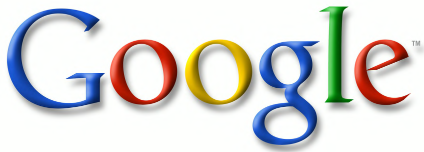
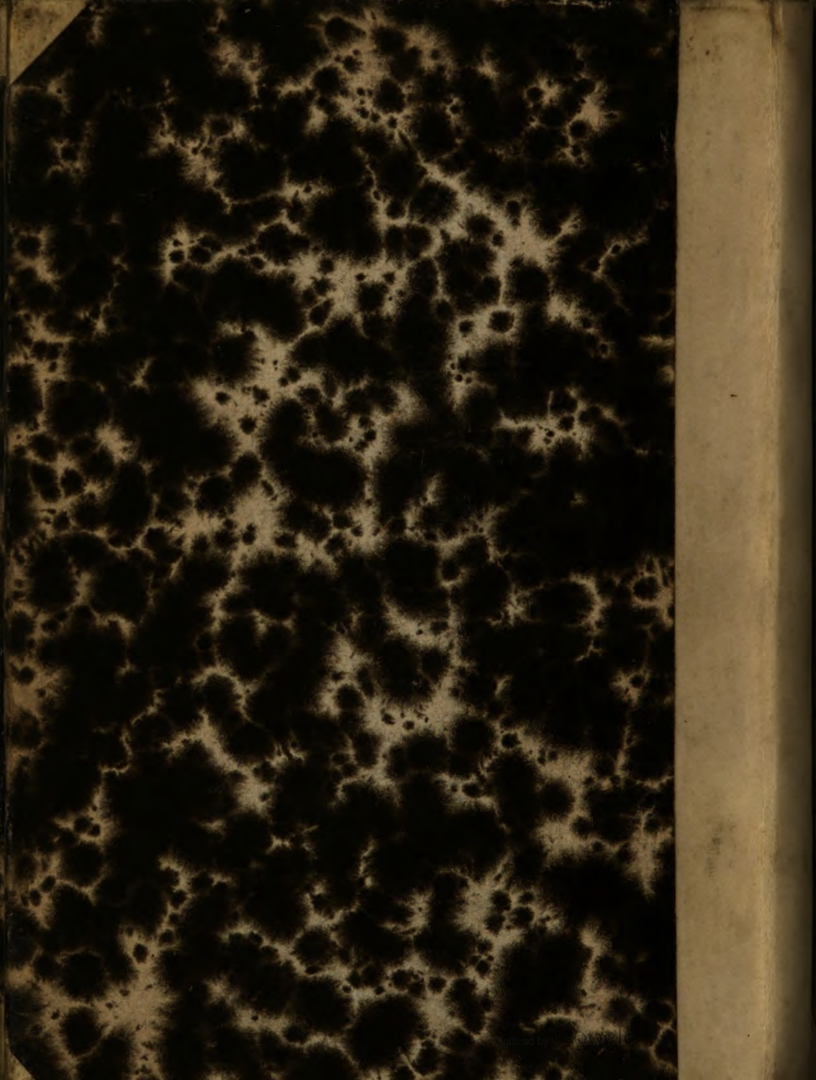
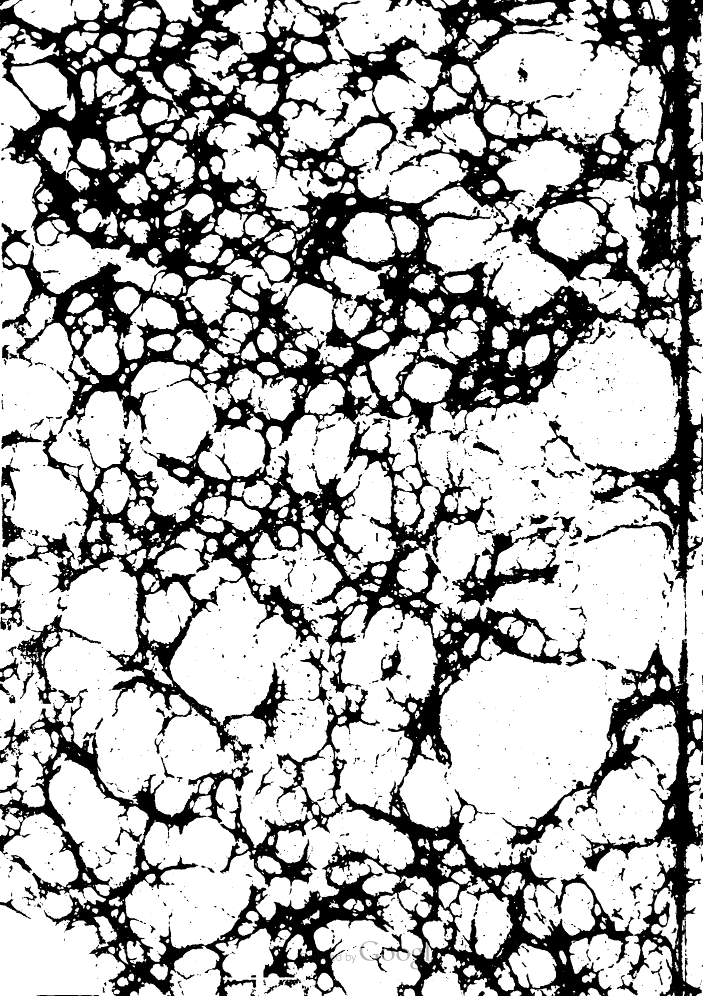

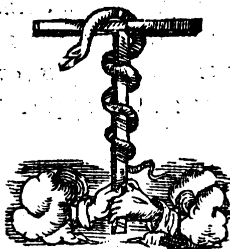
Fr. Hollnsteiner
k. k. Hof-Buchbinder
in
WIEN
Alservorstadt, am Glacis,
Nº 197 im [illegible]

תורת המשיח :

תורת אלהים חדשה והיא בשורת האדונינו ישוע המשיח כפי מתי המבשר :

SANCTVM DOMINI NOSTRI Iesu Christi Hebraicum Euangelium secundum Matthæum,

PARISIIS,

Apud Martinum Iuuenem, sub insigni D. Christophori, è regione gymnasii Cameracensium.

1551.

TYPOGRAPHVS LECTORI.

Excusimus tibi beneuole Lector unà cum Diui Matthæi Hebraico Euangelio, Septem psalmos, quos Pœnitentiales uocant, cũ psalmo Hebræis 119, Oratione Danielis ex nono illius capite, & Præceptis decalogi: tum ut ad iustam magnitudinem ascenderet hoc uolumen, tum ut scripturas nouas & ueteres habeas in unum congestas, quibus te in Hebraica lingua exercere poßis. Vale.

IOHANNES QVINQVARBOREVS AVRILAcensis, pio Lectori S. D. P.

POstquam diuo Hieronymo Christiane lector, vt ipse in cõmentariis suis in caput Matthæi duodecimũ testatur, visum est D. Matthæi Euangelium Hebraicè scriptum, quo Nazareni & Hebionitæ vtebantur, Græco sermone donare, ipsúmq; Euangeliũ Hebraicũ citare in cõment. vt cap. 5. epistolæ ad Ephesios, quid dissuadere potuerit, aut im-

pedire non video, quominus
contextum Hebraici euãge-
lij, quod D. Matthęi nomine
circunfertur excudi ſepara-
tim curauerim: quippe cùm
inde magna emanatura ſit v-
tilitas toti Reipub. Chriſtia-
næ tum ad Hebraicæ linguę
cognitionẽ & propagatio-
nem, tum ad pietatẽ diſcen-
dam: nam omnino ſenſu cũ
Latino conuenit Euangelio,
quod tãdiu Eccleſia proba-
uit & recepit. Inde etiam aſ-
ſueſcent Chriſtiani Hebrai-
ſmis, quibꝰ ſcatet vniuerſum
nouũ inſtrumẽtum. Quod

autem

autem hoc ipſum ſit euange liũ, quod D. Matthæus Hebraicè ſcripſit, ãbigere quis poſsit: nam illud quod citatur ab ipſo D. Hieronymo in cap. Matthæi 12. diuerſum eſſe ab hoc deprehendet, & à pleriſq; (ait ille) Matthæi authenticũ vocatur. Itaq; tametſi Sebaſtianus Munſterus vir Hebraicè longè doctiſsimus hoc mutilũ & lacerum aſſerat ſe extorſiſſe à Iudæis (qui recutitus populus hoſtis capitalis Chriſti ſemper fuit) & pro ſua virili quod lacerũ erat, reſartiiſſe, nihil au-

ſim de eo aliud affirmare, q̃
quòd opus eſſe putẽ meo iu-
dicio ſatis antiquum. Si ta-
men Mũſterus quæ in eo re-
ſtituit vel de ſuo addidit, aſte
riſco vel ſigno quouis alio
notaſſet, multò certè meliùs
nobis cõſuluiſſet, nam ita co
gnoſceremus antiqui authõ
ris ſtilum & phraſes, meliúſ-
que de ipſo authore iudica-
retur. Hebraicè autem quin
ſuum ſcripſerit euangelium
D. Matthæus, neminem pu-
to, poſt multas pręclarorum
virorum id affirmãtium ſen
tentias, qui reluctari aut infi

cias

cias ire audeat, nisi velit veritati repugnare, & (vt dicitur prouerbio) tanti facere vitreum, quanti verum margaritum. Etenim Eusebius Cæsariensis in scripturis diuinis exercitatissimus, qui temporibus Constantini floruit, li-
Cap. 1. bro tertio historiæ Ecclesiasticę scribit D. Matthęum in apostolorum dispersione ad prædicandum Christi euangeliũ Aethiopiam sortitum
Cap. 24. fuisse, & (vt eodem libro dicit) primùm Hebręis prædicasse. Verùm, ait, cùm pararet ille transire ad gentes, pa

tria lingua ſcripturam com-
poſuit, & ea quæ prædicaue-
rat comprehendens, reliquit
his ad memoriam, à quibus
diſcedebat, vt gentibus præ-
dicaret. Hebraicè D. Mat-
thæũ quoque ſcripſiſſe idem
capite vltimo eiuſdem libri
oſtendit ex Papia D. Iohan-
nis auditore: ſimiliter lib. 5. Cap. 8.
Eccleſiaſticæ hiſtoriæ ex Ire-
næo diſcipulo Polycarpi A-
poſtolorum diſcipuli, & D.
Iohannis auditoris. Decimo
etiam eiuſdem libri cap. re-
fert Pantænum virum euan-
gelicum eximium literis, &
vitæ

vitæ ſanctimonia commen-
datum, quíque Origenis co-
æuus fuit, ex India D. Mat-
thæi euangeliũ Hebraicum,
quod D. Bartholomeus In-
dis Hebraicè ſcriptum reli-
querat, ſecũ detuliſſe: quòd
vtinam hodie (ſi aliud ſit ab
hoc vſpiam) extaret, & vti-
nam noſtri Theologi & Epi
ſcopi tandiu non cunctaren
tur, ſed (vt proprium illorũ
munus eſt) operam diligen-
ter darent vt tantus tandem
theſaurus ex India poſtlimi-
nio nobis referretur, quãdo-
quidem meo iudicio illic pu
to

to verum illud, quo de agitur, Matthæi Hebraicũ exẽplar reperiri. Omitto D. Hieronymi teſtimonia, qui in comment. ſuis in caput 6. Eſaiæ, in caput 11. Oſeæ, & Catalogo ſcriptorum eccleſiaſticorum, aliiſque multis in locis idem aſſeuerat: proinde his contentus, aliorum multorum Chriſtianæ fidei procerum locuples & graue ſatis teſtimonium vt hoc, aut de his rebus maiora credantur, taceo, ne tibi prolixitas nimia moleſtiam pariat. Cæterùm (quod Munſterus in

priùs

prius ædito omiserat) in singulis dictionibus sedes accentus linea acuta signauimus, quod ideo putauimus necessarium, quia anima dictionis accẽtus esse creditur. Ad hæc in margine citantur à nobis capita sententiarum, veteris instrumenti quibus Matthæus vsus est, dictiones quoq; & phrases minus vel nunquam vsitatæ in Bibliis vel Paraphrasib' Caldaicis, quas obiter obseruare licuit, circulo notãtur, éstq; in margine è regiõe expressa dictio vel phrasis magis vsitata. Li-

neam

neam porrò acutam pro ſi-
gno variorũ accẽtuum, qui-
bus vtuntur Hebræi in ſuis
ſynagogis ad modulationẽ,
vbique pro accȩntu grãma-
tico vſurpauimus, prȩterquã
vbi eſt opus diſtinctione: nã
tũc vtimur figuris trium ac-
centuum quibus illi potiſsi-
mùm diſtingũt, quod etiam
Munſterus in ſua Matthæi
editione aliquando fecit, vi-
delicet זָקֵף קָטוֹן, אַתְנָח, & סוֹף
פָּסוּק. Vale, & boni conſule.
Lutetiæ, anno ab orbe redẽ-
pto 1550. menſe Februario.

Cap. I.

א הַתּוֹלְדוֹת יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ בֶּן־דָּוִד בֶּן־
אַבְרָהָם׃ אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת־יִצְחָק
וְיִצְחָק הוֹלִיד אֶת־יַעֲקֹב וְיַעֲקֹב
הוֹלִיד אֶת־יְהוּדָה וְאֶת־אֶחָיו׃
וִיהוּדָה הוֹלִיד אֶת־פֶּרֶץ וְזֶרַח
מִתָּמָר׃ וּפֶרֶץ הוֹלִיד אֶת־חֶצְרוֹן
וְחֶצְרוֹן הוֹלִיד אֶת־רָם וְרָם הוֹלִיד
אֶת־עַמִּינָדָב׃ וְעַמִּינָדָב הוֹלִיד
אֶת־נַחְשׁוֹן וְנַחְשׁוֹן הוֹלִיד אֶת־
שַׂלְמוֹן וְשַׂלְמוֹן הוֹלִיד אֶת־בּוֹעַז
מֵרָחָב׃ וּבוֹעַז הוֹלִיד אֶת־עוֹבֵד

מרות

מֵרוּת וְעוֹבֵד הוֹלִיד אֶת־יִשָׁי׃ וְיִשַׁי
הוֹלִיד אֶת־דָּוִד הַמֶּלֶךְ׃ וְדָוִד הַמֶּלֶךְ
הוֹלִיד אֶת־שְׁלֹמֹה מֵאֵשֶׁת אוּרִיָּה׃
וּשְׁלֹמֹה הוֹלִיד תֶא־רְחַבְעָם
וּרְחַבְעָם הוֹלִיד אֶת־אֲבִיָּם וַאֲבִיָּם
הוֹלִיד אֶת־אָסָא וְאָסָא הוֹלִיד אֶת־
יְהוֹשָׁפָט׃ וִיהוֹשָׁפָט הוֹלִיד אֶת־
יְהוֹרָם וִיהוֹרָם הוֹלִיד אֶת־עֻזִּיָּהוּ
וְעֻזִּיָּהוּ הוֹלִיד אֶת־יוֹתָם׃ וְיוֹתָם
הוֹלִיד אֶת־אָחָז וְאָחָז הוֹלִיד אֶת־
חִזְקִיָּהוּ׃ וְחִזְקִיָּהוּ הוֹלִיד אֶת־
מְנַשֶּׁה וּמְנַשֶּׁה הוֹלִיד אֶת־אָמוֹן׃
וְאָמוֹן הוֹלִיד אֶת־יֹאשִׁיָּהוּ וְיֹאשִׁיָּהוּ
הוֹלִיד אֶת־יְכָנְיָא וְאֶחָיו בְּגָלוּת
בָּבֶל׃ וּלְאַחַר גָּלוּת בָּבֶל יְכָנְיָא
הוֹלִיד אֶת־שְׁאַלְתִּיאֵל׃
וּשְׁאַלְתִּיאֵל הוֹלִיד אֶת־זְרֻבָּבֶל

וזרבבל הוליד את אביהוד: נא אבנר
ואביהוד הוליד את אליקים
ואליקים הוליד את עזור: ועזור
הוליד את צדוק וצדוק הוליד את
אמון ואמון הוליד את אליהוד נא עכין
ואליהוד הוליד את אלעזר:
ואלעזר הוליד את מתן ומתן
הוליד את יעקב: ויעקב הוליד
את יוסף את איש מרים שממנה
נולד ישוע שנקרא משיח: וכל
הדורות מאברהם עד דוד דורות
ארבע עשרה ומדויד עד גלות
בבל דורות ארבע עשרה ומן גלות
בבל עד המשיח דורות ארבע
עשרה: ותלדת ישוע המשיח
כן היתה: מאחר שאמו מרים
אורשה ליוסף בטרם הוא בא
אליה

אֱלוֹהַּ נִמְצְאָה הָרָה מִן־רוּחַ הַקֹּדֶשׁ׃
וְיוֹסֵף אִישָׁהּ כְּשֶׁהוּא אִישׁ־צַדִּיק
לֹא אָבָה לִמְסוֹר אוֹתָהּ כִּי־אִם הָיָה
בְלִבּוֹ לַעֲזוֹב אוֹתָהּ בַּסֵּתֶר׃ וְאַחֲרֵי
שֶׁחָשַׁב זֹאת הִנֵּה מַלְאַךְ יְהוָה
נִרְאָה־לוֹ בַחֲלוֹם לֵאמוֹר׃ יוֹסֵף
בֶּן־דָּוִד אַל תִּירָא לָקַחַת מִרְיָם
אִשְׁתְּךָ כִּי־מַה שֶּׁיֻּלַּד בְּתוֹכָהּ מֵאֵת
רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ הוּא׃ וְהִנֵּה הִיא־
תֵלֵד אֶת־בֵּן וְתִקְרָא אֶת־שְׁמוֹ
יֵשׁוּעַ כִּי־הוּא יוֹשִׁיעַ אֶת־עַמּוֹ
מֵחַטֹּאתָם׃ וְכָל־הַזֹּאת הָיְתָה
שֶׁיְּמַלֵּא הַדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר מֵאֵת יְהוָה
עַל־יְדֵי הַנָּבִיא לֵאמֹר׃ הִנֵּה ישעיה ז
הָעַלְמָה הָרָה וְיֹלֶדֶת בֵּן וְקָרָאת
שְׁמוֹ עִמָּנוּאֵל׃ וַיִּקַץ יוֹסֵף מִן־
הַשֵּׁנָה וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה אוֹתוֹ מַלְאַךְ
יהוה

יהודה ולקח אשתו ולא ידע אותה
עד ילדה בנה הבכור ויקרא שמו
ישוע׃

Cap. 2.

ב ואחרי שנולד ישוע בבית לחם
בעיר יהודה בימי הורודוס המלך
הנה מכשפים באו ממזרח
ירושלימה לאמר׃ איה מי שנולד
מלך על היהודים׃ כי ראינו
כוכבו במזרח ונבא להשתחוות
לו׃ וכאשר שמע הורודוס נעכר
הוא וכל ירושלם אתו׃ ויאסף
את כל שרי הכהנים ואת ספרי
העם וידרש מהם באיזה מקום
המשיח יולד׃ והם אמרו לו
בבית לחם יהודה׃ כי כה נכתב
על יד הנביא ואתה בית לחם
אפרתה לא צעיר להיות באלפי

מחכמים או
גם אנשים
חשובים קי

או וידרוש
מהם מקום
אשר המשיח
יולד שם קי
מיכה ה
לית במיכה
מלה ואת

יהודה ממך לי יצא להיות מושל
בעמי ישראל : אז הורדוס קרא ל'
את המכשפים בסתר וחקר מהם
היטב את עת הכוכב אשר נראה
להם : וישלח אתם לבית לחם
ויאמר : לכו ודרשו היטב על
הנער וכשתמצאו הגידו לי למען
גם אני אבא להשתחוות לו : והם
כאשר שמעו את המלך הלכו :
והנה כוכב אשר ראו במזרח הלך
לפניהם עד אשר בא ויעמד
ממעל אשר שם הנער : והם חסר המקום
רואים את הכוכב שמחו שמחה חסר היות
גדולה מאד : ויבאו לבית
וימצאו את הנער ואת מרים אמו
ויפלו על הארץ וישתחוו לו :
ויפתחו את אוצרותם ויקריבו לו ז

מתנות

מִנְחָה אֶת־זָהָב וְאֶת־לְבוֹנָה וְאֶת־
מֹר׃ וַיְהִי מְעֻנֶּה אֲלֵיהֶם בְּשֵׁנָה
לְבִלְתִּי יָשׁוּבוּ אֶל הוֹרְדוֹס עַל־כֵּן
בְּדֶרֶךְ אַחֶרֶת שָׁבוּ לְאַרְצָם׃ — אֲשֶׁר לֹא־
וּמֵאַחַר שֶׁהָלְכוּ הִנֵּה מַלְאַךְ יְהוָה — בָאוּ בָהּ שָׁבוּ
נִרְאָה לְיוֹסֵף בְּשֵׁנָה לֵאמֹר׃ — לְאַרְצָם קי
קוּם וְשָׂא הַנַּעַר וְאֶת־אִמּוֹ וּבְרַח
מִצְרַיְמָה וֶהְיֵה שָׁם עַד שֶׁאֹמַר אֵלֶיךָ׃
כִּי עָתִיד הוֹרְדוֹס לְבַקֵּשׁ אֶת־הַנַּעַר
לְאַבְּדוֹ׃ וַיָּקָם הוּא וַיִּשָּׂא אֶת־ — חסר משנתו
הַנַּעַר וְאֶת אִמּוֹ בְּלַיְלָה וַיֵּלֶךְ
מִצְרַיְמָה וַיְהִי שָׁם עַד־מוֹת הוֹרְדוֹס
לְמַלֵּא מַה שֶׁנֶּאֱמַר מֵיְהוָה עַל־
יְדֵי הַנָּבִיא הָאוֹמֵר מִמִּצְרַיִם קָרָאתִי
אֶת בְּנִי׃ אָז הוֹרְדוֹס הָאֶרֶה כִּי־ — מהושע יא
הוּתַל הוּא בִּמְכַשְּׁפִים קָצַף עַד־מְאֹד — לִבְנִי קי
וַיִּשְׁלַח וַיָּמֶת אֶת־כָּל־נְעָרִים אֲשֶׁר — אוֹ יְלָדִים קי

בבית לחם ובכל גבולה מן שנתים
ולמטה כזמן שדרש מהמכשפים:
אז נתקיים מה שנאמר מאת ירמיהו
הנביא האומר קול ברמה נשמע
נהי בכי תמרורים רחל מבכה על ירמיה לא
בניה מאנה להנחם על בניה כי
איננו: ואחרי שמת הורודס הנה
מלאך יהוה נראה בשנה ליוסף
במצרים לאמור קום ושא את
הנער ואת אמו ולך אל ארץ
ישראל כי מתו אשר חפשו את
נפש הילד: והוא קם ויקח את
הילד ואת אמו ויבא אל ארץ
ישראל: וכששמע כי מלך א
ארקלוס מיהודה תחת הורודוס
אביו ירא ללכת לשם ונזהר בשנה
הלך אל ארץ גליל: ויבא וישב והלך קי
בעיר

בעיר נצרת לחמלא מה שנאמר
על ידי הנביאים כי נצרי יקרא:
ג בימים ההם קרא יוחנן — או קרב קי
ויטבל ויקרא במדבר יהודה
לאמר: עשו תשובה בחייכם כי — או שובו
תקרב מלכות השמים: כי זה — מדרכיכם
הוא אשר עליו אמר ישעיה — הרעים קי
לאמר: קול קורא במדבר פנו
דרך יהוה ישרו מסלותיו: והיה — ישעיה מ
לבוש של יוחנן משערות גמלים — או והיה
ואזור עור על מתניו: ואכלו — מלבוש
חיה ארבה ודבש היער: או יצאה — ליוחנן וגו'
אליו כל ירושלם וכל יהודה
וכל מחוז הירדן ויטבלו מעליו
בירדן ומתודים את חטאתם:
וכאשר ראה רבים מן פרושים ומן
צדוקים שבאו אל הטבילתו אמר

אליהם: דור האפעים מי הודיעכם
לברח מחרון הבא: לכן עשו
את־פרי הראוי לתשובה ואל־ או היטיבו
תאמרו בקרבכם כי אברהם הוא־ דרכיכם קי
אבינו: כי אני אומר לכם שיש
יכולת בידי האלהים להקים בני יתיר יכולת
אברהם מאבנים האלה: וכבר־ או בידו קי
הגרזן הושם על־שורש העצים
וכל־עץ שלא עושה את־פרי־טוב
יכרת ואל־אש ישלך: רק אני
מטבל אתכם במים לתשובה ומי
שיבא אחרי הוא חזק ממני ואני
לא־ראוי לשאת את־נעליו והוא
יטבל אתכם ברוח הקדש ובאש
אשר מזרהו בידו ויטהר את־גרנו
ואסף חטיו אל־אסמו ותבן ישרף
באש שלא תכבה: אז־בא ישוע
מן

מן גליל על־ירדן אל־יוחנן כדי למען קי
שיטבל ממנו ׃ וימנע אותו יוחנן
לאמר ׃ אני צריך להטבל ממך או צורך לי
ואתה בא אלי ׃ ויען ישוע ויאמר קי
אליו ׃ הרף נא כי בזאת יאות או כשר קי
עלינו למלא כל־צדקה אז הניחו ׃
ואחרי שנטבל ישוע עלה מיד פתאם קי
מעל המים והנה נפתחו השמים
עליו וירא את־רוח האלהים יורדת
מן השמים כדמות יונה ובאה עליו ׃
והנה מן־השמים קול האמר זה בני
אהובי שבו רצתה נפשי ׃

ד אז הובא ישוע
במדבר על־ידי־רוח למען ינסה
מהשטן ׃ וכאשר צם ארבעים
יום וארבעים לילה אחרי־כן
נרעב ׃ ויבא המנסה ויאמר־לו רעב קי

אם בן האלהים אתה אמור
שהאבנים אלה יעשו לחם :
דברים ח ויען הוא ויאמר נכתב כי לא על
הלחם לבדו יחיה האדם כי על
כל מוצא פי יהוה : אז העלהו
השטן לעיר הקודש ויעמידהו על
פנת ההיכל ויאמר לו : אם בן
תלים צא האלהים אתה התנפל למטה
שנכתב כי מלאכיו יצוה לך
לשמרך בכל דרכיך : על
כפים ישאונך פן תגוף באבן רגלך :
ויאמר לו ישוע : גם כתוב לא
דברי ו תנסה את יהוה אלהיך : ועוד
העלהו השטן על הר גבוה מאד
ויראהו כל ממלכת העולם וכבודן
ויאמר לו : כל אלה אתן לך
אם תפול ותשתחוה לי : או

אמר לו ישוע לך שטן כי כתוב דברי ו ג
ליהוה אלהיך תשתחוה ואותו לבדו
תעבור : אז הניחו השטן והנה
מלאכים קרבו ושרתו אותו :
ואחרי ששמע ישוע כי אסור יוחנן
הלך לגליל ויעזב את נצרת ויבא
וישב בכפר נחום והיא עיר על
הים בגבול זבלון ונפתלי להתקיים
מה שנאמר על פי ישעיה הנביא
האומר ארצה זבלון וארצה נפתלי ישעיה ט
דרך הים עבר הירדן גליל הגוים :
העם ההולכים בחושך ראו אור
גדול יושבי בארץ צלמות אור נגה
עליהם : ומאז החל ישוע לקרא
לאמר : תשובו כי קרבה מלכות
השמים : וילך ישוע על ים גליל
וירא שנים אחים את שמעון [illegible]
שנקרא

שֶׁנִּקְרָא כֵּיפָא וְאֶת־אַנְדְּרֵיעַ אָחִיו
חֹשְׁלְחִים אֶת־הָרֶשֶׁת בַּיָּם כִּי הֵם
דַּיָּגִים׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לְכוּ אַחֲרַי
וְאֶעֱשֶׂה אֶתְכֶם דַּיָּגֵי הָאָדָם׃ וְהֵם
מִיָּד עָזְבוּ רִשְׁתוֹת וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיו׃
וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם וַיַּרְא שְׁנַיִם אַחִים אֲחֵרִים
אֶת־יַעֲקֹב בֶּן־זַבְדִּי וְיוֹחָנָן אָחִיו
בִּסְפִינָה עִם־זַבְדִּי אֲבִיהֶם הַתְּפְרִים
אֶת־רִשְׁתוֹתָם וַיִּקְרָא אוֹתָם׃
וְהֵם מִיָּד עָזְבוּ אֶת־סְפִינָה וְאֶת־ פתאם קי
אֲבִיהֶם וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיו׃ וַיֵּלֶךְ יֵשׁוּעַ
סָבִיב בְּכָל־גָּלִיל וַיְלַמֵּד בְּבָתֵּי־
כְּנֵסִיּוֹתָם וַיְבַשֵּׂר אֶת־מַמְלֶכֶת וַיִּרְפָּא
אֶת־כָּל־חוֹלִי וּמַכְאוֹב בָּעָם׃
וַתֵּצֵא שְׁמוּעָתוֹ אֶל־כָּל־אֲרָם
וַיָּבִיאוּ אֵלָיו אֶת־כָּל־שֶׁלָּהֶם רָעַת
בְּגוּף וְשֶׁנָּפְלוּ בְּחֳלָיִם רַבִּים וּבְמַכּוֹת או ובשנפות
קי

ואשר

ואשר היו בעלי שדים את־ירחונאין
ואת־נשולי אברים וירפא אותם :
ויבאו אחריו כיתות רבות מן גליל
ומן עשר־ערים ומן ירושלים
ומיהודה ומעבר הירדן :
ה וכשראה ישוע את־כיתות
עלה על־הר ואחרי־כן ישב ויגשו
אליו תלמידיו ויפתח את־פיהו
וילמד אותם לאמר : אשרי עניי
הרוח כי להם מלכות השמים :
אשרי אבלים כי הם־ינחמו : אשרי
ענוים כי הם־ינחלו ארץ : אשרי
שרעבים וצמאים את־צדק כי הם
ישבעו : אשרי רחמנים כי־להם
ירחם : אשרי ברי לבב כי־הם
יראו את־אלהים : אשרי
משלימים כי בני האלהים יקראו :

אשרי

או ואשר
בעתתם
רוח־רעת
ק
או ברים ק
או עצרות
או מחנים
רבים ק
תלים לז
ירשו ק
לצדק סי
או אשרי
האיש
רחמים קי
שלמים או
אנשי שלום
קי

אשרי רדפו ק׳ בעבור ק׳

אַשְׁרֵי שֶׁנִּרְדְּפוּ בִּשְׁבִיל הַצְּדָקָה
כִּי לָהֶם מַלְכוּת הַשָּׁמָיִם׃ אַשְׁרֵי
אַתֶּם בְּקַלֵּל אֶתְכֶם הָאֲנָשִׁים
וּבְשֶׁיִּרְדְּפוּכֶם וְיֹאמְרוּ אֶת כָּל רָעָה
עֲלֵיכֶם כְּחָשִׁים לְמַעֲנִי׃ שִׂמְחוּ
וְגִילוּ כִּי שְׂכַרְכֶם הוּא רַב בַּשָּׁמָיִם׃
כִּי כֵן רָדְפוּ אֶת הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר הָיוּ
לִפְנֵיכֶם׃ אַתֶּם הֵם מֶלַח הָאָרֶץ
וְאִם הַמֶּלַח יִתָּפֵל בַּמֶּה יִמָּלֵחַ׃
לֹא אֶפֶס יוֹעִיל עוֹד כִּי אִם שֶׁיֻּשְׁלַךְ
לַחוּץ וְיֵרָמֵס מֵהָאָדָם׃ אַתֶּם הֵם
אוֹר הָעוֹלָם׃ לֹא תוּכַל לְהִסָּתֵר
עִיר שֶׁהוּשְׁבָה עַל הָהָר וְלֹא
מַצִּיתִים אֶת נֵר לְשׂוּמָהּ תַּחַת סְאָה
כִּי אִם עַל הַמְּנוֹרָה לְהָאִיר לְכָל
שֶׁהֵם בַּבָּיִת׃ כֵּן יָאוֹר אוֹרְכֶם לִפְנֵי
בְנֵי הָאָדָם לְמַעַן יִרְאוּ מַעֲשֵׂיכֶם
הַטּוֹבִים

הטובים לכבד את־אביכם שהוא
בשמים: אל־תחשבו כי באתי
לבטל את־התורה או את־הנביאים: או לפוג ק׳
לא באתי לבטל כי־למלא: אמן
ואכן אני אמר־לכם עד־שיעברו
שמים וארץ לא תעבר יוד־אחת
או־עוקץ אחד מאת התורה עד־ או נקודה
שימלאו הכל: וכל־המבטל אחת ק׳
אחת מן־המצות האלה קטנות
וילמד כן את־בני האדם הוא קטן
יקרא במלכות השמים: וכל־
שיעשה וילמד הוא יקרא גדול
במלכות השמים: ואני אומר
לכם לולי תותר צדקתכם מן־ או תותר ק׳
צדקת הפרושים והסופרים
אין תבואו אל־מלכות השמים:
שמעתם כי־נאמר לקדמונים לא
תרצח

הרצח ומי שירצח הוא חייב | שמות כ
למשפט: אך אני אומר לכם כי | אשם קי
כל שירגז על אחיו הוא חייב
למשפט: וכל האומר לאחיו
רקא חייב הוא לעצת הכנסת: | או קהל קי
ומי שיאמר לו נבל הוא חייב לאש
גיהנם: ואם תקריב קרבנך אל
המזבח ושם תזכר כי לאחיך יש
מאומה עליך הניחה שם קרבנך
לפני המזבח ולך תחלה לכפר
את פני אחיך: ואז תבא ותתן
קרבניך: יאות לך ולשטנך | התחבר או
במהרה כשתהיה אתו בדרך פן | השלם עם
ימסרך שטנך ביד השופט והשופט | שטנך קי
ימסרך לשוטר ותשלח אל הכלא:
אמן אני אומר לך אין תצא משם
עד שתשלם את אחרון רבוע:

שמעתם

שמעתם כי נאמר לקדמונים לא | שמות כ
תנאף אך אני אומר לכם כי כל
שיראה אשה להתאותה כבר נאף
אותה בלבו: ואם עינך הימנית | אתה קי
תכשילך נקר אותה ותשליך
מעליך: כי טוב לך שיאבד אחד
מאיבריך מהשלח כל גופך אל | או מבגדיך
גיהנם: ואם ידך הימנית | קי
תכשילך קצץ אותה ותשליך
מעליך: כי טוב לך שיאבד אחד
מאיבריך מהשלח כל גופך אל
גיהנם: גם נאמר אשר ישלח | דברים כד
את אשתו יתן לה ספר הכריתות
אך אני אומר לכם כי כל שישלח
את אשתו לולי על אודות הזנות
הוא יניאפה: וכל שיקח את
גרושה הוא ינאף: עוד שמעתם
שנאמר

ויקרא יט שנאמר לקדמונים לא תשבע
לשקר כי אם תשלם ליהוה נדריך
אך אני אומר לכם לא תשבעו בכל־
דרך אין בשמים כי הם כסא
האלהים ואין בארץ כי היא הדום
רגליו ואין בירושלם כי היא עיר
המלך הגדול ואין תשבע בראשך
יען שאתה אין תוכל להלבין את
שער אחד או לעשותו שחור:
והיה דבורכם כן כן אין אין ומה
שהוא יותר מאלה מאת הרע הוא:
שמעתם שנאמר עין תחת עין שן
שמות כא תחת שן אך אני אומר לכם אין
לעמד לנגד הרע אלא אם יהיה
שיכך על לחי הימנית גם תטה
אליו אחרת ולמי שילך להריב
עמך במשפט למען שיקח מעליך

בכתנתך תנה־לו גם־אדרת׃
ואשר ינגש אותך עד־מיל אחד לך
אתו גם־עד שנים׃ ומי שישאל ד
תן־לו ואת־לוה ממך לא־תשובב׃
שמעתם כי־נאמר תאהב לרעך ויקרא יט
ותשנא את־אויבך אך אני אומר
לכם אהבו את־אויביכם והטיבו
לאלה אשר שנאו אתכם והתפללו
בעד רודפיכם ובעד עשקיכם
למען שתהיו בני־אביכם אשר
בשמים שמזריח את־שמשו על־
טובים ועל רעים וממטיר על־
צדיקים ועל־רשעים׃ ואם
תאהבו רק־אתכם אשר אוהבים
אתכם מה שכר יהיה לכם הלא
גם־בעלי עברה עושים הזאת׃
ואם־ישאלו בשלום רק־את

אחיכם מה־תעשו על־יתר הלא
גם־גוים עושים הזאת׃ על־כן
תהיו תמימים כאשר אביכם
שבשמים הוא תמים׃
ו ראו שלא תתנו צדקתכם
לפני אנשים למען שתראו מהם
כי־או לא־יהיה לכם שכר אצל־
אביכם שהוא בשמים׃ וכאשר
תתן את־צדקה אל־תתקע בשופר
לפניך כמו חנפים עושים בכנסיות
ובחוצות למען שיכבדו מן־
האנשים׃ אמן אני אומר לכם
כי־יש־להם שכרם׃ ואתה
בשתעשה צדקה אין תדע ידך
השמאלית מה שעושה ידך הימנית
ותהיה צדקתך בסתר ואביך
שרואה בסתר הוא ישלם לך
בגלוי

בגלוי: וכשתתפלל לא־תהיה או בגלוי קי
כמו חנפים: כי חפצם לעמד
במקהלות ובפנות החוצות
ולהתפלל כדי שיראו מן־האנשים: למען קי
אמן אני אומר לכם כי־לקחו את־
שכרם: ואתה כשתתפלל בא
אל־חדרך וסגר דלתך והתפלל
אל־אביך שהוא בסתר ואביך אשר
רואה בסתר ישלם לך בפרהסיא: או בגלוי קי
ואתם כשתתפללו לא תרבו את־
דברים כמו הגוים עושים שהן שבים
כי־ברב הדברים ישמעו: אך
אתם לא־תהיו דומים להם:
כי יודע אביכם מה־צריך לכם צורך קי
בטרם תשאלו ממנו: ואתם כן־
תתפללו: אבינו שבשמים יקדש
שמך תבוא מלכותך יעשה רצונך

בשמים ובארץ: את־לחמנו
תמידי תן־לנו היום וסלח־לנו את־
חובותינו כאשר אנחנו סולחים
לבעלי חובותינו ואל תביאנו בנסיון
אלא הצילנו מרע כי לך הממלכות
וגבורה וכבוד לעולם עולמים
אמן: ואם תסלחו לאנשים
חטאותיהם גם־יסלח לכם אביכם
שבשמים חטאותיכם: ואם אינכם
תסלחו לאנשים גם לא־יסלח
אביכם חטאותיכם: ואתם כאשר
תצומו לא תהיו כחנפים קודרים:
כי יכהו את־פניהם להראות בעיני
האדם צמים: אמן אני אומר
לכם כי־לקחו שכרם: ואתה
בשתצום תסוך את־ראשך ותרחץ
את־פניך כדי שלא תראה לאנשים
צם

או לחובינו ק׳

החולכים קודרים או קדרניות ק׳ יבלו או מחשיכים ק׳ למען ק׳

עם כי־אם לאביך שהוא בסתר
ואביך שהוא בסתר הוא ישלם
בפרהסיא: אל תקבצו לכם בגלוי קי
אוצרות על־הארץ אשר־שם
חסיל ועש ישחית וגנבים יחתרו
שם ויגנבו: אלא קבצו לכם כי־אם קי
אוצרות בשמים אשר־שם חסיל
לא־ישחית ולא עש ואשר־שם
גנבים אין־יחתרו ואין יגנבו: כי
איפה אוצרך הוא שם יהיה גם־
לבבך: הנר הגוף היא עינך: גופך או
ואם עינך תהיה תמה כל־גופך ינוח: גויתך קי
ואם עינך תהיה רעה כל־גופך
יהיה־אפל: ואם־אור שהוא־
בך חשך הוא החשך מה־גדול־
הוא: אין יוכל אדם לעבור את־
שנים אדנים כי אם־ישנא את־

אֶחָד וְאֶהַב אֶת־אַחֵר אוֹ אִם־יִדְבַּק
בְּאֶחָד יִמְאַס אֶת־אַחֵר׃ לֹא תוּכְלוּ
לַעֲבֹד אֶת־הָאֱלֹהִים וְאֶת־מָמוֹנָא׃
וְעַל־כֵּן אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם לֹא תִשְׁתַּדְּלוּ
לְנַפְשְׁכֶם מַה־תֹּאכְלוּ וּמַה תִּשְׁתּוּ
וּלְגוּפְכֶם בְּמָה תִלְבָּשׁוּ׃ הֲלֹא
הַנֶּפֶשׁ הִיא יוֹתֶרֶת מֵאֹכֶל וְהַגּוּף
הוּא־יוֹתֵר מִבֶּגֶד׃ רְאוּ אֶת־עוֹפוֹת
הַשָּׁמַיִם כִּי אֵין־יִזְרְעוּ וְלֹא יִקְצְרוּ
וְלֹא יֶאֶסְפוּ לְאָסָמֵיהֶם וַאֲבִיכֶם
שֶׁבַּשָּׁמַיִם יְאַכִּילֵם׃ הֲלֹא אַתֶּם
יוֹתֵרִים מֵהֶם׃ וּמִי בֵינֵיכֶם יַחְשֹׁב
אֵיךְ יוּכַל לְהוֹסִיף עַל־קוֹמָתוֹ גַם־
אַמָּה אֶחָת׃ וְעַל־מַלְבּוּשׁ לָמָּה
תִשְׁתַּדְּלוּ הָבִינוּ אֶת־שׁוֹשַׁנֵּי הַשָּׂדֶה
אֵיךְ יִצְמְחוּ אֵין יַעַמְלוּ וְאֵין יִטְווּ׃
אָמְנָם אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם שֶׁלֹּא שְׁלֹמֹה
בְּכָל

או לא עַצְמָה נַפְשְׁכֶם

או לא יִחְיֶה לָכֶם דַּאֲבוֹן נֶפֶשׁ עַל שֶׁתֹּאכְלוּ וְתִשְׁתּוּ ק׳

או יְתֵרִים ק׳

בְּכָל כְּבוֹדוֹ כֵּן־הָיָה לָבוּשׁ כְּמוֹ־אֶחָד
מֵהֶם׃ וְאִם אֶת־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה
שֶׁיֵּשׁ הַיּוֹם וּמָחָר יִשָּׁלֵחַ לְתַנּוּר־
אֱלֹהִים כֵּן־לָבֵשׁ הֲלֹא־יוֹתֵר אֶתְכֶם
קְטַנֵּי אֱמוּנָה׃ וְעַל־כֵּן אַל־
תִּשְׁתַּדְּלוּ לֵאמֹר מַה־נֹּאכַל אוֹ מַה־
נִּשְׁתֶּה אוֹ בְּמָה נִכָּסֶה׃ כִּי כָל־
הָאֵלֶּה גּוֹיִם יִדְרֹשׁוּ׃ וַאֲבִיכֶם
שֶׁהוּא בְּשָׁמַיִם יוֹדֵעַ כִּי־אַתֶּם
צְרִיכִים לְכָל־אֵלֶּה׃ לָכֵן בַּתְּחִלָּה
בַּקְּשׁוּ אֶת־מַמְלֶכֶת הָאֱלֹהִים וְאֶת־
צִדְקָתוֹ וְכָל־אֵלֶּה יוֹסְפוּ לָכֶם׃ וְאַל
תִּשְׁתַּדְּלוּ לְמָחָר כִּי יוֹם־הַמָּחֳרָת
יִשְׁתַּדֵּל בְּעַצְמוֹ׃ תִּסְפֹּק לְיוֹם
רָעָתוֹ׃

ז אַל־תִּשְׁפְּטוּ וְלֹא תִשָּׁפְטוּ אַל־
תְּחַיְּבוּ וְלֹא תְחֻיְּבוּ׃ כִּי בְּאֵיזֶה

או כִּי יֵשׁ־ לָכֶם צוֹרֶךְ קי

תַּרְשִׁיעוּ קי או תַּרְשְׁעוּ ק

משפט תשפטו אתכם תשפטו׃
ובאיזו מדה תמדו ימד־לכם׃
ואיך תראה הקיסם בעין אחיך
וקורה בעינך אין תראה׃ ואיך
תאמר לאחיך אחי הרף־נא ואטיל
את־קיסם מעל עינך והנה קורה
בעינך׃ חנף טול בתחלה את־
קורה מעל עינך ואז תראה להטיל
את־קיסם מעל עין־אחיך׃ אין
תתנו הקודש לכלבים ואין תשליכו
את מרגליותיכם לפני חזירים פן־
ירמסו אתהן ברגליהם וישובו
הכלבים ויסחבוכם׃ שאלו וינתן
לכם בקשו ותמצאו דפקו ויפתח
לכם׃ כי כל־ששואל יקח
ואשר יבקש ימצא ולו שידפק
יפתח׃ ומי האדם ביניכם
ששואל

במשפט
אשר
תשפטו קי
ובמדה אשר
בה תמודו קי
או צמח קי
ואוציא או
ואמשה קי
הוצא קי
להוציא קי

שישאל ממנו בנו את־לחם הלא
ימסר־לו את־אבן׃ או אם־ או יתן ק׳
ישאל את־דג הלא ימסר־לו את־
נחש׃ ואם אתם הרעים תדעו
לתת מתנות טובות לבניכם כל־
שכן אביכם שבשמים יתן הטובות אף־כי ק׳
לשואליו׃ לכן כל־אשר תרצו
לעשות לכם אנשים גם אתם עשו־ או גם־כן ק׳
להם׃ כי זאת התורה והנביאים׃
באו בעד־שער־צר כי־רחב שער
ורחבה דרך שתדריך אל־אבדון
ורבים־הם אשר ילכו עליה׃
מה־צר השער וצרה דרך שתדריך
אל־חיים ומעטים־הם שימצאו
אותה׃ הזהרו מנביאי־שקר
שבאים אליכם בבגדי־הצאן
ובקרבם הם־זאבים טרפים׃

מפירותיהם

או מִפֵּירוֹתֵיהֶם תַּכִּירוּ אוֹתָם׃ מִתְּנוּבוֹתֵיהֶם או מִתְּבוּאוֹתָם
הֲיִלְקְטוּ מִקּוֹצִים אֶת־עֲנָבִים וּמִן
דַּרְדָּרִים אֶת־תְּאֵנִים׃ כֵּן כָּל־
עֵץ־הַטּוֹב יַעֲשֶׂה אֶת־פֵּירוֹת טוֹבוֹת
וְעֵץ הָרַע יַעֲשֶׂה פֵּירוֹת רָעוֹת׃ קי
לֹא יוּכַל עֵץ־טוֹב לַעֲשׂוֹת אֶת־
פֵּירוֹת רָעוֹת וְלֹא עֵץ־הָרַע יַעֲשֶׂה
פֵּירוֹת טוֹבוֹת׃ רַק כָּל־עֵץ שֶׁלֹּא יתיר רק
יַעֲשֶׂה אֶת־פְּרִי־טוֹב יִכָּרֵת וְאֶל־
אֵשׁ יִשָּׁלֵחַ׃ וְאַתֶּם מִפֵּירוֹתֵיהֶם
תַּכִּירוּ אֹתָם׃ אֵין כָּל־שֶׁאוֹמֵר
לִי אֲדֹנָי אֲדֹנָי יָבוֹא אֶל־מַלְכוּת
הַשָּׁמַיִם כִּי־אִם שֶׁיַּעֲשֶׂה רְצוֹן אָבִי
שֶׁבַּשָּׁמַיִם הוּא יָבֹא אֶל־מַלְכוּת
הַשָּׁמָיִם׃ רַבִּים יֹאמְרוּ־לִי בַּיּוֹם
הַהוּא אֲדֹנָי אֲדֹנָי הֲלֹא בְשִׁמְךָ נִבֵּאנוּ
וּבְשִׁמְךָ הוֹצֵאנוּ שֵׁדִים וּבְשִׁמְךָ
עשינו

עשינו את־כחות רבות׃ ואז אודה
להם כי־אין ידעתי אתכם׃ סורו תלים ו
ממני כל־פועלי און׃ כל ששומע
את־אלה דברי ויעשה אותם ידמה
לאיש חכם שבנה את־ביתו על־
סלע וירד מטר ויבאו נהרות וגם
נשבו רוחות ויפגעו בבית הזה ולא
נפל כי יסד־הוא על־סלע׃ וכל־
שישמע את־אלה דברי ואין יעשה
אותם הוא ידמה לאיש אויל אשר
בנה את־ביתו על־חול וירד מטר
ויבאו נהרות וגם נשבו רוחות ויפגעו
בבית הזה ויפול ותהי מפלתו
גדולה׃ ויהי בכלות ישוע את־
הדברים האלה ויתמהו כי תורת או עצרות קי
על־תלמודו׃ כי היה מלמד כמו על־לקחו
שלו יכולת ולא כמו סופרים או על־דעתו קי
ופרושים כוח קי

ופרושים:

ח וברדת ישוע מן ההר הלכו
אחריו עם רב והנה מצורע בא
וישתחוה לו לאמר: אדני אם
תחפץ תוכל לטהרני: וישלח
ישוע ידו ויגע בו ויאמר אחפוץ
הטהר: ומיד טהרה צרעתו: ופתאם קי
ויאמר לו ישוע ראה אל תאמר
לאדם אלא לך וראה אל הכהן ויקרא יד
והבא אליו קרבנך כאשר צוה
משה להם לעדות: וכאשר בא
ישוע אל כפר נחום קרב אליו שר
מאה ויתחנן אותו לאמר: אדני או לו קי
נערי שוכב בבית והוא נשול
איברים ומאד יענה: ויאמר אליו או בגים קי
ישוע אני אבא וארפא אותו: ויען
שר המאה ויאמר אדני אני לא נכון
שתבוא

שתבא תחת גגי רק אמר דברך
וגרפא נערי: כי גם אני אדם
הושמתי תחת ממשלת אחר ותחתי
אנשי חיל ואם אמר לזה לך וילך
ולאחר בא ויבא ולעבדי עשה
הזאת ויעשה: וכששמע ישוע
תמה ויאמר להלכים אחריו אמן
אני אומר לכם לא מצאתי כזה
אמונה בישראל: ואני אומר
לכם שרבים יבאו ממזרח וממערב
וירבצו עם אברהם יצחק ויעקב
במלכות השמים: ובני מלכות
ישלחו אל חשך החיצון ושם יהיה
בכי וחרק שנים: ויאמר ישוע
לשר מאה לך וכמו האמנת יהיה
לך: וירפא הנער בשעה ההיא:
ויבא ישוע אל בית של כיפא וירא

חמותו

כי אם ענ...
או ממזרח
שמש
ומבואו קי
מלאכי א...
או בזמן
ההוא קי
יתיר של

חֲמוֹתוֹ שֹׁכֶבֶת בְּחַמָּה: וַיִּגַּע אֶת־ בְּקַדַּחַת קי
יָדָהּ וַתַּעַזְבֶהָ חַמָּה וְהִיא קָמָה עַל קי
וַתְּשָׁרֶת לָהֶם: וְכַאֲשֶׁר הָיָה עֶרֶב אוֹתָם קי
הִגִּישׁוּ אֵלָיו אֶת־רַבִּים בַּעֲלֵי הַשֵּׁדִים אוֹ אֲשֶׁר
וְהוּא בְּדָבָר הוֹצִיא הָרוּחוֹת וַיְרַפֵּא בְּעִתָּתָם
כֻּלָּם שֶׁהָיוּ בְּרַע לְהִתְקַיֵּם מַה־ רוּחַ רָעָה קי
שֶׁנֶּאֱמַר עַל־יְדֵי יְשַׁעְיָה הַנָּבִיא
הָאוֹמֵר חֳלָיֵינוּ הוּא נָשָׂא וּמַכְאוֹבֵינוּ יְשַׁעְיָה נג
סְבָלָם: וַיַּרְא יֵשׁוּעַ אֶת־כִּתּוֹת
רַבּוֹת סְבִיבוֹ וַיְצַוֶּה אֶת־תַּלְמִידָיו
לַהֲלוֹךְ לְעֵבֶר־הַיָּם: וַיִּגַּשׁ אֶחָד
מִסּוֹפְרִים וַיֹּאמֶר לוֹ רַבִּי אֵלְכָא אַחֲרֶיךָ
אָנָה אַתָּה תֵּלֵךְ: וַיֹּאמֶר לוֹ יֵשׁוּעַ אוֹ אֶל־
שׁוּעָלִים יֵשׁ־לָהֶם חַפּוֹרוֹת וּלְעוֹף אֲשֶׁר קי
הַשָּׁמַיִם קִנִּים וּלְבֶן־אָדָם אֵין מַרְגֹּעַ אוֹ פְּחָתִים
שֶׁשָּׁם יָשִׂים אֶת־רֹאשׁוֹ: וְאַחֵר קי
מִתַּלְמִידָיו אָמַר אֵלָיו: אֲדֹנָי מָקוֹם קי
הַנַּח־

הַנַּח־לִי בַּתְּחִלָּה עַד־שֶׁאֶקְבּוֹר אֶת־
אָבִי׃ וַיַּעַן־לוֹ יֵשׁוּעַ בֹּא אַחֲרָי
וְהַנַּח מֵתִים לִקְבּוֹר אֶת־מֵתָיו׃
וַיַּעַל בִּסְפִינָה וַיָּבֹאוּ אַחֲרָיו תַּלְמִידָיו או בָּאֳנִיָּה
וְהִנֵּה סַעַר גָּדוֹל הָיָה בַּיָּם וְהַסְּפִינָה ק׳
תְּכַסֶּה מֵהַגַּלִּים וְהוּא הָיָה יָשֵׁן׃
וַיִּקְרְבוּ אֵלָיו תַּלְמִידָיו וַיְעִירוּהוּ
לֵאמֹר אֲדֹנִי הוֹשִׁיעֵנוּ כִּי נֹאבֵד׃
וַיֹּאמֶר לָהֶם יֵשׁוּעַ לָמָּה אַתֶּם יְרֵאִים
קְטַנֵּי אֱמוּנָה׃ אָז קָם וַיְצַו אֶת־
רוּחוֹת וְאֶת־יָם וְהָיְתָה שְׁתִיקָה
גְּדוֹלָה׃ וַיִּתְמְהוּ הָאֲנָשִׁים וַיֹּאמְרוּ או וַיִּשְׁתּוֹק
מִי־הוּא זֶה כִּי רוּחוֹת וְיָם יִשְׁמְעוּ־לוֹ׃ הַיָּם וַיַּעֲמוֹד
וְאַחֲרֵי־כֵן בָּא יֵשׁוּעַ לְעֵבֶר יָם בְּאֶרֶץ מִזַּעְפּוֹ ק׳
גִּרְגָּשִׁיִּים וַיָּבֹאוּ לִקְרָאתוֹ שְׁנַיִם בַּעֲלֵי נ״א
חֲשֵׁדִים וַיֵּצְאוּ מִן־קְבָרִים וְהֵם גִּינוּסָרִים
אַכְזָרִים מְאֹד וּבַעֲבוּרָם לֹא־יָכֹל
אדם

אדם לעבור בדרך ההיא׃ והנה
קראו לאמר מה־לנו ולך ישוע בן־
האלהים׃ באת הלום לענות
אותנו קודם עת׃ ואין רחוק
מהם היה עדר חזירים רבים רעים
ושדים התחננו אליו לאמר אם
תוציאנו מזה שלחנו בעדר החזירים
ויאמר אליהם לכו׃ והם יצאו
וילכו בחזירים׃ והנה הלך כל־
העדר בסחף גדול ויתנפלו אל־ים בשאון קי
ומתו׃ ורעים נסו ויבאו לעיר
ויגידו כל־האלה גם על־אלה אשר או וגם קי
בהם היו שדים׃ והנה כל־העיר
יצאה לקראת ישוע וכאשר ראו
אותו התחננו אליו שיעבור ם
מגבולם׃
ט ויעל ישוע אל־ספינה וילך
מעבר

מעבר הים ויבא לעירו: והנה
הגישו אליו את איש נשול איברים
השוכב במטה: וכאשר ראה
ישוע אמונתם אמר לנשול
האיברים בטח בן כי נסלחו לך
חטאותיך: והנה אחדים מסופרים
בקרבם חוה מגדף: וירא ישוע — או בלבבם קי
מחשבותם ויאמר למה אתם חושבים
רעות בלבותיכם: אי זו יותר — סחר קי
קלה לאמר נסלחו לך חטאותיך
או לאמר קום ולך: ולמען שתדעו
כי יש בן האדם ממשל בארץ
לסלוח חטאות או אמר לנשול
האיברים: קום ושא את מטתך
ולך אל ביתך: ויקם וילך אל
ביתו: וכאשר ראו כיתות ויראו
וישבחו האלהים אשר נתן חפח

כח לאנשים׃ ויסתלק ישוע
משם וראה את־איש יושב על־
בית חשבונו ושמו מתי׃ ויאמר
אליו לך־אחרי׃ ויקם וילך־אחריו׃
ויהי כאשר הוא־יושב לאכול
בבית רבים בעלי עבירה וחטאים
באו ויאכלו עם ישוע ועם ת
תלמידיו׃ ויראו הפרושים ויאמרו
לתלמידיו למה עם בעלי עבירה
ועם החטאים אוכל רבכם׃ צורך קי
וישמע ישוע ויאמר אין צריך לאשר הוא
הבריאים לרופא כי־אם לאותם שהם מרפא קי
ברעה׃ לכו ולמדו מה־היא חסד כי־אם קי
חפצתי ולא־זבח׃ כי־לא באתי תושע ו
לקרא צדיקים כי־אם חטאים׃
אז נגשו אליו תלמידי יוחנן לאמר
למה אנחנו והפרושים צמים הרבה
ותלמידיך

ותלמידיו אין חם צמים ויאמר
אליהם ישוע התוכלו בני חתן
לבכות בעוד יש עמהם חתן
אך יבואו ימים אשר ינשא מהם חתן
ואז יצומו ואין יחידה שישלח
או מחברת קי — חתיכות בגד הפסול על שמלת
ישנה כי ישא מלאתו משמלה
או חרש קי — ויהיה הקרע מר מקודם
חסר מאומה — ואין ישלח יין חדש בנאדות בלים
או מראשון קי — כי אז ישברו הנאדות והיין ישפך
ונאדות יאבדו כי אם יין חדש
ישלחו בנאדות חדשים ושניהם
ישמרו ובאשר הוא דבר האלה
אליהם הנה שר אחד
השתחוה לאמר אדוני בתי כבר
מתה אך בא אתה ושים ידך עליה
או ויקם קי — ותחיה ויקום ישוע וילך אחריו

עם תלמידיו: והנה אשה אשר
דמה זב משנת שתים עשרה שנה
נגשה לאחריו ותגע את שפת בגדו: — או ובשפת קי
כי אמרה בקרבה אם אגע רק
בבגדו אושע: וישב ישוע וראה
אותה אמר בטחי בת כי אמונתך
הושיעתך ותושע האשה משעה
ההיא: וכשנכנס ישוע אל בית — או וכשבא קי
השר וירא את שרי חלילים והמית
העם אמר וסורו כי אין מתה
הנערה כי אם ישנה: והם לעגו — או שוכבת קי
לו וכשהשלח ההמון נכנס הוא ויחזק
בידה ויאמר טליתא קומי ותקום — או ותקם קי
הנערה ותצא שמועה הזאת אל
כל הארץ ההיא: ויעבר משם
ישוע וילכו אחריו שני עורים
קוראים ואומרים חננו בן דוד:

וכבאו

ובבאו אל־בית קרבו אליו עורים
ויאמר אליהם ישוע: התאמינו כי
אוכל הזאת לעשות לכם: ויאמרו
אליו אמנם אדני: אז נגע בעיניהם
לאמר כאמונתכם יעשה לכם:
ותפתחנה עיניהם ויזעם עליהם
ישוע לאמר: ראו שלא איש
ידע: והם יוצאים השמיעו את
שמועתו בכל־ארץ ההיא:
וכשיצאו הם הנה הגישו אליו את
אדם אלם ובעל השדים וכאשר
השליכה השדה דבר אלם ויתמהו
כיתגרת לאמר: אין נראה כן
בישראל: והפרושים אמרו בשר
השדים משליך את־השדים:
ויתהלך ישוע בכל ערים ומיורות
וילמד בכנסיותיהם ויגד בשורת

או ויחשוך אותם או וכחח כם קי

או ואשר בעתתו רוח רעה

המלכות וירפא כל־חלי וכל־חלה
מכאוביהם׃ וירא את ההמונות
ויחנן להם כי־הם מרותים ושופכים
כצאן שאין להם רועה׃ אז אמר
לתלמידיו יש קציר רב ופעלים
מעטים ועל־כן התחננו אל אדני
הקציר בעבור שישלח את־פעלים
בקציריו׃

ויועד שנים עשר תלמידיו ויתן
להם ממשלת על־רוחות טמאות
להוציא אתהן ולרפא את כל־
חלי וכל־מכאוב׃ ושמות שנים
עשר שלוחיהם אלה הם ראשון
שמעון שנקרא כיפא ואנדריאש אחיו
פילפוס וברתלמי יעקב זבדי ויוחנן
אחיו תומס ומתי שהיה בעל
עבודה ויעקב אלפאי ותדי שמעון
הכנעני

יען כי

גם שלוחים
או צירים כי

הַכְּנַעֲנִי וִיהוּדָה יִשְׂכַּרְיוֹתִי אֲשֶׁר
מָסַר אוֹתוֹ לְמִיתָה׃ וַיִּשְׁלַח יֵשׁוּעַ   או לָמוּת קי
אֶת־הָאֵלֶּה שְׁנֵים־עָשָׂר וַיְצַו אוֹתָם
לֵאמֹר׃ אֶל־דֶּרֶךְ הַגּוֹיִם אַל־תֵּלֵכוּ
וְאֶל עָרֵי הַשֹּׁמְרוֹנִיִּים לֹא תָבֹאוּ כִּי
אִם לְכוּ אֶל־הַצֹּאן שֶׁאָבְדוּ בְּבֵית
יִשְׂרָאֵל׃ לְכוּ וְקִרְאוּ לֵאמֹר כִּי
תִקְרַב מַלְכוּת הַשָּׁמַיִם׃ רַפְּאוּ אֶת־
חוֹלִים הָקִימוּ אֶת מֵתִים טַהֲרוּ אֶת־   חֲלָיִים קי
מְצוֹרָעִים יְהוּ צְאוּ אֶת שֵׁדִים חִנָּם
לְקַחְתֶּם וְגַם תִּתְּנוּ׃ אַל תִּקְנוּ
אֶת־זָהָב וְאַל־כֶּסֶף וְאַל מָעוֹת
בְּחֲגוֹרוֹתֵיכֶם אַל־יִלְקוּט בַּדֶּרֶךְ
וְאַל־שְׁתֵּי־כֻתֳּנוֹת וְאַל מַנְעָלִים   אוּנְעָלִים קי
וְאַל מַטֶּה׃ כִּי רָאוּי הַפּוֹעֵל לְאָכְלוֹ׃   או וּבְכָל־
וּבְאֵיזוֹ עִיר אוֹ טִירָה תָּבֹאוּ   עִיר או טִירָה
שַׁאֲלוּ מִי נִכְבָּד בָּהּ וְשָׁם תֵּשְׁבוּ   אֲשֶׁר בָּהּ
עַד   תָבוֹאוּ קי

עד־תצאו׃ וכשתכנסו אל־בית או
ותשאלוהו בשלומו לאמר שלום וכשתבואו
לזה הבית׃ ואם יהיה הבית הזה ק'
נכבד יבוא שלומכם עליו ואם אין ההוא ק'
יהיה נכבד ישוב אליכם שלומכם׃
ואיש אשר אין יקח אתכם ולא
ישמע את דבריכם צאו לחוץ מבית
או מהעיר והשליכו גם עפר
מרגליכם׃ אמן אני אומר לכם
קל יהיה לארץ סדם ועמרה ביום
המשפט מן לעיר ההיא׃ הנני
שולח אתכם כצאן בתוך הזאבים׃
ועל כן תהיו ערומים כמו נחשים
ותמים כמו יונים׃ השמרו לכם
מאנשים כי ימסרוכם לעזרות
ובמקהלותיהם ייסרו אתכם
בשוטים ואל שטרים ואל מלכים
יוליכו

עליכם אתכם למעני לעדות להם
ולגוים: וכשימסרו אתכם אל
תחשבו איך או מה תדברו כי ינתן
לכם בשעה ההיא מה תדברו: או בשעת קי
כי אין אתם שתדברו כי אם
רוח אביכם היא המדבר בכם:
וימסר את אח את אח למות ואב את
בנו ויקומו בנים באבותיהם להמיתם
ושנאים תהיו לכל אנשים בעבור
שמי: ואשר יעמד עד סוף הוא
יושע: וכאשר ירדפו אתכם
בעיר אחת ברחו אל אחרת: אמן
אמן אומר לכם אין תכלו את ערי
ישראל עד שיבא בן האדם:
אין יש תלמיד על מלמדו ואין עבד
על ארנו אלא די לתלמיד להיות
כמלמדו ולעבד כאדוניו: אם

קראו

קראו את בעל הבית בעל זבוב — או לבעל קי
אף כי את בני ביתו: לכן אל
תיראו מהם: כי אין דבר מכסה
שלא יגלה ונסתר שלא יודע:
מה שאני מדבר אליכם בחשך
אמרו באור ואשר תשמעו באזן
קראו על גגות: ולא תיראו
אותם שיהרגו את הגוף ואת
הנפש לא יוכלו להרג אלא תיראו — חסר יותר:
את אותו שיוכל את הנפש ואת — יתור את:
הגוף לאבד אל גיהנם: הלא שני
צפרים נמכרו תחת מטבע קטון
ואחד מהם אין יפל על הארץ
בלי אביכם: ושערות ראשכם
כלן נספרו ועל כן לא תיראו כי
אתם טובים מרבים מצפרים: וכל
אשר יודה אותי לפני האנשים גם אני — או יודה לי קי
אודה

אחורה אותו לפני אבי שבשמים׃ — או אודה לו
ואשר יכחש לי לפני אנשים גם
אני אכחש לו לפני אבי שבשמים׃
אל תחשבו כי באתי לשלח
שלום על ארץ לא באתי לשלח
את שלום כי אם את חרב׃ כי
באתי להפריד את איש מאביו
ואת בת מאמה ואת כלה מן
חמותה ואויבי איש אנשי ביתו׃ ומי — מיכה ז
שיאהב את אביו או אמו יותר
ממני אין הוא ראוי לאותי׃ ומי — או נכון לי
שיאהב את בנו או בתו יותר ממני — ס׳
אין הוא ראוי לאותי ומי שלא ישא — או [illegible]
את צלבו ותולך אחרי הוא אין — או צרותיו
ראוי לאותי׃ ומי שימצא את — ס׳
נפשו יאבד אותה׃ ואשר יאבד
את נפשו למעני ימצא אתה׃ ומי — או [illegible]

שיקח

שיקח אתכם הוא יקח אותי:
ואשר יקח אותי הוא יקח אותו
ששלח אותי: מי שיקח את
נביא בשם הנביא הוא יקח שכר
הנביא: ומי שיקח את צדיק
בשם הצדיק הוא שכר הצדיק יקח:
ואשר יתן את שקוי לאחד
מאלה הקטנים את כוס המים
קרים רק בשם התלמיד אמן אני
אומר לכם אין יאבד את שכרו:
יא ויהי כשכלות ישוע
לצוות את שנים עשר תלמידיו
עבר משם ללמד ולהכריז או ולקרא ק
בעריהם: ויוחנן כששמע בבית
הסהר את מעשי המשיח שלח
שנים מתלמידיו ויאמר לו: אם
אתה הוא אשר תבא אם ניחל או יבא ק
לאחר

לאחר׃ ויען ישוע ויאמר אליהם
לכו ותגידו ליוחנן את־אשר
שמעתם וראיתם׃ עורים יראו
פסחים ילכו מצורעים יטהרו
חרשים ישמעו ומתים יקומו ענוים
יאשרו ואשרי הוא שלא יכשל
בי׃ ואחרי שאלה הלכו החל
ישוע לדבר אל הכיתות על־יוחנן׃
למה יצאתם אל המדבר לראות
האם קנה נדף מרוח׃ ולמה
יצאתם לראות האם אדם לבוש
בחלקות׃ הנה אשר נלבשו
בחלקות הם בבתי המלכים׃ ואך
למה יצאתם לראות הנביא גם אמר
לכם הוא יותר מנביא כי הוא זה
אשר עליו נכתב הנני שולח
מלאכי ופנה הדרך לפני׃ אמן

הוא כי
או מה כי
או לבוש
החמודות
מלאכי

אני אומר אין קם מבין ילדי הנשים
שהוא יותר גדול מיוחנן המטביל
ומי שהוא קטן במלכות השמים
הוא גדול ממנו: אך מימי יוחנן
המטביל עד עתה מלכות השמים
באונס היא ומכריחים גוזלים
אותה: כי כל הנביאים והתורה
עד יוחנן נבאו ואם תרצו לקחת
הוא איש אליהו אשר יבא: מי שיש לו
אזנים לשמוע הוא ישמע: במי
אמשיל את הדור הזה הוא דומה
לנערים היושבים בשוק שקוראים
לרעיהם ואומרים: חללנו לכם
ולא רקדתם קוננו לכם ולא
קוננתם: כי בא יוחנן בלא
אכל ולא שותה ואמרו בעל השד
הוא: ובן האדם בא אוכל ושותה
ויאמרו

בסוף או
בבזה או
למשיסה קי
ושודדים או
ובוזזים או
שוסים קי
[illegible]
[illegible] קי
ומאליה
כתוב
מלאכי ד:
או [illegible]

[illegible] רחמת האדם [illegible] ולא [illegible]
[illegible] הצלו [illegible] [illegible]
[illegible] בבמות [illegible] [illegible] אין
החל להתהף צרים אשר [illegible]
כאמיו רפואת כי אין שבו [illegible]
אילך [illegible] ואולך בית [illegible]
[illegible] אבות [illegible] [illegible] [illegible]
אשר [illegible] בכן [illegible] קרבם [illegible]
ואמר שבו [illegible] אך [illegible]
[illegible] קל [illegible] לצר [illegible]
[illegible]
[illegible] הלא [illegible] [illegible]
[illegible] כי [illegible]
הכחות אשר נעשו [illegible] אולי [illegible]
עד [illegible] אמנם אני אומר
[illegible] לא [illegible]
[illegible] בעת [illegible]
ענה

או גבורותיו
קי
או סורכם
[illegible]

ענה ישוע ויאמר אודך אבי
אדון השמים והארץ שהסתרת את
האלה מחכמים ונבונים וגלית
אותם לצעירים: אכן אבי כי כן
רצון לפניך: הכל נתן לי מאת
אבי ואין איש שידע בן כי אם אב ואין
איש שידע את האב בלתי הבן ולמי
שירצה הבן לגלותו: לכו אלי כל
היגעים ואשר עליהם משא ואני
אשביעכם: שאו את עלי
עליכם ולמדו ממני כי ענו אנכי
ושפל רוח ותמצאו מרגוע
לנפשותיכם: כי עלי מתוק
הוא ומשאי קל:
יב בעת ההיא הלך ישוע על
זרע בשבת ותלמידיו היו רעבים
והחלו לקטף שבלים מן הקמות
ולאכול:

חסר אשר:

או אבליגכם קי בירמיה ו

מצאו קי בירמיה כתיב לנפשכם:

קמות קי יותר מן הקמות

ולאכול ׃ והפרושים הרואים
אמרו הנה תלמידיך עושים שאין
ראוי לעשות בשבת ׃ והוא אמר נכון קי
אליהם הלא קראתם מה שעשה שמואל א
דוד כאשר היה רעב הוא ואשר עמו כא
כי בא בבית האלהים ולחם הפנים
אכל שלא היה הותר לו לאכל נכון קי
אותם ולא לאשר עמו כי אם
לכהנים לבדם ׃ הלא קראתם ויקרא כד
בתורה שהכהנים מחללים השבת במדבר כח
בהיכל ואינם נאשמים ׃ ואני
אומר לכם כי גדול מההיכל הוא
פה ׃ ואם תדעו מה הוא חסד
חפצתי ולא זבח אין תחיבו את הושע ו
נקיים ׃ כי אדני הוא בן האדם תרשיעו קי
וגם השבת ׃ וכשעבר משם
בא בבית כנסתם והנה אדם שיבשה

ידו וישאלו־לו לאמר׃ אם
מותר בשבת לרפא למען שילשינו
עליו׃ והוא אמר להם מי בכם
אדם שיש־לו צאן אחת שתפול
בבור בשבת הלא יחזיקה ויעלנה
והלא אדם הוא־טוב מצאן׃ לכן
מותר להיטיב בשבת׃ אז אמר
לאדם נטה את־ידך ויט ותשב
לרפאות כמו השנית׃ ויוצאים או אחרת קי
הפרושים ויועצו עליו כדי שיאבדו
אותו׃ וישוע יודע ויסר משם
וילכו אחריו רבים והוא רפא כלם׃
ויצום שלא יפרסמוהו למען או יגלוהו קי
שיתקים מה־שנאמר על־ידי
ישעיהו הנביא האומר הן עבדי ישעיה מב
אתמך־בו בחירי רצתה נפשי נתתי
רוחי עליו משפט לגוים יוציא׃

לא

לא יצעק ולא ישא ולא־ישמיע
בחוץ קולו: קנה רצוץ לא ישבר
ופשתה כהה לא יכבנה לאמת
יוציא משפט: לא יכהה ולא
ירוץ עד־ישים בארץ משפט
ולתורתו איים ייחלו: אז הגש
אליו בעל השדה עור וחרש וירפא השד׳ ק׳
אותו כדי שיוכל לדבר ולראות:
ויתמהו כל־הכיתות ויאמרו:
הלא הזה הוא־בן־דוד: ושומעים
הפרושים אמרו הזה אין־מוציא
את־שדים כי־אם בבעל־זבוב
השר השדים: וישוע ידע
מחשבותיהם אמר אליהם כל־
מלכות נחלקה בעצמה תשמם
וכל־עיר או־בית הנחלק בעצמו
אין־יעמד: ואם שטן ישלח את־

שמו הוא נחלק בעצמו ואיך תעמוד
מלכותו׃ ואם אני בבעל־זבוב
מוציא את־השדים בניכם במי
יוציאו על־כן הם יהיו שופטיכם׃
וכי אני ברוח האלהים מוציא את־ או כי־אם קי
השדים אם־כן באה אליכם מלכות או על־כן קי
האלהים׃ ואיך יוכל איש־לבא
בבית הגבור לבוז את־כליו אם־לא־
קודם יאסור את־הגבור ואז יבז את־
ביתו׃ מי שלא־יש עמי הוא
יש־כנגדי ומי שלא יאסוף עמי הוא או עלי קי
יפזר׃ ועל־כן אני־אומר לכם
כל־חטאה וגדופה תסלח לאדם
וגדוף שעל הרוח אין יסלח׃
וכל־איש שיאמר דבר על־בן
האדם יסלח לו ואשר יאמר דבר
על־רוח הקודש אין יסלח־לו אין
בעולם

בְּעוֹלָם הַזֶּה וְאֵין בְּהַבָּא׃ עֲשׂוּ
עֵץ־טוֹב וּפִרְיוֹ טוֹב אוֹ עֲשׂוּ עֵץ־רָע
וּפִרְיוֹ רָע כִּי מִפְּרִי יִוָּדַע הָעֵץ׃
דּוֹר הָאֶפְעִים אֵיךְ־תּוּכְלוּ דַבֵּר־
טוֹבוֹת בִּהְיוֹתְכֶם־רָעִים׃ כִּי
מִשֶּׁפַע חֵלֶב יְדַבֵּר הַפֶּה׃ אָדָם
הַטּוֹב יוֹצִיא טוֹבוֹת מֵאוֹצָר טוֹב
וְאָדָם־רָע יוֹצִיא רָעוֹת מֵאוֹצָר רָע׃
וַאֲנִי אוֹמֵר לָכֶם כִּי כָל־דָּבָר
בִּטּוּל שֶׁיְּדַבְּרוּ הָאֲנָשִׁים יָשִׁיבוּ או בָּטֵל ק׳
עָלָיו טַעַם בְּיוֹם הַמִּשְׁפָּט׃ כִּי
מֵעַל דְּבָרֶיךָ תִּצְדָּק וּמֵעַל דְּבָרֶיךָ
תִּתְחַיֵּב׃ אָז עָנוּ־לוֹ מִסּוֹפְרִים
וּמִן הַפְּרוּשִׁים לֵאמֹר׃ רַבִּי רְצוֹנֵנוּ
הוּא לִרְאוֹת אוֹת מִמְּךָ׃ וַיַּעַן
וַיֹּאמֶר לָהֶם דּוֹר־רָע וְנוֹאֵף מְבַקֵּשׁ־
אוֹת וְאוֹת אֵין־תִּנָּתֵן לוֹ כִּי־אִם אוֹת

יוֹנָה הַנָּבִיא׃ כִּי כְּמוֹ שֶׁהָיָה יוֹנָה
בִּמְעֵי הַדָּג שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה
לֵילוֹת כֵּן יִהְיֶה בֶּן־הָאָדָם בְּלֵב
הָאָרֶץ שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה
לֵילוֹת׃ אַנְשֵׁי נִינְוֵה יָקוּמוּ
בַּמִּשְׁפָּט עִם־הַדּוֹר הַזֶּה וְיַרְשִׁיעוּהוּ
כִּי עָשׂוּ תְשׁוּבָה לִקְרִיאַת יוֹנָה וְהִנֵּה יונה ג
יוֹתֵר מִיּוֹנָה פֹּה׃ מַלְכַּת הַדָּרוֹם מלכים א י
תָּקוּם בַּמִּשְׁפָּט עִם הַדּוֹר הַזֶּה וְיַרְשִׁיעוּ
כִּי־בָאָה מִקְצוֹת הָאָרֶץ לִשְׁמֹעַ אֶת־
חָכְמַת שְׁלֹמֹה וְהִנֵּה יוֹתֵר מִשְּׁלֹמֹה־
פֹּה׃ כְּשֶׁיֵּצֵא רוּחַ הַטֻּמְאָה מֵאָדָם
תֵּלֵךְ עַל־מְקוֹמוֹת יְבֵשִׁים וּתְבַקֵּשׁ
מָנוֹחַ וְלֹא תִמְצָא׃ אָז תֹּאמַר
אָשׁוּב אֶל בֵּיתִי אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ יָצָאתִי׃
וְתָבֹא וְתִמְצָא אוֹתוֹ רֵק וּמְטֹהָר
בְּיָעִים וּמְפֹאָר׃ אָז תֵּלֵךְ וְתִקַּח
אֶת־

את־שבע רוחות אחרות רעות
מאותה ותבאנה וישבנה שם — או מסנה קי
ותהיין אחריות האדם ההוא רעות — או
מראשיות: כן יהיה לדור־הזה — מראשנות
הרע: וכאשר הוא־עוד ידבר — קי
אל־הכיתות הנה אמו ואחיו יעמדו
בחוץ ויבקשו לדבר אליו: ויאמר
לו אחד הנה אמך ואחיך עומדים
בחוץ ומבקשים אותך: והוא
ענה לאומר לו ויאמר איזו אמי ומי — או מי קי
אחי: ויט־יד על־תלמידיו ויאמר
הנה אמי ואחי: כל־איש אשר
יעשה רצון אבי שבשמים הוא
אחי אחות ואמי:

יג ביום ההוא יצא ישוע מבית
וישב על־שפת הים ויקבצו אליו
כיתות רבות והוא עלה בספינה

וישב וכל־העם עמד על־שפת
הים וידבר אליהם הרבה במשלים
ויאמר׃ הנה יצא הזורע לזרע
זרעו׃ וכשזרע נפלו קצת מהם

יתיר קצת או קרי תחתיו אחרים

אל־הדרך ויבאו עופות השמים
ויאכלו אותם׃ ואחרים נפלו על
הסלע אשר אין־שם ארץ רבה
ומיד צמחו כי־אין להם־עמק
בארץ׃ ואחרי שזרחה השמש
חרבו ואשר אין־להם־שרש יבשו׃
ואחרים נפלו לתוך הקוצים
וגדלו הקוצים ויחנקו אותם׃
ואחרים נפלו בארץ טובה ויתנו
פרי אחד מאה ואחר ששים ואחד
שלשים׃ מי שלו אזנים לשמע
ישמע׃ ויקרבו אליו תלמידיו
ויאמרו למה תדבר אתם במשלים׃

ויען

ויען ויאמר אליהם : כי נתן
לכם להבין סודות מלכות השמים
ולאלה אין נתן : כי מי שיש־לו
ינתן לו וישפע ומי שאין־לו גם מה־
שיש־לו יקח ממנו : ועל־כן אני
מדבר להם במשלים כי־הם רואים
אין־יראו ושמעים אינם ישמעו
ואין יבינו להתקים בהם הנבואת
ישעיהו האומר שמעו שמוע ואל־ ישעיה ו
תבינו וראו ראו ואל־תדעו :
השמן לב־העם הזה ואזניו הכבד
ועיניו השע פן־יראה בעיניו ובאזניו
ישמע ולבבו יבין ושב ורפא לו :
ואשרי עיניכם כי תראינה ואזניכם
כי תשמענה : אמן אני אומר
לכם כי רבים נביאים וצדיקים
חפצו לראות אשר אתם רואים
ולא

ולא ראו ולשמע אשר אתם
שומעים ולא שמעו: ואתם
שמעו משל הזורע כל ששמע דבר
מלכות ולא יבין יבא הרע ויטרף
מה שזרוע בלבו וזה הוא שנזרע
על הדרך: ואשר נזרע על
הסלע זה הוא ששומע דבר
ופתאום בשמחה ישא אותו ואין
יש בתוכו שרש כי אם לשעה יעמד: — או בעצמו ק׳ / או לזמן ק׳
וכשתקום צרה או רדף
בעבור הדבר מיד יכשל: ואשר
נזרע בקוצים זה הוא ששמע דבר
האלהים וראגת העולם הזה ושקר
מטמון יחנק את הדבר ויהיה בלי
פרי: אך אשר נזרע על ארץ
טובה זה הוא ששומע את הדבר
ומבין ומביא פרי ואחד עושה מאה
ואחר

ואחר ששים ואחר שלשים :
עוד־שם לפניהם משל אחר
לאמר : נדמתה מלכות
השמים לאדם שזרע זרע־טוב
בשדהו : וכאשר ישנו אנשים
בא אויבו ויזרע חרול בתוך חטים
וילך : וכשגדל עשב ועשה פרי
אז נראו גם־חרולים : ויקרבו
עבדי הבעל הבית ויאמרו אליו
אדני הלא־זרע טוב זרעת בשדך
ומאין חרולים־בו : ויאמר
אליהם אדם אויב עשה זאת :
ועבדים אמרו־לו אם תרצה נלך
ונאסף אותם : ויאמר לא פן־
תאספו חרולים ויחדיו תתשו אתם
גם־חטים : הניחו שניהם פרי
שיגדלו עד־הקציר ובעת הקציר
אסף

או חרולים
קי

אָמַר לַקֹּצְרִים אִסְפוּ בִּתְחִלַּת
חֲרוּלִים וְקַשְׁרוּ אוֹתָם לִצְרוֹרוֹת
לִשְׂרֹף וְחִטִּים אִסְפוּ לְגָרְנִי׃ עוֹד
שָׂם לִפְנֵיהֶם מָשָׁל אַחֵר לֵאמֹר
נִדְמְתָה מַלְכוּת הַשָּׁמַיִם לְגַרְעִין או לְגַרְגְּרִים קי
חַרְדָּל שֶׁיִּקַּח אוֹתוֹ אָדָם וְיִזְרַע
בְּשָׂדֵהוּ וְהוּא קָטֹן מִכָּל זְרָעִים
וּכְשֶׁיִּגְדַּל יִהְיֶה גָּדוֹל מִכָּל עֲשָׂבוֹת
וְיִהְיֶה עֵץ שֶׁגַּם עוֹפוֹת הַשָּׁמַיִם יָבֹאוּ
וְקִנְּנוּ בִּסְעִפּוֹתָיו׃ עוֹד דִּבֵּר
אֲלֵיהֶם בְּמָשָׁל אַחֵר נִדְמְתָה מַלְכוּת
הַשָּׁמַיִם לְחָמֵץ שֶׁתִּקַּח אִשָּׁה וּטְמָנָה או לִשְׂאֹר קי
אוֹתוֹ בִּשְׁלֹשׁ סְאִים שֶׁל סֹלֶת עַד או הַקֶּמַח קי
יֶחְמַץ כֻּלּוֹ׃ כָּל אֵלֶּה דִּבֵּר יֵשׁוּעַ או כָּלָה
בִּמְשָׁלִים אֶל הַכִּתּוֹת וּמִבְּלִי מְשָׁלִים
לֹא יְדַבֵּר אֲלֵיהֶם לְהִמָּלֵא מַה
שֶׁנֶּאֱמַר עַל יְדֵי הַנָּבִיא הָאוֹמֵר

אפתחה

אפתחה במשל פי אביעה חידות תלים עח
מני־קדם: אז עזב הפיתות ויבא
בבית ויגשו אליו תלמידיו לאמור
פתר־לנו את־משל החרולי השדה:
ויען ויאמר מי שזורע זרע־טוב
הוא בן־האדם והשדה הוא־עולם:
וזרע הטוב הם־בני מלכות
והחרולים הם־בני בליעל: ואויב
אשר זרע אותם הוא שטן וקציר
היא־תכלית העולם וקוצרים הם
מלאכים: וכאשר נאספו חרולים
ונשרפו באש כן יהיה בתכלית
העולם: כי ישלח בן־האדם את־
מלאכיו ויאספו מבין מלכותו כל־ או מתוך
מכשולים ואותם שעשו פשע
וישליחום אל־תנור האש שם יהיה
בכי וחרוק שנים: אז צדיקים דניאל יב
יזהירו

יזהירו כשמש במלכות אביהם :
מי שלו אזנים לשמע ישמע :
נדמתה מלכות השמים לאוצר
הנסתר בשדה אשר אם ימצא
אדם יסתיר ומן שמחתו ילך וימכר או הוא קי
כל־שלו ויקנה את־השדה הזה :
עוד נדמתה מלכות השמים לאדם
הסחר המבקש את מרגלים טובים :
וכשמצא מרגלא אחד יקר הלך
וימכר כל־אשר־לו ויקנה אותו :
עוד נדמתה מלכות השמים
למכמרת השלוחה בים והאוספת
מכל־מין הדגים : ומוציאים
אותה כשמלאה ועל־שפת הים
יושבים בחרו את־טובים לכליהם
ורעים שלחו לחוץ : כן יהיה
בתכלית העולם כי יצאו מלאכים
ויבדילו

וַיַּבְדִּילוּ אֶת־רָעִים מִתּוֹךְ צַדִּיקִים
וַיִּשְׁלְחוּ אוֹתָם אֶל־תַּנּוּר הָאֵשׁ:
שָׁם יִהְיֶה בְּכִי וַחֲרוֹק שִׁנַּיִם:
הֲבִינוֹתֶם כָּל־הָאֵלֶּה: וַיֹּאמְרוּ
אֵלָיו כֵּן: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לָכֵן חסר אדני
כָּל־סוֹפֵר מְלֻמָּד בְּמַלְכוּת הַשָּׁמַיִם
הוּא דוֹמֶה לְאָדָם בַּעַל־הַבַּיִת
שֶׁמּוֹצִיא מִן אוֹצָרוֹ חֲדָשִׁים וִישָׁנִים:
וַיְהִי כְּכַלּוֹת יֵשׁוּעַ לְדַבֵּר מְשָׁלִים
הָאֵלֶּה עָבַר מִשָּׁם: וַיָּבֹא אֶל־
אֶרֶץ מוֹלַדְתּוֹ וַיְלַמְּדֵם בְּבָתֵּי
כְּנֵסִיּוֹתָם וַיִּתְמְהוּ לֵאמֹר מֵאַיִן לָזֶה
חָכְמָה הַזֹּאת וְהַגְּבוּרוֹת: הֲלֹא
זֶה בֶּן־נַפָּחָא הֲלֹא אִמּוֹ נֶאֱמֶרֶת או חָרָשׁ קי
מִרְיָם וְאֶחָיו יַעֲקֹב וְיוֹסֵף וְשִׁמְעוֹן
וִיהוּדָה: וַהֲלֹא אַחְיוֹתָיו כֻּלָּן עִמָּנוּ
הֵן וּמֵאַיִן לָזֶה כָּל־הָאֵלֶּה וַיִּכָּשְׁלוּ־
בוֹ:

בן׃ ויאמר אליהם ישוע אין נביא
בלא כבוד אלא במקום מולדתו — כי־אם קי
ובביתו ולא עשה שם גבורות רבות
בעבור סררותם׃
יד בעת ההיא שמע הורודוס
אחד מארבעה נשיאים שמע של — יתור של
ישוע ויאמר לנעריו זה הוא יוחנן
הטובל הוא קם ממתים ועל־כן
הכחות יפעלו בו׃ כי הורודוס — גבורות קי
החזיק ביוחנן ויאסר אותו ונתן — תפעלנה קי
בבית האסור מפני הורודוסית אשת
אחיו׃ כי אמר אליו יוחנן אין
מותר שהיא תהיה אתך׃ וירצת — נכונאו כשר
להרוג אותו וירא את־העם כי היית — קי
בעיניהם כמו נביא׃ וביום מולדת
הורודוס דלגה בת של־הורודסית
בתוך והיא ישרא בעיני הורודוס׃

וובטית

ויבטח בשבועה לתת־לה כל־ או ויער קי
מה שתשאל ממנו : והיא נזהרה
מאמה ותאמר : תן־לי־פה
בקערה ראש־יוחנן המטביל :
ונעצב המלך אלא בעבור השבועה
ובעבור אותם אשר יחדיו ישבו
בשלחן צוה לחנתן : וישלח
ויקצץ את־ראש יוחנן בבית הסהר :
וינשא ראשו בקערה ונתן
לנערה והיא השיאה אל־אמה :
ויגשו תלמידיו וישאו את־גופו
ויקברוהו ויבאו ויגידו לישוע :
וכששמע ישוע סר משם בספינה
אל מקום המדבר לבדו :
ותשמענה ההמונות ותלכנה
ברגליהם אחריו מעריהם : ויצא
וירא את־עם רב וירחמהו וירפא

את־חוליהם ׃ ואחרי שהיה ערב
קרבו אליו תלמידיו לאמר שמם
המקום ושעה כבר עברה ועל־כן
הנח הכיתות כדי שתלכנה אל־
כפרים ותקנינה להם אוכל ׃ לחן ק
ויאמר אליהם ישוע אין יצטרכו אין־צורך
ללכת אתם תנו להם לאכול ׃
ויענו לו אין־לנו־פה כי־אם
חמשה לחם ושני־דגים ׃ ויאמר
להם השיאום הלום אלי ׃ ויצו
את־העם לשבת ולאכל על חציר
והוא לקח חמשה לחם ושני דגים
וישא עיניו אל שמים ויברך וישבר
ויתן הלחם לתלמידיו ותלמידיו
נתנו לכיתות ׃ ויאכלו כלם וישבעו
וישאו שארית שנים עשר סלים
מלאים מפתים ׃ ומספר האוכלים
היה

הָיָה חֲמֵשֶׁת־אֲלָפִים אִישׁ בִּלְתִּי נָשִׁים
וָטָף׃ וּמִיָּד פָּצַר יֵשׁוּעַ בְּתַלְמִידָיו או צִוָּה יֵשׁוּעַ
לַעֲלוֹתָם בַּסְּפִינָה וְלָלֶכְתָּם לְפָנָיו אֶת־
עֵבֶר יָם עַד שֶׁיָּגִיחַ הַכִּיתוֹת׃ תַּלְמִידָיו קי
וּכְשֶׁהֵגִיחַ אֶת הָעָם עָלָה לְבַדּוֹ לָהָר
לְהִתְפַּלֵּל׃ וַיְהִי־עֶרֶב וְהוּא לְבַדּוֹ
הָיָה־שָׁם׃ וְהַסְּפִינָה נִרְדָּפָה בְּתוֹךְ
הַיָּם מִן־הַגַּלִּים כִּי הָרוּחַ הָיְתָה לָהֶם
לְהֶפֶךְ׃ וַיְהִי בְּרְבִיעִית אַשְׁמוֹרֶת
הַלַּיְלָה וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם וַיֵּלֶךְ עַל־הַיָּם׃
וְרוֹאִים אוֹתוֹ מִתְהַלֵּךְ עַל־הַיָּם
נִבְהֲלוּ וַיֹּאמְרוּ כִּי מַזִּיק הוּא וַיִּצְעֲקוּ הוא קי
מִיִּרְאָה׃ וּפִתְאֹם דִּבֵּר יֵשׁוּעַ
אֲלֵיהֶם לֵאמֹר בִּטְחוּ כִּי־אֲנִי־הוּא
אַל־תִּירָאוּ׃ וַיַּעַן כֵּיפָּה וַיֹּאמַר
אֲדֹנָי אִם אַתָּה־הוּא צַוֵּה וְאָבוֹא
אֵלֶיךָ עַל־הַמָּיִם׃ וְהוּא אָמַר

בא: וירד כיפה מן־ספינה וילך
על המים לבוא אל־ישוע:
וכשירא את־רוח חזקה ירא וכאשר
החל לטבע צעק לאמר: אדני
הושיעני ופתאם נטה ישוע את־
יד ויאחזו אותו ויאמר אליו קטון אובו קי
באמונה למה הסתפקת: פנת קי
וכשעלה אל־ספינה שתקה הרוח
ואשר היו בספינה באו וישתחוו לו
לאמר באמת בן־האלהים אתה:
והם הלכו בעבר הים ויבאו בארץ
גינוסר ואנשי המקום ההוא כשידעו ההוא קי
אותו שלחו אל־כל־ארץ הזאת
ויגישו לו כלם אשר היו ברע
ויתחננו אליו כדי שיגעו שפת
בגדו: וכל־שנגעו נושעו:

או

אז קרבו אליו מירושלם טו
סופרים ופרושים לאמר: למה
או חקות קי תלמידיך יעברו את גזרות הזקנים
כי הם לא יכבסו ידיהם כשיאכלו
את לחם: והוא ענה ויאמר
אליהם ולמה אתם עוברים מצות
שמות כ האלהים בשביל גזרתכם: כי
שמות כא אלהים אמר כבד את אביך ואת
אמך ומקלל אביו ואמו מות יומת:
ואתם אומרים כל מי שיאמר
לאב ולאם כל מתן שהוא ממני
היא תועלתך ואין יכבד את אביו
ואת אמו ותפירו מצות האלהים
בעבור גזרותיכם: חנפים ישעיהו
ישעית כט היטיב להתנבא עליכם לאמר העם
הזה בפיו ובשפתיו כבדוני ולבו
רחק ממני ותהי יראתם אותי מצות

אנשים מלמדה: ויזעק לעצמו
הכיתות ויאמר אליהם שמעו ודעו
אין מה־שיבא לפה יטמא את־אדם
אלא מה־שיצא מפה הוא יטמא
את־אדם: אז נגשו תלמידיו
ויאמרו התדע כי פרושים השומעים
הדבר הזה הכעסו: ויען ישוע
ויאמר כל־מטע אשר לא־נטע אבי
שבשמים יעתש: הניחו אותם
כי־עורים הם ונוהגי העורים:
ואם עור ינהג את־עור שניהם יפלו
לבור: ויען כיפה ויאמר אליו
פתר־לנו המשל הזה: ויאמר
ישוע גם אתם עד־עתה אין־
התבוננתם: אין תתבוננו כי־כל־
מה שיבא לפה הוא יבא לבטן
וישלח באחור: ואשר יצאו מפה
הם־

או אליו קי
אליהן קי
שמענה
ורענה קי

למחראות
או למוצאות
או לבית
מפקרת
אנשא קי

הם־יצאו מלבב והם יטמאו
את־אדם: כי מלבב יצאו
מחשבות רעות רצחים נאופים
וזנונים גנבות עדות שקר וגדופים:
אלה הם אשר יטמאו את־האדם:
אבל בשאכל איש ולא רחץ
ידים זאת אין־תטמא האדם:
ויצא משם ישוע ובא אל־חלקי
צור וצידון והנה אשה כנענית
יצאה מגבולים האלה ותצעק
ותאמר אליו חנני אדני בן־דויד:
בתי תענה מאד מאת השד והוא
אין ענה לה כלום: ויקרבו מאותם קי
תלמידיו ויתחננו אליו לאמר שלח
אותה כי־היא צועקת אחרינו:
והוא ענה ויאמר איני נשלחתי כי־
אם אל־צאן שאבדו בבית ישראל:

וְהִיא בָּאָה וַתִּשְׁתַּחוּ לוֹ וַתֹּאמַר
אֲדֹנִי הוֹשִׁיעֵנִי׃ וַיַּעַן יֵשׁוּעַ וַיֹּאמַר או עָזְרֵנִי ק׳
אֵין טוֹב לָקַחַת לֶחֶם הַבָּנִים
וּלְשַׁלּוֹחַ לַכְּלָבִים׃ וְהִיא אָמְרָה
כֵּן הוּא אֲדֹנִי אֲבָל כְּלָבִים גַּם הֵם
יֹאכְלוּ מִן פְּתוֹתִים הַנּוֹפְלוֹת מִשֻּׁלְחַן
אֲדֹנֵיהֶם׃ אָז עָנָה יֵשׁוּעַ וַיֹּאמֶר
לָהּ הָאִשָּׁה גְּדוֹלָה אֱמוּנָתֵךְ׃
יְהִי לָךְ כַּאֲשֶׁר תַּחְפּוֹצִי וַתֵּרָפֵא
בִּתָּהּ בְּשָׁעָה הַהִיא׃ וַיַּעֲבֹר
מִשָּׁם יֵשׁוּעַ וַיָּבֹא עַל יָם הַגָּלִיל
וְעוֹלֶה לָהָר וַיֵּשֶׁב שָׁם׃ וַתִּקְרַבְנָה
אֵלָיו כִּתּוֹת רַבּוֹת וַיִּהְיוּ אִתָּם
חֵרְשִׁים עִוְרִים פִּסְחִים חַלָּשִׁים או נִכְשָׁלִים
וַאֲחֵרִים רַבִּים וַיָּשִׂימוּ אוֹתָם לִפְנֵי ק׳
רַגְלָיו וְהוּא רָפָא אוֹתָם׃ וַיִּתְמְהוּ ישעיה לה
הָעָם כִּשְׁרָאוּ אֶת חֵרְשִׁים מְדַבְּרִים
וּפִסְחִים

ופסחים מתהלכים ועורים ראוים :
ויגדלו את־אלהי ישראל : ויצעק
ישוע את תלמידיו ויאמר אליהם
חנותי לעם כי עתה שלשום הם
יושבים אתי ואין להם מה־שיאכלו
ואיני אבית אותם צמים פן־יתעלפו
בדרך : ויאמרו אליו תלמידיו
מאין לנו במדבר כמה ככרי לחם — ככרות ק׳
כדי שנשביע את־עם הזה גדול :
ויאמר אליהם ישוע כמה ככרי
לחם יש־לכם : ויאמרו שבעה
ומעט הדגים קטנים : ויצו את־
העם לשבת על הארץ : ויקח
שבעה ככרי לחם והדגים ויאמר
תודה וישבר ויתן לתלמידיו
ותלמידים נתנו לעם : וכלם אכלו
וישבעו וממה שנותר מן־חתיכות
נשאו

נשאו שבעה סלים מלאים׃ ויהיו
אלה שאכלו ארבעה אלף אנשים
בלתי־טף ונשים׃ ויקח את־
הכותה ויעלה אל־ספינה ויבוא
בגבול מגדלה׃

ויגשו אליו פרושים וצדוקים יו
או אותו קי מנסים ושואלים לו להראותם
אות משמים׃ ויען הוא ויאמר
אליהם כשיהיה ערב תאמרו טוהר
עתיד כי השמים יתאדמו ובבקר
היום תהיה סערה כי־קודרים
שמים יתאדמו׃ ותכנה את־פני
השמים ידעתם לשפט ואותות
או דור קי או העתים לא־יכלתם לדעת׃ יחוס־
ומנאף קי רע וזונה מבקשת אות ואות אין־
לו קי תנתן לה כי־אם אות־יונה הנביא׃
יונה א ויעזוב אותם וילך׃ וכשבאו
תלמידיו

תַּלְמִידָיו בְּעֵבֶר יָם שָׁכְחוּ לָקַחַת
לֶחֶם׃ וְהוּא אָמַר לָהֶם רְאוּ
וְהִשָּׁמְרוּ מִמַּחְמֶצֶת פְּרוּשִׁים
וְצַדּוּקִים׃ וְהֵם חָשְׁבוּ בֵּינֵיהֶם
לֵאמֹר כִּי לֹא־לָקַחְנוּ לָחֶם׃ וַיֵּדַע
יֵשׁוּעַ וַיֹּאמַר מַה־תַּחְשְׁבוּ בֵּינֵיכֶם
קְטַנֵּי אֱמוּנָה כִּי אֵין־לְקַחְתֶּם לָחֶם׃
עוֹד לֹא־תִתְבּוֹנְנוּ וְלֹא תִזְכְּרוּ
חֲמֵשֶׁת לֶחֶם לַחֲמֵשֶׁת אֶלֶף הָאָדָם
וְכַמָּה סַלִּים נְשָׂאתֶם וְאֵין הַשִּׁבְעַת־
לֶחֶם לְאַרְבַּעַת־אֶלֶף הָאָדָם וְכַמָּה
סַלִּים נְשָׂאתֶם׃ וְלָמָּה לֹא־
תִתְבּוֹנְנוּ כִּי אֵין־עַל־לֶחֶם אָמַרְתִּי
לָכֶם הִשָּׁמְרוּ מִמַּחְמֶצֶת הַפְּרוּשִׁים
וְהַצַּדּוּקִים׃ אָז הִתְבּוֹנְנוּ כִּי לֹא־
אָמַר לְהִשָּׁמֵר מִמַּחְמֶצֶת לֶחֶם כִּי־
אִם מִתַּלְמוּד הַפְּרוּשִׁים וְהַצַּדּוּקִים׃ מַלְקַח קו

ויבוא

ויבא ישוע בגבולי קיסריאה
פילפוס וישאל לתלמידיו לאמר:
את־מי יאמרו בני אדם היות
בן־האדם: ויאמרו קצת את־ אחרים קי
יוחנן המטבל וקצת את־אליה
ואחרים את־ירמיהו או אחד מן־
נביאים: ויאמר אליהם ישוע
ואתם אותי מי־תאמרו היות:
ויען שמעון כיפה לאמר אתה
הוא־משיח בן־האלהים־חי:
ויען ישוע ויאמר אליו אשרי אתה או אשריך
שמעון בר־יונה כי בשר ודם אין־ קי
גלה לך כי־אם אבי שהוא בשמים:
ואני אומר לך כי אתה כיפה
ועל כיפה הזאת אבנה את־מקהלי
ושערי תחתיות אין יגברו עליו:
ולך אתן את־מפתחי המלכות
השמים:

הַשָּׁמָיִם׃ וְכָל־מָה שֶׁתֶּאֱסוֹר עַל־ ישעיה כב
הָאָרֶץ הוּא יִהְיֶה אָסוּר בַּשָּׁמָיִם
וְכָל־מַה שֶׁתַּתִּיר עַל־הָאָרֶץ הוּא
יִהְיֶה מֻתָּר בַּשָּׁמָיִם׃ אָז צִוָּה אֶת־
תַּלְמִידָיו שֶׁלֹּא לְאִישׁ יֹאמְרוּ שֶׁהוּא
הָיָה יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ׃ וּמֵאָז הִתְחִיל הֵחֵל קי
יֵשׁוּעַ לְהוֹדִיעַ לְתַלְמִידָיו כִּי־הִצְטָרֵךְ או לִחְיוֹת־
לָלֶכֶת אֶל־יְרוּשָׁלַיִם וְלִסְבּוֹל־שָׁם צוֹרֶךְ קי
רַבּוֹת מֵאֵת־זְקֵנִים וְסוֹפְרִים וּמֵאֵת־
שָׂרֵי הַכֹּהֲנִים וְלֵהָרֵג וְלָקוּם בַּיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי׃ וַיִּקָּחֵהוּ כֵּיפָא וַיָּחֶל
לְהוֹכִיחַ אֹתוֹ לֵאמֹר חָלִילָה לְּךָ
אֲדֹנִי אֵין תִּהְיֶה לְּךָ הַזֹּאת׃ וַיָּשׁוֹב וַיֵּשֶׁב קי
הוּא וַיֹּאמֶר אֶל כֵּיפָא לֵךְ אַחֲרַי שָׂטָן
אַתָּה הוּא־לִי מִכְשׁוֹל כִּי אֵין־תִּטְעַם
אוֹתְכֶם אֲשֶׁר הֵם־לֵאלֹהִים אֶלָּא
אוֹתָם שֶׁהֵם לָאֲנָשִׁים׃ אָז אָמַר

יֵשׁוּעַ לְתַלְמִידָיו מִי שֶׁיִּרְצֶה לָלֶכֶת
אַחֲרַי יִמְאַס עַצְמוֹ וְיִשָּׂא אֶת־צְלִיבוֹ אוֹ צָרוֹתָיו קי
וְיֵלֵךְ אַחֲרָי׃ כִּי מִי שֶׁיַּחְפֹּץ לְהוֹשִׁיעַ
אֶת־נַפְשׁוֹ הוּא יְאַבֵּד אוֹתָהּ׃ וּמִי
שֶׁיְּאַבֵּד אֶת־נַפְשׁוֹ לְמַעֲנִי הוּא
יִמְצָאֶנָּה׃ כִּי מַה־יּוֹעִיל לָאָדָם
אִם יִקְנֶה אֶת־כָּל־הָעוֹלָם וּבְנַפְשׁוֹ
נֵזֶק יִשָּׂא אוֹ־אֵיזוֹ תְמוּרָה יִתֵּן אָדָם מַה קי
תַּחַת־נַפְשׁוֹ׃ כִּי בֶן־הָאָדָם יָבוֹא אוֹ אַךְ קי
בִּכְבוֹד אָבִיו אֶת־מַלְאָכָיו וְאָז יָשִׁיב
לְאִישׁ כְּמַעֲשָׂיו׃ אָמֵן אֹמֵר לָכֶם
יֵשׁ מֵהָעוֹמְדִים פֹּה שֶׁלֹּא יִטְעֲמוּ
אֶת־מָוֶת עַד שֶׁיִּרְאוּ בֶן־הָאָדָם
הַבָּא בְמַלְכוּתוֹ׃

וְאַחֲרֵי שֵׁשֶׁת יָמִים לָקַח יֵשׁוּעַ יז
אֶת־כֵּיפָה וְאֶת־יַעֲקֹב וְאֶת־יוֹחָנָן
אָחִיו וַיַּעַל אוֹתָם לְהַר גָּבֹהַּ לְבַדָּם
ויצטיר

וַיִּצְטַיֵּר לִפְנֵיהֶם׃ וַיַּגִּהוּ פָּנָיו כְּמוֹ
שֶׁמֶשׁ וּבְגָדָיו הָיוּ לְבָנִים כְּמוֹ־שָׁלֶג׃
וְהִנֵּה נִרְאוּ אֲלֵיהֶם מֹשֶׁה
וְאֵלִיָּהוּ הַמְדַבְּרִים אִתּוֹ׃ וַיַּעַן כֵּיפָא
וַיֹּאמֶר אֶל יֵשׁוּעַ אֲדֹנִי טוֹב־הוּא
לִהְיוֹתֵנוּ פֹּה׃ אִם תִּרְצֶה נַעֲשֶׂה־
פֹּה שְׁלֹשֶׁת אֹהָלִים לְךָ אֶחָד לְמֹשֶׁה
אֶחָד וּלְאֵלִיָּהוּ אֶחָד׃ עוֹד הוּא
חַיָּה מְדַבֵּר וְהִנֵּה עָנָן בָּהִיר סָכַךְ
עֲלֵיהֶם׃ וְהִנֵּה קוֹל־מֵעָנָן אָמַר
הַזֶּה הוּא־בְּנִי אָהוּב אֲשֶׁר־בּוֹ
רָצִיתִי אוֹתוֹ שִׁמְעוּ׃ וַיִּשְׁמְעוּ
תַּלְמִידִים וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם וַיִּירְאוּ
מְאֹד׃ וַיִּגַּשׁ יֵשׁוּעַ וַיִּגַּע בָּהֶם
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם קוּמוּ וְאַל תִּירָאוּ׃
וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וְאֵין רָאוּ כִּי־אִם
יֵשׁוּעַ לְבַדּוֹ׃ וּבְשֵׁירְדוּ מִן הָהָר

חסר הֵיטֵיב
או מְאוֹד

צוה

צוה אותם ישוע לאמר לא תאמרו
לאיש המראה עד שיקום בן־האדם
ממתים : וישאלו־לו תלמידים
לאמר ומה יאמרו סופרים כי
הצריך לבא אליהו בתחלה : והוא
ענה ויאמר להם אכן אליהו יבא
וישיב כל : ואני אומר לכם כי
אליהו כבר־בא ואין ידעו אתו כי־
אם עשו־בו כל־אשר חפצו : כן
בן־האדם ישא יסורים מהם : אז
התבוננו תלמידים כי־הוא על־יוחנן
הטובל דבר אליהם : וכשבא אל־
כיתה קרב אליו אדם ויכרע לפניו
את־ברכיו לאמר אדני חנן לבני
כי־ירחינאי־הוא ומאד ענה : כי
הרבה יפול באש ורבים פעמים
במים ואגיש אותו אל־תלמידיך
ולא

או צורך הוא קי
מלאכי ד׳
חס׳ בתחלה

צרות קי

על קי
את־בני קי

ולא יכלו לרפא אותו׃ ויען
ישוע ויאמר הדור סורר ועקש עד
מתי אהיה עמכם ועד מתי אסבל° או אסבלכם
אתכם׃ הביאו אותו אלי ויגער קי
בו ישוע ויצא ממנו השד ונרפא
הנער משעה° ההיא׃ אז קרבו או בזמן
התלמידים אל־ישוע בסתר ויאמרו ההוא קי
למה לא־יכלנו אנחנו להוציא
אותו׃ ויאמר אליהם ישוע בעבור
שאתם אין־מאמינים׃ אמן אני
אומר לכם אם תהיה לכם אמונה
כמו גרעין החרדל תאמרו להר
הזה עבור מזה ויעבר ואין דבר חסר שם או
ימנע מכם׃ וזה מין אין־ישלך עד־כה ק
כי־אם בתפלה ובצום׃
ובשהתהלכו בגליל דבר אליהם
ישוע בן־האדם ימסר לידי האדם

g ויהרגהו

וַיַּהַרְגֻהוּ וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יָקוּם׃
וְהֵם הִתְעַצְּבוּ מְאֹד׃ וּכְשֶׁבָּאוּ אֶל
כְּפַר־נַחוּם קָרְבוּ אֲשֶׁר־ לָקְחוּ
דַּרְכְּמֹן אֶל־כֵּיפָא וַיֹּאמְרוּ־ לוֹ
מְלַמֶּדְכֶם הֲשִׁלֵּם דַּרְכְּמֹן׃ וַיֹּאמַר
גַּם׃ וּכְשֶׁבָּא בְּבַיִת קִדְּמוֹ אוֹתוֹ
יֵשׁוּעַ לֵאמֹר מַה־נִּרְאָה לְךָ שִׁמְעוֹן׃
מַלְכֵי הָאָרֶץ מִמִּי יִקְחוּ־מַס וּתְרוּמָה
מִבְּנֵיהֶם אוֹ מִן־נָכְרִיִּים׃ וְהוּא
אָמַר מִן־נָכְרִיִּים וַיֹּאמֶר־ אֵלָיו
יֵשׁוּעַ אִם־כֵּן חָפְשִׁים־הֵם הַבָּנִים׃
וּלְמַעַן שֶׁלֹּא נַכְעִיסֵם לֵךְ אֶל־
הַיָּם וְשַׁלַּח אֶת־מְצוּדָה וְקַח הַדָּג
אֲשֶׁר־ בָּרִאשׁוֹן יַעֲלֶה וְתִפְתַּח פִּיהוּ
וְתִמְצָא לִטְּר אוֹתוֹ תִּקַּח וְתִתֵּן לָהֶם
בַּעֲבוּרִי וּבַעֲבוּרֶךָ׃ פָּרָשׁוֹת קי

בשעה

בשעה ההיא קרבו תלמידים
אל־ישוע לאמר מי יהיה גדול
במלכות השמים: ויקרא ישוע
לנער אחד ויעמידו בתוכם ויאמר
אמן אמר לכם אם־לא תשובו
ותהיו כמו נערים אין תבאו אל־
מלכות השמים: וכל־מי
שישתפל כמו־נער הזה הוא יש־ שישפל ק׳
נחל במלכות השמים: ומי שיקח
את־נער אחד כזה בשמי הוא יקח
אתי: ומי שיכשיל אחד מן־
צעירים האלה שיאמינו בי טוב
לו שיתלה בצוארו רכב החמור
להשליכו במצולות ים: אוי
לעולם ממכשולים: צריך הוא או בעבור
שיבאו מכשולים אך אוי־לאדם מן קשים ק׳
שממנו יבא מכשול: ואם ידך או־ צורך ק׳

רַגְלְךָ תַּכְשִׁילֶךָ קַצֵּץ אוֹתָהּ וְהַשְׁלֵךְ
מִמֶּךָּ׃ כִּי־טוֹב לְךָ לָבוֹא אֶל־
חַיִּים חַלָּשׁ אוֹ פִסֵּחַ מֵהִשָּׁלֵחַ עִם
יָדַיִם אוֹ רַגְלַיִם אֶל־אֵשׁ עוֹלָמִית׃ או לְעוֹלָם
וְאִם עֵינְךָ תַּכְשִׁילֶךָ נַקֵּר אוֹתָהּ
וְהַשְׁלֵךְ מִמֶּךָּ׃ כִּי־טוֹב לְךָ לָבֹא
בְּעַיִן אַחַת אֶל־חַיִּים מֵהִשָּׁלֵחַ
בְּעֵינַיִם אֶל־אֵשׁ גֵיהִנֹּם׃ רְאוּ שֶׁלֹּא
תִבְזוּ אֶחָד מִן־צְעִירִים הָאֵלֶּה כִּי־
אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם שֶׁמַּלְאֲכֵיהֶם בְּשָׁמַיִם
תָּמִיד יִרְאוּ אֶת־פְּנֵי אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם׃ תהלים לד
כִּי בָא בֶן־הָאָדָם לְהוֹשִׁיעַ מַה קהלת ה
שֶּׁאָבַד׃ מַה־נִּרְאֶה לָכֶם אִם יִהְיוּ דניאל ז
לְאִישׁ מֵאָה צֹאן וְתָעְתָה אַחַת מֵהֶן
הֲלֹא יַעֲזוֹב תִּשְׁעִים וְתֵשַׁע בַּמִּדְבָּר או בֶּהָרִים
וְיֵלֵךְ לְבַקֵּשׁ אוֹתָהּ אֲשֶׁר תָּעָתָה׃ קי
וְאִם יִהְיֶה שֶׁיִּמְצָא אוֹתָהּ אָמֵן אֹמֵר
לכם

לָכֶם כִּי יִשְׂמַח עָלֶיהָ יוֹתֵר מֵעַל
תִּשְׁעִים וְתִשְׁעַ אֲשֶׁר לֹא־תָעוּ׃
כֵּן אֵין־רָצוֹן לִפְנֵי אֲבִיכֶם אֲשֶׁר
הוּא־בַשָּׁמַיִם שֶׁיֹאבַד אֶחָד מִן־
הַצְּעִירִים הָאֵלֶה׃ וְאִם יֶחֱטָא בְךָ
אָחִיךָ לְךָ וְהוֹכַחְתָּ אוֹתוֹ בֵּינְךָ וּבֵינָיו
לְבַדּוֹ׃ וְאִם יִשְׁמָעֲךָ תַּחֲיֶה אֶת־
אָחִיךָ׃ וְאִם לֹא־יִשְׁמָעֲךָ קַח
אֵלֶיךָ עוֹד אֶחָד אוֹ־שְׁנַיִם כְּדֵי שֶׁעַל־ דברים יט
פִּי שְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה עֵדִים יָקוּם כָּל־
דָּבָר׃ וְאִם לֹא־יִשְׁמַע אוֹתָם
אֱמֹר לַקָּהָל׃ וְאִם יְמָאֵן לִשְׁמֹעַ
אֶת הַקָּהָל יְהִי לְךָ כְּמוֹ גּוֹי וּבַעַל
עֲבֵרָה׃ אָמֵן אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם כָּל־
מָה אֲשֶׁר תֶּאֶסְרוּ עַל־הָאָרֶץ הֵם
יִהְיוּ אֲסוּרִים גַּם־בַּשָּׁמַיִם וְכָל־מָה
שֶׁתַּתִּירוּ עַל־הָאָרֶץ הֵם יִהְיוּ מֻתָּרִים

גַּם בַּשָּׁמָיִם׃ עוֹד אֹמֵר לָכֶם אִם שְׁנַיִם מִכֶּם יֹאבוּ אַחַת עַל־הָאָרֶץ מִכָּל דָּבָר אֲשֶׁר יִשְׁאָלוּ יִהְיֶה לָהֶם מֵאָבִי שֶׁהוּא בַּשָּׁמָיִם׃ כִּי בְּכָל מָקוֹם שֶׁשָּׁם יִקָּהֲלוּ שְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה בִּשְׁמִי שָׁם אֲנִי בְּתוֹכָם׃ אָז קָרַב כֵּיפָא אֵלָיו וַיֹּאמַר אֲדֹנִי כַּמָּה פְּעָמִים יֶחֱטָא בִּי אָחִי וְאֶסְלַח לוֹ עַד־שֶׁבַע פְּעָמִים׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו יֵשׁוּעַ אֵין אֹמַר לְךָ עַד־שֶׁבַע פְּעָמִים כִּי־אִם עַד־שִׁבְעִים שֶׁבַע־פְּעָמִים׃ וְעַל־כֵּן נִדְמְתָה מַלְכוּת הַשָּׁמַיִם לְאָדָם מֶלֶךְ אֲשֶׁר רָצָה לַעֲשׂוֹת חֶשְׁבּוֹן עִם־עֲבָדָיו׃ וּכְשֶׁהֵחֵל לַעֲשׂוֹת חֶשְׁבּוֹן הֻגַּשׁ אֵלָיו אֶחָד אֲשֶׁר חַיָּב לוֹ רִבּוֹא מָנִים׃ וּכְשֶׁלֹּא־הָיָה לוֹ מֵאַיִן יְשַׁלֵּם צִוָּה אֲדֹנָיו לִמְכֹּר אוֹתוֹ וְאִשְׁתּוֹ

או חשׁח־ בן קי כִּכָּרִים קי או לְמָכְרוֹ ס׳

ואשתו ובניו וכל אשר לו כדי
שיהיה תשלום: ויכרע עבד שלום ק׳
ההוא ויתחנן אליו לאמר אדני
התיחל וסבלני וכל אשלם לך:
ויחנן ה האדון לעבדו וינחהו ויסלח
חובו: ויצא העבד ההוא וימצא או נשיו ק׳
את אחד מאלה שהיו עבדים
כמהו וזה חיב לו מאה מעות ויאחז
אתו ויחנק לאמר שלם מה שאתה
חויב: ויכרע העבד ההוא ויתחנן
אליו לאמר התיחל וסבלני וכל
אשלם לך: והוא מאן וילך
וישלח אתו בבית אסורים עד
שישלם את חיוב: ויראו עבדים
אחרים מה שיעשו ויתעצבו מאד
ויבאו ויספרו לאדונם את כל אשר
נהיו: אז קרא לאותו אדניו ויאמר או לו ק׳

אליו עבד בליעל הנרה כל־החיוב
סלחתי לך כי התחננת אלי והלא
גם־אתה הצטרכת לחנן על־
עבד החומרה לך כמו אני חננתי
עליך: ויחר אדני וימסר אותו
לעונשים עד שישלם כל־חיוב:
כן אבי שבשמים יעשה לכם
אם־לא תסלחו איש־לאחיו מן־
לבותיכם אשמתם:
ויהי אחרי שכלה ישוע
את־הדברים האלה הלך מן־גליל
ויבא אל־גבולי יהודה עבר הירדן
וילכו אחריו כיתות רבות וירפאם
שם: ויגשו אליו פרושים וינסוהו
לאמר אם מותר לאדם לשלח
אשתו בעבור כל־דבר: והוא
ענה ויאמר אליהם הלא קראתם

לך צורך היה או נכון היה לך ק'

או אם כשר הוא ק'

כי מי שעשה את האדם מראשית
זכר ונקבה עשה אותם: ויאמר בראשית א
על כן יעזב איש את אביו ואת ברא קי
אמו ודבק באשתו והיו שנים לבשר בראשית ב
אחד: ועתה אין הם שנים אלא
בשר אחד: ולכן את מה שחבר
אלהים אדם לא יפרד: והם
אמרו ולמה צוה משה להנתן ספר דברים כד
כריתת ולשלח אותה: ויען להם
כי משה בשביל קושי לבבכם קשי קי
הניח לשלחכם נשיכם ומראשית
אין היה כן: ואני אומר לכם
כי איש שישלח אשתו לולי בעבור
תזנות ויקח אחרת ינאף: ומי
שיקח משלחת ינאף: ויאמרו
אליו תלמידיו אם כן יש דבר
האדם באשה אין טוב להתחתן: או כשר קי
והוא

והוא אמר אליהם אין כל־יתפשו
דבר הזה כי־אם הם לאשר נתון:
כי יש־סריסים אשר מבטן האם
כן־נולדו ויש סריסים אשר נעשו
מן־האדם ויש סריסים אשר עצמם
סרסו בעבור מלכות השמים:
מי שיוכל לתפש יתפש: או הגשו
אליו נערים כדי שישים ידים
עליהם ויתפלל: ותלמידיו הוכיחו
אותם וישוע אמר אליהם: הניחו
נערים ואל תמנעו אותם לבוא
אלי כי לאלה יש מלכות השמים:
וכשהשים עליהם ידים הלך משם:
והנה אחד קרב ויאמר לו:
רבי טוב מה־טובה אעשה כדי
שאקנה חיי העולם: ויאמר לו
מה־תשאל לי על־טובה: אין־

כפי מבשרים אחרים קי[?] מה־תקרא לי־טוב

טוב כי־אם אחד ויש טוב אל : חסר החו
ואם תחפץ לבא אל חיים שמר חסר את
מצוות : ויאמר אליו מה : ויאמר
ישוע לא תרצח : לא תנאף : לא שמות כ
תגנב : לא־תענה עד שקר : כבד
את־אביך ואת־אמך ותאהב רעך
כמוך : ויאמר לו בחור כל־אלה
שמרתי מנעורי ומה יחסר עוד
לי : ויאמר אליו ישוע אם תחפץ
היות שלם לך ומכר את־כל אשר
לך ותן לעניים ויהי לך אוצר
בשמים ובא ולך אחרי : ושומע
הבחור את־הדבר הלך בעצבת
כי היתה־לו ירשה רבה : וישוע
אמר אל־תלמידיו אמן אני אומר
לכם כי עשיר בקושי יבא אל־ בקשי קו
מלכות השמים : ועוד אני אומר
לכם

לָכֶם קַל־הוּא לַעֲבוֹר הַגָּמָל בְּעַד־
חוֹר הַמַּחַט מִלָּבֹא הֶעָשִׁיר אֶל־
מַלְכוּת הַשָּׁמָיִם׃ וְכִשְׁמֹעַ
תַּלְמִידִים אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
תָּמְהוּ מְאֹד לֵאמֹר וּמִי יוּכַל לְהִוָּשֵׁעַ׃
וַיַּבֵּט יֵשׁוּעַ אֲלֵיהֶם וַיֹּאמֶר אֵצֶל
אֲנָשִׁים אִי־אֶפְשָׁר הַזֹּאת אֲבָל או לא־יש
לֵאלֹהִים כָּל־הֵם אֶפְשָׁרִים׃ בְּיָדָם הַזֹּאת
אָז עָנָה כֵיפָא וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּנוּ עָזַבְנוּ קי
אֶת־כֹּל וַנֵּלֶךְ אַחֲרֶיךָ וּמָה־יִהְיֶה או ביתך קי
לָנוּ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יֵשׁוּעַ אָמֵן
אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם שֶׁאַתֶּם אֲשֶׁר הֲלַכְתֶּם
אַחֲרַי בְּתוֹלָדָה שֵׁנִית כְּשֶׁיֵּשֵׁב בֶּן־
הָאָדָם עַל־כִּסֵּא כְבוֹדוֹ תֵּשְׁבוּ גַם־
אַתֶּם עַל־כִּסְאוֹת שְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה
וְתִשְׁפְּטוּ אֶת־שְׁנֵי־עָשָׂר שִׁבְטֵי
יִשְׂרָאֵל׃ וְכָל מִי־שֶׁיַּעֲזוֹב אֶת־

בַּיִת אוֹ אַחִים אוֹ־אֲחָיוֹת אוֹ־אָב
אוֹ־אֵם אוֹ־אִשָּׁה אוֹ־בָּנִים אוֹ־
שָׂדוֹת בַּעֲבוּר שְׁמִי הוּא מֵאָה יִקַּח
וְאֶת־חַיִּים נִצְחִים יִירָשׁ׃ וְרַבִּים
מֵרִאשׁוֹנִים יִהְיוּ אַחֲרוֹנִים וְאַחֲרוֹנִים
יִהְיוּ רִאשׁוֹנִים׃

כ נִדְמְתָה מַלְכוּת הַשָּׁמַיִם לְאָדָם
בַּעַל־הַבַּיִת אֲשֶׁר יָצָא בִּתְחִלַּת
בַּבֹּקֶר לִשְׂכּוֹר פּוֹעֲלִים אֶל־כַּרְמוֹ׃
וּכְשֶׁהִתְנָה אֶת־הַפּוֹעֲלִים אֶל־זוּז יתור אֶת־׃
הַיּוֹם וַיִּשְׁלַח אוֹתָם לְכַרְמוֹ׃ וַיֵּצֵא או אֲגוֹרָה קי
בְּשָׁעָה הַשְּׁלִישִׁית וַיַּרְא אֲחֵרִים
הָעוֹמְדִים בַּשּׁוּק בְּטֵלִים וַיֹּאמֶר נִרְפִּים קי
אֲלֵיהֶם לְכוּ גַם־אַתֶּם לְכַרְמִי וּמַה־
שֶׁהוּא יָשָׁר אֶתֵּן לָכֶם וְהֵם הָלָכוּ׃
עוֹד יָצָא בְּשָׁעָה שִׁשִּׁית וּתְשִׁיעִית
וַיַּעַשׂ כְּמוֹ־כֵן׃ וּבְשָׁעָה עַשְׁתֵּי

עשרה

עֲשָׂרָה יָצָא וַיִּמְצָא אֲחֵרִים עוֹמְדִים
וַיֹּאמֶר לָהֶם לָמָּה אַתֶּם עוֹמְדִים
פֹּה בְּטֵלִים כָּל־הַיּוֹם׃ וְהֵם אָמְרוּ
אֵלָיו כִּי אֵין־אָדָם שָׂכַר אוֹתָנוּ׃
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לְכוּ גַם־אַתֶּם לְכַרְמִי׃
וּכְשֶׁהָיָה עֶרֶב אָמַר אֲדוֹן הַכֶּרֶם
לִמְפַרְנְסוֹ קְרָא לְפוֹעֲלִים וְהָשִׁיב — לְפַרְנְסוֹ חַי
לָהֶם שָׂכָר וְתָחֵל מֵאַחֲרוֹנִים עַד־ — או לְמַשְׁקוֹ
הָרִאשׁוֹנִים׃ וּכְשֶׁבָּאוּ אֵלֶּה אֲשֶׁר — קי
בָּאוּ בְּשָׁעָה עַשְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה לָקְחוּ
אִישׁ־אִישׁ־זוּז׃ וַיָּבֹאוּ רִאשׁוֹנִים
וַיַּחְשְׁבוּ כִּי־יִקְחוּ־יוֹתֵר מֵאֵלֶּה וַיִּקְחוּ
גַם־הֵם אִישׁ־אִישׁ אֶת־זוּז׃
וּכְשֶׁלָּקְחוּ לָנוּ עַל־ בַּעַל־הַבַּיִת — הֵלִינוּ קי
לֵאמוֹר אֵלֶּה אַחֲרוֹנִים פָּעֲלוּ שָׁעָה
אַחַת וַתָּשֶׂם אוֹתָם לָנוּ שֶׁנָּשָׂאנוּ — וְאַתָּה
מַשָּׂא הַיּוֹם וָחוֹם׃ וְהוּא עָנָה — תָּשׂוּם לָנוּ
לאחר — קי

לאחר מהם ויאמר רע אינני עושה את־אחר קי
לך חמס: הלא על־זה התניתי
עמי קח שלך ולך: ורצוני לתת
גם־לאחרון הזה כמו־לך: הלא
מותר־לי לעשות בעניני מה בידי קי
שארצה: או אם עינך היא־רעה
כי אני־טוב: כן יהיו אחרונים
ראשונים והראשונים אחרונים:
כי רבים נקראו ומעטים נבחרו:
ויעל ישוע אל ירושלם ויקח שנים
עשר תלמידיו בסתר ויאמר אליהם
הנה אנחנו עולים ירושלם ובן
האדם ימסר לידי השרי הכהנים וירשיעוהו
והסופרים וחייבוהו למות וימסרוהו קי
לגוים להתלוצץ ולהוסר ולהצלב ויתנוהו קי
וביום שלישי יקום: אז קרבה ולהנגע קי
אליו אם הבני זבדי עם בניה ולהתלת או
ותשתחו ולהוקע קי

וַתִּשְׁתַּחוּ וַתִּשְׁאַל מְאוּמָה מִמֶּנּוּ׃
וְהוּא אָמַר אֵלָיו מַה־תִּרְצִי׃ אֵלֶיהָ ק׳
וַתֹּאמֶר לוֹ אֱמוֹר שֶׁיֵּשְׁבוּ אֵלֶּה
שְׁנֵיהֶם בָּנַי אֶחָד לִימִינְךָ וְאֶחָד
לִשְׂמֹאל בְּמַלְכוּתֶךָ׃ וַיַּעַן יֵשׁוּעַ
וַיֹּאמַר לֹא יְדַעְתֶּם מַה־תִּשְׁאָלוּ׃
הֲתוּכְלוּ לִשְׁתּוֹת הַכּוֹס אֲשֶׁר אֲנִי
אֶשְׁתֶּה וְהִטָּבֵל בִּטְבִילָה שֶׁבָּהּ אֲנִי
אֶטָּבֵל׃ אָמְרוּ אֵלָיו נוּכָל׃ וְהוּא
אָמַר אֲלֵיהֶם אָכֵן אֶת־הַכּוֹסִי תִּשְׁתּוּ
וְתִטָּבְלוּ בִּטְבִילָה שֶׁבָּהּ אֲנִי אֶטָּבֵל
אַךְ לָשֶׁבֶת לִימִינִי אוֹ־לִשְׂמֹאל
אֵינוֹ הוּא־לִי לָתֵת לָכֶם אֶלָּא
שֶׁלָּהֶם נָכוֹן מִן־אָבִי׃ וַיִּשְׁמְעוּ
עֲשָׂרָה וַיִּכְעֲסוּ עַל שְׁנֵי אַחִים׃
וְיֵשׁוּעַ קָרָא אוֹתָם לְעַצְמוֹ לֵאמוֹר לָהֶם אֵלָיו
הֲיַדַעְתֶּם כִּי־שָׂרֵי הַגּוֹיִם יִמְשְׁלוּ בָהֶם
והגדולים

והנחלים ישלטו ביניהם: לא
כן יהיה ביניכם אלא כל מי
שירצה ביניכם היות גדול הוא יהיה
משרתכם ואשר ירצה ביניכם
היות ראשון הוא יהיה עבדכם:
כמו בן האדם לא בא להשרת
אלא לשרת ולתת את נפשו פדיון
לרבים: וכשיצאו הם מן יריחו
הלכה אחריו כתה רבה: והנה
שני עורים ישבו על דרך וישמעו
שיעבור ישוע ויצעקו לאמר אדוני
חננו בן דוד: וכיתה הוכיחם
להחריש והם עוד ויותר צעקו לחשות קו
לאמר: אדוני חננו בן דוד:
ויעמד ישוע ויקרא להם לאמר
מה תרצו ואעשה לכם: ויאמרו
אליו אדוני שתפקחנה עינינו:

ויחן אותם ישוע ויגע בעיניהם ומיד ראו וילכו אחריו

וכשקרבו לירושלם ויבאו אל בית־פאגי אל־הר הזיתים אז שלח ישוע שני תלמידים ויאמר אליהם:

לכו אל־טירה שהיא לפניכם ופתאום תמצאו את־אתון אסורה ועיר אתה התירו והגישו אלי:

ואם־איש מה־יאמר אליכם אמרו כי־אדני תצטרך בהם ומיד יניח אותם: והזאת היתה שיתקיים מה־שנאמר על־ידי הנביא האומר אמרו לבת־ציון הנה מלכך יבוא לך עני ורוכב על־חמור ועל־עיר בן־אתנות: וילכו התלמידים ויעשו כמו צוה אתם ישוע: ויגישו את־אתון ועיר וישימו עליהם

בגויהם

ולפתע קי

אל ירושלם

כי הם אשר יחסר לארוני קי

עד כאן דברי ישעיהו סב:

עד כאן דברי הנבואה זכריהו ט

בגדיהם והרכיבו אותו ממעל ורבת
כיתה פרשו בגדיהם בדרך ואחרים רפרו ק
כרתו את־ענפים מעצים ם וישטחו
בדרך ומיחורת אשר הלכו לפניו
ואחריו קראו לאמר הושענא לבן
דוד ברוך אשר־בא בשם יהוה
הושענא בעליונות : וכשבא
אל־ירושלם רעשה כל־העיר לאמר
מי־הוא־זה : והעמים אמרו הוא
ישוע נביא מן־נצרת הגליל :
ויבא ישוע אל־היכל האלהים
וישליך לחוץ כל־מוכרים וקונים
בהיכל ואת־שלחנות השלחנים
ומושבי המוכרים את־יונים הוא
הפך : ויאמר אליהם נכתב כי ישעיה נו
ביתי בית־תפלה יקרא ואתם בירמיה ז
עשיתם אותו מערת הלסטים : פריצים קי

h ii ויקרבו

ויקרבו אליו עורים ופסחים בהיכל
וירפאם : ויראו שרי הכהנים
וסופרים את פלאות שעשה ואת
נערים קוראים בהיכל ואומרים
הושענא לבן דוד ויכעסו ויאמרו
אליו התשמע מה יאמרו האלה :
תהלים ח וישוע אמר אליהם אכן אין קראתם
כי מפי עוללים ויונקים יסדת עז :
ויעזוב אותם וילך לחוץ עיר אל
וישב קי בית עניה וישב שם : וישוב
בבקר אל עיר וירעב וירא את עץ
תאנה על הדרך ויבא אליו ולא
מצא בה כי אם העלים לבדם :
ויאמר לה לא יצא ממך פרי
לעולם : ולפתאום יבשה התאנה
ויראו תלמידים ויתמהו לאמר איך
לפתאום יבשה : ויען ישוע ויאמר
אליהם

אליהם אמן אני אומר לכם אם
תהיה לכם אמונה ולא תסתפקו תמונו קי
אין לבד בתאנה תעשו אלא אם
תאמרו להר הזה הנשא והשתלך
לים ויהיה: ואת כל אשר תשאלו ונהיה קי
בתפלה ובאמונה תקחו: וכשבא
אל ההיכל נגשו אליו כאשר היה
מלמד שרי הכהנים וזקני העם
לאמר במה יכולת אתה עושה כוח קי
האלה ומי נתן לך את היכולת
הזאת: ויען ישוע ויאמר להם
אשאלכם גם אני דבר אחד ואם
אתכם תאמרו לי אותו גם אני
אומר לכם במה יכולת עשיתי
האותות: הטבילת יוחנן מאין האלה קי
היא אם מן השמים או מן אנשים:
והם חשבו בניהם ואמרו אם

נאמר מן השמים יאמר הוא לנו
ומדוע אינך מאמינים לו: ואם
נאמר מן אנשים נירא את הקהלה:
כי בעיני הכל היה יוחנן כמו
נביא: ויענו ויאמרו אל ישוע
לא ידענו: ויאמר גם הוא
אליהם ואין אני אומר לכם במה
יכולת עשיתי את האלה: ומה
נראה לכם היה אדם אחד ולו היו
שני בנים ויגש אל הראשון ויאמר: או הבכור קי
בני לך היום אל כרמי לפעול:
והוא ענה ויאמר איני רוצה
ואחר כך נחם וילך: ויגש אל וישב קי
השני ויאמר לו כמו כן: והוא ענה
ויאמר אלך אדוני ולא הלך: מי
מאלה שניהם עשה רצון אביו:
ויאמרו לו הראשון: ויאמר אליהם

ישוע אמן אני אומר לכם כי בעלי
עבירת וזונות ילכו לפניכם במלכות
האלקים: כי בא אליכם יוחנן
בדרך הצדקה ולא האמנתם לו
אלא בעלי עבירת וזונות האמינו
לו ואתם ראיתם ואין עשיתם
תשובה אחרי כן להאמין לו:
שמעו משל אחר היה אדם בעל
הבית והוא נטע כרם ואת משכת
הקיף לו וחצב בו יקב ובנה מגדל
ומסר אותו לכורמים ופעלו והלך
לנוד: וכשקרבה עת הפירות
שלח את עבדיו אל הכורמים
לקחת הפירות: והכורמים אחזו
את עבדיו והכו אחד ואחד הרגו
ואחד סקלו: עוד שלח עבדים
אחרים רבים מראשונים ועשו

ומשכת
הקיף עליו
סביב קי
או כמו
בישעיה ה
ויקב חצב
בו קי
חסר גם:
אל ארץ
רחוקה או
מרחק או
והלך בדרך
מרחוק קי
תבואות קי

להם גם־כן׃ ובאחרית שלח
אליהם את־בנו לאמר אולי ייראו
את־בני׃ וכורמים כשראו כן
אמרו בקרבם זה הוא־יורש הבה בניהם קי
נהרגהו ולנו תהיה־ירשתו׃ לכו קי
ויקחו אותו ויוציאו לחוץ כרם
ויהרגהו׃ וכאשר יבוא אדון הכרם
מה־יעשה לכורמים האלה׃
אמרו־לו את־רעים יאבד ברעה
ואת כרמו יתן תחת־שכר לכורמים
אחרים שישיבו לו פרי לעתותיהם׃
ויאמר אליהם ישוע אין קראתם
בכתבים אבן מאסו הבונים היתה תהלים קיח
לראש פנה׃ מאת יהוה היתה־
זאת היא נפלאת בעינינו׃ ועל־
כן אני אומר לכם כי תוסר ממכם
מלכות האלהים ותנתן לגוי העושה
פירותיה׃

פיתחיה׃ ומי שיפול על־האבן
הזאת ישבר ועל־מי תפל תשבר אשר ק
אתו׃ וכשמעו שרי הכהנים
ופרושים את־משליו ידעו שידבר
עליהם׃ ויבקשו לאחז אותו
ויראו את־הפתות כי כנביא היה
בעיניהן׃
כב ויען ישוע ויאמר עוד אליהם
במשלים לאמר׃ נדמה המלכות
השמים לאדם מלך שעשה חתנה
לבנו׃ וישלח עבדיו לקרא קרואים
אל־החתנה ואין אבו לבא׃ עוד
שלח עבדים אחרים לאמר אמרו
לקראים הנה כריתי חביונתי שורי משתי אה׳
ומרבי נטבחו וכל־הם נכונים ארחתי ק
באו אל־החתנה׃ ואלה התעלמו שורי כו
וילכו אחד אל־כפרו ואחד אל־ מאסו או
סחרותו בזו קי

סחורתו ושאריתם אחזו עבדיו סחות ק
ובעשק הרגו: וכששמע מלך
חרה אפו וישלח צבאותיו ויאבד
הרוצחים האלה ועירם שרף באש:
ואז אמר אל עבדיו אך החתנה
נכונה והקרואים אינם היו ראוים:
ואתם לכו אל תוצאות הדרכים
וכל שתמצאו קראו אל החתנה:
ויצאו עבדיו על דרכים ויאספו
כל אשר מצאו את רעים ואת
טובים ותמלא חתנה היושבים
במסבה: ויבא המלך לראות
היושבים וירא שם את אדם אשר יתשע ב
לא היה לבוש בשמלת החתונה
ויאמר אליו רעי היך באת הלם
ואין לך שמלת החתנה והוא
נאלם: אז אמר מלך לעבדיו
אסרו

אסרו ידיו ורגליו ושלחוהו לחשך
החיצון שם יהיה בכי וחירוק שנים
כי רבים נקראו ומעטים נבחרו:
אז הלכו פרושים ויועצו כדי
שילכדוהו בדבר וישלחו אליו
תלמידיהם עם עבדי הורודוס
לאמר: רבי ידענו כי איש אמונים
אתה ודרך האלהים באמת תלמד
ואין עליך ענין כל האדם כי אין
תביט פני האדם: ועל כן אמור
לנו מה נראה לך המותר לתת
מס לקיסר או לא: וידע ישוע
רעתם אמר למה תנסוני חנפים
הראוני את מטבע המס: והם
הגישו לו זוז אחד: ויאמר אליהם
ישוע למי יש צלם הזה והכתיבה:
ויאמרו לו לקיסר: אז אמר
אליהם

[illegible]
תשא פנים
[illegible]
או תכיר קי
הטוב לך קי
מטבע קי
או אגורה
אחת קי
והמצבה קי

אליהם לכו תנו לקיסר אשר הם
לקיסר ולאלהים אשר הם
לאלהים: וכשמעו התמהו
ועזבים אותו סרו: ביום ההוא
קרבו אליו צדוקים אשר הם
אומרים שלא תהיה תקומה
וישאלו לו לאמר: רבי אמר
משה אם ימות איש ובן אין לו דברים כה
יקח אחיו אשת המת לו לאשה
להקים לאחיו זרע: עתה היו בינינו יתיר עתה
אחים שבעה והראשון בשלקח אשה
מת בלי זרע ויעזב את אשתו
לאחיו: כן השני והשלישי עד
השביעי ואחר הכל גם האשה
מתה: ובתקומה למי תהיה
האשה מן השבעה כי כלם היו
בעליה: ויען ישוע ויאמר אליהם
אתם

אתם תועים ואין יודעים את־
הכתבים ואין את־כח האלהים ׃
כי בתקומה אין יתחתנו ואין
תאושנה כי אם יהיו כמו מלאכי
האלהים בשמים ׃ ועל תקומת
המתים אין קראתם מה שנאמר
מאת האלהים האומר אליכם אני
שמות ג׳ אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי
יעקב ואין הוא אלהי המתים כי
אם החיים ׃ וכששמעו הכיתות
לקחו קי תמהו על תלמודו ׃ ופרושים
כאשר שמעו כי הוא החשית
לצדוקים נוסדו יחד וישאל לו אחד
מהם והוא מלמד התורה וינסהו
רבי איזו מצוה גדלה בתורה ׃
דברים ו׳ ויאמר לו ישוע תאהב את־יהוה
הוא כתוב ואהבת אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך
ובכל־

ובכל־מאדך : זאת נחלה ראשונה
מצות והשנית נדמתה לזאת תאהבת
את־רעך כמוך : באלה שתי
המצות תלויה כל־התורה והנביאים:
וכשנקבצו הפרושים שאל להם
ישוע לאמר מה־נראה לכם על־
משיח למי בן־הוא : ויאמרו לו
דויד : והוא אמר אליהם והיך דוד
ברוח קורא־לו אדניו לאמר נאם
יהוה לאדוני שב לימיני עד־אשית
אויביך הדם לרגליך : ואם דוד
קרא־לו אדניו היך הוא בנו :
ואין היה שיוכל להשיב־לו דבר־
ואין איש רצה עוד־לשאל ממנו
מהיום ההוא :
כג אז דבר ישוע אל־כיתות ואל־
תלמידיו לאמר על מושב משה
ישבו

חסר מאד
ויקרא יט
הוא כתוב
ואהבת
לרעך:
היא מכונה
או הן אדני
או תשבע
ק׳
תהלים קי׳

יָשְׁבוּ סוֹפְרִים וּפְרוּשִׁים: וְכֹל אֲשֶׁר
הֵם־יֹאמְרוּ לָכֶם שִׁמְרוּ וַעֲשׂוּ רַק
כְּמַעֲשֵׂיהֶם לֹא־תַעֲשׂוּ: כִּי יֹאמְרוּ
וְאֵין־יַעֲשׂוּ: וְהֵם יִקְשְׁרוּ מַשָּׂאוֹת
כְּבֵדוֹת וּבִלְתִּי מִתְנַשְּׂאוֹת וְיָשִׂימוּ
עַל שְׁכֶם הָאֲנָשִׁים וּבְאֶצְבָּעָם אֵין
יְנִיעוּ אוֹתָן: גַּם כָּל־מַעֲשֵׂיהֶם הֵם
עוֹשִׂים כְּדֵי שֶׁיֵּרָאוּ מִבְּנֵי הָאָדָם:
כִּי יַרְחִיבוּ אֶת־טוֹטָפוֹתֵיהֶם וְיַגְדִּילוּ
כַּנְפוֹת כְּסוּיוֹתֵיהֶם וְיֶאֱהָבוּ רִאשׁוֹנוֹת
מְסִיבּוֹת בְּמִשְׁתֵּי הָעֶרֶב וְאֶת־
רִאשֹׁנוֹת מוֹשָׁבוֹת בְּבָתֵּי־כְנֵסִיּוֹת
וְאֶת־פִּרְסוֹת בַּשּׁוּק וּלְהִקָּרֵא
מֵאֲנָשִׁים רַבִּי: וְאַתֶּם לֹא־תִקָּרְאוּ
רַבִּי כִּי־אֶחָד הוּא־רַבִּיכֶם הַמָּשִׁיחַ
וְכֻלְּכֶם הֵם־אַחִים: גַּם אֵין־תִּקְרְאוּ
לָכֶם־אָב עַל־הָאָרֶץ כִּי־אֶחָד הוּא

אֲשֶׁר לֹא יוּכַל אָדָם
שְׂאֵת ק׳
יְנִיעוּן ק׳
הֵם גְּדִילִים:
כְּסוּתָם או
בִּגְדֵיהֶם ק׳
יוֹתֵר הָעֶרֶב
וְקָרוּ
בְּמִשְׁתִּים
בְּעֵצוֹת ק׳
בְּרָכוֹת ק׳
חסר וְהוּא

אביכם

אביכם שבשמים: ולא תקראו
מלמדים כי אחד הוא מלמדכם אחנים קי
המשיח: מי שהוא גדול בכם יהי אחניכם קי
משרתכם: ומי שיתרומם ישפל שירום קי
ומי שישתפל ירום: הוי לכם הוא ישפל
ספרים ופרושים חנפים שתסגרו קי
את מלכות השמים לפני בני האדם שישפל
כי אתם לא תבאו ולא תניחו את
באים לבא: הוי לכם סופרים
ופרושים חנפים שתאכלו את בתי
אלמנות יען שתתפללו את תפלות
ארוכות ועל כן תקחו את משפט שתרבו קי
ארוך: הוי לכם סופרים ופרושים תפלות או
חנפים שתלכו סביבות הים תחנונים קי
והיבשת כדי שתעשו את גר אחד
וכשהוא נעשה אתם עושים אותו
בן גיהנם במשנה מכם: הוי לכם

מנהיגים עורים אשר תאמרו כל־ קצינים קי
שישבע בהיכל אין הוא מאומה חוטא קי
ואשר ישבע בזהב ההיכל הוא אשם קי
חייב: פסילים ועורים איזה הוא באשר מהם
גדול אם הזהב או ההיכל שיקדש הוא יתר
את הזהב: וכל אשר ישבע במזבח אם בזהב
אין הוא מאומה ואשר ישבע או בהיכל
במתנה שעליו הוא חייב: קי
העורים איזה הוא גדול אם מתנה
או המזבח אשר יקדש את מתנה:
הנשבע במזבח ישבע באותו חסר אך
ובכל אשר הם עליו: ואשר
ישבע בהיכל ישבע באותו ועל
הזה שיושב בו: והנשבע בשמים אותו קי
ישבע בכסא האלהים ובאותו
שיושב עליו: הוי לכם סופרים
ופרושים חנפים שתעשרו את

חוברים מנתא ושבת וכמון ועזבתם אותם
שהם נתלים שהם חומרים בתורה את המשפט
היה צורך חסד ואמונה: אלה הצטרכתם
קי לעשות ואלה לא להניח:
ושב קי מנתינים עורים שתזקקו את היתוש
ותבלעו את הגמל: הוי לכם
סופרים ופרושים חנפים שתטהרו
מה שלחוץ הכוס והקערה ובתוכם
הם מלאים גזלה וטמאה: הפרוש
עור טהר בתחלה מה שהוא
מתוך הכוס והקערה כדי שיהיה
גם מה טהור אשר מחוץ: הוי
לקברות קי לכם סופרים ופרושים חנפים כי
מלבנות קי דומים אתם לקברים מלבנים
נראו קי אשר מחוץ נראים לבני האדם יפים
יפות קי ומתוך הם מלאים עצמות המתים
עושים וכל טמאה: וכן אתם מחוץ נראים
שתראו קי צדיקים

צדיקים לבני האדם ובתוככם אתם
מלאים חנפה וחמס: הוי לכם
ספרים ופרושים חנפים אשר תבנו
את קברי הנביאים ותיפו את
קבורות הצדיקים ותאמרו אם
היינו בימי אבותינו אז אנו היינו
חבריהם בדם הנביאים: ואכן
עדים אתם לעצמכם כי אתם בנים — לכם קי
להם שהרגו את נביאים: ואתם
מלאו מדת אבותיכם: הנחשים
והתולדות האפעים איך תברחו
ממשפט גיהנם: לכן אני אומר
לכם הנני שולח אליכם את נביאים
ואת חכמים ואת סופרים ומהם
תהרגו ותצלבו ומהם תכו בשוטים — ותתלו קי
בבתי כנסיותיכם ותרדפו מעיר — בעצותיכם
לעיר כדי שיבא עליכם כל דם — קי

צדיק i ü

צדיק אשר נשפך על הארץ מן
הדם הבל הצדיק עד דם זכריה
בן ברכיה אשר הרגתם בין
ההיכל ובין המזבח: אמן אני ולמזבח קי
אומר לכם כי יבאו כל האלה על
הדור הזה: ירושלם ירושלם
אשר תהרגי את הנביאים ותסקלי
אותם שנשלחו אליך כמה פעמים
רציתי לקבוץ את בניך כמו כן ויתיר כן:
תרנגולת מקבצת אפרוחיה תחת
כנפיה ומאנתם: הנה יעזב לכם
ביתכם שומם ואני אומר לכם כי
אין תראוני מעתה עד תאמרו
ברוך אשר בא בשם יהוה:
ויצא ישוע והלך מן ההיכל
ויקרבו תלמידיו למען שיראו אותו
בניני ההיכל: והוא ענה להם
לאמר

לֵאמֹר הֲתִרְאוּ אֶת־כָּל הָאֵלֶּה:
אָמֵן אֹמֵר לָכֶם אֵין תֵּעָזֵב פֹּה־אֶבֶן
עַל־אֶבֶן אֲשֶׁר לֹא־תִשָּׁבֵר:
וּכְשֶׁהוּא יֹשֵׁב עַל־הַר הַזֵּיתִים נִגְּשׁוּ ויגשו קי
אֵלָיו תַּלְמִידָיו בַּסֵּתֶר לֵאמֹר אֱמָר־
לָנוּ מָתַי יִהְיוּ הָאֵלֶּה וּמַה אוֹת־
בִּיאָתְךָ וְהַתַּכְלִית הָעוֹלָם: וַיַּעַן בואך קי
יֵשׁוּעַ וַיֹּאמֶר לָהֶם רְאוּ שֶׁלֹּא מִי־
יַשִּׁיאֲכֶם: כִּי רַבִּים יָבֹאוּ בִשְׁמִי
לֵאמֹר אֲנִי מָשִׁיחַ וּלְרַבִּים יַשִּׁיאוּ:
כִּי תִשְׁמְעוּ מִלְחָמוֹת וּשְׁמוּעוֹת
הַמִּלְחָמוֹת רְאוּ שֶׁלֹּא תִבָּהֲלוּ:
צָרִיךְ הוּא שֶׁיֵּעָשֶׂינָה הָאֵלֶּה וְעוֹד צורך קי
אֵין קֵץ: כִּי יָקוּם גּוֹי עַל־גּוֹי
וּמַלְכוּת עַל־מַלְכוּת וְיִהְיֶה דֶּבֶר
וְרָעָב וְרַעַשׁ הָאָרֶץ בְּכָל מְקוֹמוֹת:
וְאֵלֶּה הֵם רֵאשִׁית הַמַּכְאוֹבִים: ראשים או
ראשית קי

אז יתנו אתכם אל־צרה והרגו אתכם
וישנאו אתכם כל־גוים בעבור שמי:
ואז יכשלו רבים וימסרו איש־
רעהו וישנא איש־אחיו: ויקומו
רבים נביאי־שקר ויתעו את־רבים:
וכי ירבה פשע תקרר אהבת
הרבים: ומי שיעמד עד־קץ הוא
יושע: ותקרא זאת בשורת
הממלכת בכל־עולם לעדות לכל
הגוים ואז תבא תכלית: וכשתראו
את־שקץ משומם הנאמר מאת או שממה
דניאל הנביא העומד במקום הקדש ק דניאל ט
מי שקורא יבין: אז אשר יהיו
ביהודה ינוסו אל־הרים ואשר על
גג לא ירד לקחת מאומה מן־ביתו:
ואשר בשדה לא ישוב לקחת
את־לבושו: והוי להרות ולמיניקות

בימים

בְּיָמִים הָהֵם : וְאַתֶּם הִתְפַּלְּלוּ
שֶׁלֹּא יִהְיֶה מְנוּסַתְכֶם בַּחֹרֶף אוֹ
בְּשַׁבָּת : כִּי אָז תִּהְיֶה צָרָה גְדֹלָה
כְּמוֹ כֵן אֵין הָיְתָה מֵרֵאשִׁית הָעוֹלָם
עַד עַתָּה וְאֵין תִּהְיֶה : וְאִם לֹא
קָצְרוּ הַיָּמִים הָהֵם אֵין יִוָּשַׁע כָּל
בָּשָׂר רַק בַּעֲבוּר בְּחִירִים יִקָּצְרוּ יָמִים
הָהֵם : אָז אִם אִישׁ יֹאמַר לָכֶם
הִנֵּה פֹּה הַמָּשִׁיחַ אוֹ בָּזֶה אַל
תַּאֲמִינוּ : כִּי יָקוּמוּ מְשִׁיחֵי שֶׁקֶר
וּנְבִיאֵי שֶׁקֶר וְיִתְּנוּ אוֹתוֹת גְּדֹלוֹת
וּמוֹפְתִים שֶׁגַּם יָבוֹאוּ לִידֵי טָעוּת
אִם יוּכַל לִהְיוֹת בְּחִירִים הָהֵם :
הִנֵּה אָמַרְתִּי לָכֶם : לָכֵן אִם
אָמְרוּ לָכֶם הִנֵּה בַּמִּדְבָּר הוּא אַל
תֵּצְאוּ הִנֵּה בַּחֲדָרִים אַל תַּאֲמִינוּ :
כִּי כְמוֹ בָרָק יֵצֵא מִמִּזְרָח וְנִרְאָה

אֲשֶׁר לֹא
הָיְתָה כָמוֹהָ
לְמִן הַיּוֹם
הוּסַד הָעוֹלָם
עַד עַתָּה קי
שָׁם קי
יַתְעוּ אוֹתָם
הַבְּחִירִים
אִם יוּכַל
לִהְיוֹת קי
אֲנִי מִתְנַבֵּא
לָכֶם קי

עד־מערב כן תהיה ביאת בן־ מא קי
האדם: בכל־מקום שתהיה חסר בו :
נבלה שם יאספו נשרים: ומיד ופתאום קי
אחר צרת הימים ההם יחשך וירח לא־
השמש ולבנה לא־תתן אורה יגיה אורו
והכוכבים יפלו מן־שמים וגבורות או לא־יאיר
השמים ימוטו: ואז תראה אות אורו קי
בן־אדם בשמים ואז יספדו כל־ וצבא קי
שבטי הארץ ויראו את־בן־אדם או ירעשו קי
הבא בעבי השמים בחיל רב בעבי קי
ובכבוד: וישלח את־מלאכיו
בשופר ובקול גדול שיאספו בחיריו
מארבע רוחות ממרומי השמים עד
קצותם: בעץ התאנה למדו
המשל: כשיהיה ענפו רך ויצמיח
העלים ידעתם כי־בקרוב הקיץ:
כן כשאתם תראו את־כל האלה

דעו כי קרוב הוא בדלתים:
אמן אני אומר לכם כי לא יעבר
הדור הזה עד שכל יעשו:
שמים וארץ יעברו ודברי לא
יעברו: על היום ההוא ועל
השעה ההיא אין מי יודע לא חסר אשר:
מלאכים בשמים כי אם האבי ולא קי
לבדו: וכאשר היה בימי נח
כן תהיה ביאת בן אדם: כי בוא קי
כאשר היו בימים ההם שהיו לפני
המבול אכלים ושותים ומתחתנים
ונותנים לחתנה עד יום שבו נח
בא אל התבה ולא ידעו עד שבא
המבול וישא את הכל כן יהיה
ביאת בן אדם: או שנים יהיו
בשדה אחד ילקח ואחד יעזב:
שתים טוחנות ברחים אחת תלקח

ואחת

וְאַחַת תֵּעָזֵב׃ שְׁנַיִם בְּעֶרֶשׂ אֶחָד
יִלָּקַח וְאֶחָד יֵעָזֵב׃ וְלָכֵן שִׁקְדוּ
כִּי־אֵין יְדַעְתֶּם בְּאֵיזוֹ שָׁעָה אֲדֹנֵיכֶם — עֵת אֲשֶׁר־
יָבֹא׃ וּדְעוּ הַזֹּאת אִם יָדַע בַּעַל־ — בָּהּ יָבוֹא
הַבַּיִת בְּאֵיזוֹ שָׁעָה הַגַּנָּב יָבֹא וְאוּלָם — אֲדֹנֵיכֶם קי
יִשְׁקֹד וְלֹא יַנִּיחַ לַחְתֹּר אֶת־בֵּיתוֹ׃ — ותורה את׃
וְעַל־כֵּן גַּם־אַתֶּם תִּהְיוּ נְכוֹנִים כִּי־
אֵין יְדַעְתֶּם בְּאֵיזוֹ שָׁעָה יָבֹא בֶן־
אָדָם׃ וּמִי הוּא־עֶבֶד נֶאֱמָן וּמַשְׂכִּיל
שֶׁאוֹתוֹ הֵשִׂים אָדוֹן עַל־בְּנֵי בֵיתוֹ
שֶׁיִּתֵּן לָהֶם מָזוֹן בְּעֵת׃ אַשְׁרֵי — בְּעִתּוֹ קי
הָעֶבֶד הַהוּא שֶׁאוֹתוֹ בְּבוֹא אֲדֹנָיו
יִמְצָא כֵן־עֹשֶׂה׃ אָמֵן אֲנִי אוֹמֵר
לָכֶם כִּי עַל־כָּל־רְכוּשׁוֹ יָשִׂים אוֹתוֹ׃
וְאִם יֹאמַר הָעֶבֶד הַזֶּה־רַע בְּלִבּוֹ
יְאַחֵר אֲדֹנָי לָבוֹא וְיָחֵל לְהַכּוֹת אֶת־
עֲבָדִים אֲשֶׁר עִמּוֹ וְהוּא יֹאכַל וְיִשְׁתֶּה — וְגַם הוּא
עִם־

עִם־שְׁכּוֹרִים יָבֹא אֲדוֹן הָעֶבֶד הַהוּא
בְּיוֹם שֶׁלֹּא הִתְיַחֵל וּבְשָׁעָה שֶׁלֹּא יָדָע וִיבַקַּע אוֹתוֹ וְאֶת־חֶלְקוֹ יָשִׂים עִם־חֲנֵפִים׃ שָׁם יִהְיֶה בְּכִי וַחֲרוֹק שִׁנַּיִם׃ חִכָּה או צופה קי

נח אָז תִּדְמֶה מַלְכוּת הַשָּׁמַיִם לְעֶשֶׂר
בְּתוּלוֹת שֶׁלָּקְחוּ אֶת־לַפִּידֵיהֶן וַתֵּצֶאנָה לִקְרַאת חָתָן׃ וְחָמֵשׁ מֵהֶן הָיוּ כְסִילוֹת וְחָמֵשׁ מַשְׂכִּילוֹת׃ גרותיהן קי נא חתן וכלה׃
וְחָמֵשׁ כְּסִילוֹת כְּשֶׁלָּקְחוּ אֶת־לַפִּידִים אֵין־לָקְחוּ שֶׁמֶן אִתָּן׃ וְמַשְׂכִּילוֹת לָקְחוּ אֶת־שֶׁמֶן בִּכְלֵיהֶן עִם לַפִּידִים׃ נבלות קי חכמות קי
וּכְשֶׁחָתָן הָיָה מְאַחֵר נָמוּ וַיִּשְׁנוּ כֻלָּן׃ וַחֲצוֹת־לַיְלָה הָיְתָה וְעַקַּת הִנֵּה חָתָן־בָּא צֶאנָה לִקְרָאתוֹ׃
אָז־קָמוּ כָל־בְּתוּלוֹת הָאֵלֶּה וַתְּכוֹנַנָּה אֶת־לַפִּידֵיהֶן׃ וּכְסִילוֹת וְהֵכִינוּ קי
אמרו

אִמְרוּ אֶל־הַמַּשְׂכִּילוֹת תְּנָּה לָנוּ
מִשַּׁמְנְכֶן כִּי לְפָנֵינוּ תִּכְבֶּינָה: חכבו קי
וַתַּעֲנֶינָה מַשְׂכִּילוֹת לֵאמֹר לֹא פֶּן
יַסְפִּיק לָנוּ וְלָכֶן רַק לֵכְנָה אֶל־ או ישפוק קי
מוֹכְרוֹת וְקֶנֶינָה לָכֶן: וּבְלֶכֶת
אוֹתָן לִמְכֹּר בָּא חָתָן וַאֲשֶׁר מוּכָנוֹת ובלכתן קי
בָּאוּ אִתּוֹ אֶל־הַחֲתֻנָּה וַיִּסָּגֵר הַפֶּתַח:
וּבְאַחֲרִית בָּאוּ שְׁאָר בְּתוּלוֹת
לֵאמֹר אֲדֹנָי אֲדוֹנָי פְּתַח־לָנוּ:
וְהוּא עָנָה לֵאמוֹר אָמֵן אֹמֵר לָכֶן כִּי
לֹא יָדַעְתִּי אֶתְכֶן: וְעַל־כֵּן אַתֶּם
שִׁקְדוּ כִּי אֵין יְדַעְתֶּם אֶת־יוֹם וְאֶת־
שָׁעָה אֲשֶׁר־בָּהּ יָבֹא בֶן אָדָם:
כִּי כְּמוֹ אָדָם כְּשֶׁהָלַךְ לָגוּר קָרָא כשהולך
לַעֲבָדָיו וַיִּתֵּן לָהֶם אֶת־רְכֻשׁוֹ: אל־ארץ
וּלְאֶחָד נָתַן אֶת־חָמֵשׁ כִּכָּרִים וּלְאַחֵר רחוקה קי
אֶת־שְׁתַּיִם וּלְאַחֵר אֶת־אַחַת לְכָל־ או חמשה קי
איש דברים קי

איש לפחתו ויסע מיד׃ ומי אשר
לקח חמש ככרים הלך ויסחר
באותן ויקנה את־חמש אחרות׃ בהן פו
וכן מי־שלקח שתים קנה עוד־
שתים אחרות׃ ומי שלקח את־
אחת הלך וחפר בארץ ויטמן את־
כסף אדניו׃ ויהי אחר עת־רבה
שבא אדון העבדים ההם ויעש את
חשבון אתם׃ ויקרב מי־שלקח
חמש ככרים ויקרב עוד־חמש
ככרים לאמר אדני נתת לי חמש
ככרים והנה הוספתי עליהן
עוד־חמש׃ ויאמר אליו אדניו
האח עבד־טוב ונאמן יען אשר־
היית נאמן על־מעט אפקידך על־
רבים בא אל־שמחת אדניך׃
ויקרב גם־מי־שלקח את־שתים
ככרים

כִּכָּרִים ק׳

כִּכָּרִים וַיֹּאמַר אֲדֹנִי נָתַתָּ לִּי אֶת־
שְׁתַּיִם כִּכָּרִים וְהִנֵּה עוֹד־שְׁתַּיִם
קָנִיתִי׃ וַיֹּאמֶר־אֵלָיו אֲדֹנָיו הֶאָח
עֶבֶד־טוֹב וְנֶאֱמָן יַעַן אֲשֶׁר הָיִיתָ
נֶאֱמָן עַל־מְעַט אַפְקִידְךָ עַל־רַבִּים
בֹּא אֶל־שִׂמְחַת אֲדֹנֶיךָ׃ וַיִּקְרַב
גַּם־מִי־אֲשֶׁר לָקַח אֶת־כִּכָּר אַחַת
וַיֹּאמַר אֲדֹנִי יָדַעְתִּי כִּי אַתָּה אָדָם
קָשֶׁה וְתִקְצוֹר אֲשֶׁר־שָׁם לֹא־זָרַעְתָּ
וְתֶאֱסֹף אֲשֶׁר־שָׁם לֹא־פִזַּרְתָּ וָאִירָאתִי
וְהָלַכְתִּי וּטְמַנְתִּי אֶת־כִּכָּרְךָ בָּאָרֶץ׃
הִנֵּה לְךָ מַה־שֶׁלָּךְ׃ וַיַּעַן אֲדֹנָיו
וַיֹּאמֶר אֵלָיו עֶבֶד־רָע וְעָצֵל יָדַעְתָּ
כִּי אֶקְצוֹר שֶׁשָּׁם לֹא־זָרַעְתִּי וְאֶאֱסֹף
אֲשֶׁר־שָׁם אֵין־פִּזַּרְתִּי צָרִיךְ אַתָּה
לָתֵת אֶת־כַּסְפִּי לַשֻּׁלְחָנִיִּים וְאָכֵן
אֲנִי הָיִיתִי בָּא וְלוֹקֵחַ מַה־שֶׁלִּי
בְּתַרְבִּיתוֹ׃

צוֹרֵק הָיָה לְךָ ק׳

בתרבית׃ ולא קחו ממנו ארת־
בכר ותנו לאתו שלו עשר־בכרים׃
כי לכל־מי שיש־לו ינתן לו
וישפע ומי שאין לו גם מה־שנראת
היות לו יקח ממנו׃ ואת־עבד
בטל השליכו לחשך החיצון שם
יהיה בכי וחרוק שנים׃ וכאשר
יבא בן־אדם בכבדו וכל־מלאכיו
אתו אז ישב על־כסא כבדו ויקהלו
לפניו כל־גוים ויפריד אותם אלה
מאלה כמו רועה יפריד ארת־
כבשים מעל גדיים׃ ויצג את־
כבשים אל־ימין ואת־גדיים אל־
שמאל׃ ואז יאמר המלך לאלה
אשר יהיו אל־ימינו לכו ברוכי
אבי ורשו את־ממלכה המוכנה־
לכם מראשית העולם׃ כי רעבתי
ותתנו

לו קי

וכל אשר־
לו ירבת או
ירבו קי
האליל קי
ויפריד
ביניהם כמו
רועה יפריד
בין־רחלים
ובין־גדיים
או ויבדיל
אותם וגו קי

ותתנו־לי לאכל: צמאתי ותתנו־
לי לשתות: גר הייתי ותאספוני:
ערום הייתי ותכסו אותי: חולה
אני ותפקדו אותי: בבית אסורים
הייתי ותבאו אלי: אז יענו צדיקים
לו לאמר: אדני מתי ראינוך
רעב ונאכילך או צמא ונשקך:
ומתי ראינוך גר ונאספך או ערום
ונלבשך: או מתי ראינוך חולה
או בבית אסורים ונבא אליך:
ויען המלך ויאמר אליהם אמן
אני אומר לכם כעשיתם לאחד
מאלה אחי הקטנים לי עשיתם:
ואז יאמר המלך לאלה שיהיו
משמאל סורו ממני ארורים אל־
אש העולם אשר הוכנה לשטן
ולמלאכיו: כי רעבתי ואין נתתם
לי

לי לאכול׃ צמאתי ואין השקיתם
אותי׃ גר הייתי ולא האספתם — אספתם קי
אותי׃ ערום הייתי ואין כסיתם
אותי׃ חולה הייתי ובבית אסורים
ולא פקדתם אותי׃ אז הם יענו לו — אותו קי
לאמר אדני מתי ראינוך רעב או
צמא או גר או ערום או חולה או
בבית אסורים ולא שרתנוך׃ אז יענה
להם לאמר אמן אמר לכם כשלא — אותם קי
עשיתם לאחד מקטנים האלה אין
לי עשיתם׃ והלכו אלה אל
ענש העולם וצדיקים לחיי עולם׃

כו ויהי ככלות ישוע
את הדברים כלם אמר אל
תלמידיו׃ הידעתם כי אחר יומים — תו' הֿ
יהיה פסח ובן אדם ימסר בעבור
שיצלב׃ אז נקהלו שרי הכהנים — שיתלה או
שינקע קי

זקני העם אל חצר שר הכהנים
שנאמר קאיפה ויועצו לתפש ישוע
במרמה ולהרוג: ויאמרו אין
או להרגו קי
ביום החג פן תהיה מהומה בעם:
וכאשר היה ישוע בבית עניה
בבית שמעון המצורע נגשה אליו
או שמעון קי
אשה ובידה פך השמן יקר והיא
או קרבה קי
שפכה על ראשו המסב ויראו
התלמידים ויכעסו ויאמרו על
מה זאת האבדה כי יוכל השמן
הזה להמכר תחת רב ולהנתן
לעניים: וידע ישוע ויאמר להם
למה תלאצו את האשה הזאת:
כי היא פעלה בי מעשה טוב
ואתכם תמיד יהיו עניים ואני לא
או וכאשר
אהיה תמיד אתכם: והיא שלחה
היא שפכה
את השמן הזאת על גופי לקברני
גפי או גוי קי
עשתה:

עשתה: אמן אני אומר לכם
בכל מקום אשר־שם תקרא
בשורה הזאת טובה בכל העולם
מה שהיא עשתה יאמר לזכרונה:
אז הלך אחד מאת שנים־עשר
שנאמר יהודה איש כריות אל
ראשי הכהנים ויאמר אליהם:
מה תרצו תתן־לי ואני אמסור אותו אמסור קי
לכם: והם נקמו לו שלשים
כספים: ומאז הוא־בקש עת־ כסף קי
נכונה למסור אותו: וביום ראשון
המצות קרבו תלמידים אל־ישוע
לאמר איפה תרצה להכין לך
לאכל את־הפסח: ויאמר ישוע
לכו אל־העיר אל־אחד ואמרו־לו פלוני
המלמד אומר עתי קרובה־היא אלמוני או
ועמך אעשה פסח את־תלמידי: פלוני רק קי

ויעשו תלמידים כאשר צוה אותם
ישוע ויכינו פסח: וכשהיה ערב
ישב על־השלחן את־שנים עשר
תלמידיו וכאשר הם היו אוכלים
אמר הוא אמן אני אומר לכם כי
אחד מכם ימסר אותי: ויתעצבו ימכור קי
מאד וכל־אחד החל לאמר האם ויתעצבו או
אני־הוא אדני: ויען הוא ויאמר ויעצבו קי
מי־שיטביל אתי יד בקערה הוא שיטבול אתי
ימסרני: ואכן בן־אדם ילך את־ידו קי
כשנכתב עליו ואוי לאדם ההוא תלים מא
אשר על־ידיו ימסר בן־אדם:
טוב היה לו שלו היה נולד האדם: חסר ההוא
ויען יהודה אשר מסר אותו
ויאמר האם אני־הוא רבי ויאמר
לו אתה אמרת: ויהי בשהם היו
אוכלים לקח ישוע הלחם ויברך
ויבצע

הבצע ויתן לתלמידיו לאמר קחו — ופרס או
ואכלו זה הוא־גופי: ויקח הכוס — ופרש קי
ויברך ויתן להם לאמר שתו ממנו — גופי או גויי קי
כלכם: כי זהו דמי של־ברית — או וזו רוח קי
החדשה אשר ישפך בעבור רבים
לכפור חטאים: ואני אומר לכם
אין אשתה מעתה מן־הפרי הגפן — חסר זה
עד־היום־ההוא שבו אשתהו אתכם — ההוא קי
חדש במלכת אבי: וכשאמרו
את־תהלה יצאו להר הזיתים:
אז אמר להם ישוע כלכם תכשלו־
בי בלילה הזה: כי נכתב הך את־ — זכריה יג
הרעה ותפצין הצאן ואחרי שאקום
אלך לפניכם בגליל: ויען כיפא — או אקדם
ויאמר לו אם־כלם יכשלו בך — אתכם קי
אינני אכשל: ויאמר לו ישוע
אמן אני אומר לך כי־בלילה הזה

או ושודד ׃ בטרם ישיר תרנגול שלש פעמים
שכוי קי תכחשני ׃ ויאמר לו כיפא גם
או תמעול אם אצטרך למות אתך אין
די קי אכחשך ׃ וגם כן כל התלמידים
או גם אם אמרו ׃ אז בא ישוע אתם לכפר
חמות יפריד ששמו גיד שמני ויאמר אל
ביני ובינך קי תלמידיו שבו כה עד שאלך לשם
שבו לכם ואתפלל ׃ והוליך אתו כיפא ושנים
פה עד בני זבדי והתחיל להתעצב
שאלך עד ולהתחרד ׃ ואז אמר אליהם
כה קי עצובה נפשי עד מות המתינו פה
והחל לאחוז ושקדו עמי ׃ ויעבר מעט ויפל
עצב וצרה על פניו ויתפלל לאמר ׃ אבי
קי אם איפשר יעבר הכוס הזה ממני
נבאת קי אבל לא יהיו ברצוני אלא כרצונך ׃
או מות קי ויבא אל תלמידיו וימצאם
חכו או עמדו ישנים ויאמר אל כיפא ׃ אם
קי לא
אם יוכל להעשות קי כי אם קי

לא־יכלתם שעה אחת לשקד עמי
שמרו והתפללו שלא תבאו
לידי נסיון: ואולם הרוח היא־
שוקדת אבל הבשר הוא־חלש:
עוד הלך שנית ויתפלל לאמר
אבי אם לא־יוכל לעבר הכוס הזאת
אלא אשתה אותו יהי רצונך:
ויבא־עוד וימצאם ישנים כי עיניהם
היו כבדות: ויעזב אותם וילך עוד
ויתפלל שלישית ויאמר תפלה
האותה: או בא־אל־תלמידיו
ויאמר אליהם שנו עתה ונוחו:
הנה קרבה שעה ובן־אדם ינתן
ביד־חטאים: קומו ונלכה הנה
יקרב שימסור אותי: עוד הוא־
היה מדבר והנה יהודה אחד־מן
שנים־עשר בא ואתו המון־רב עם
חרבות

יתיר אבל
וקי והבשר

כבדו משנה
קי
ההיא שכבר
אמרה קי

שימסור קי

חֲרָבוֹת וּרְמָחִים וְהֵם שְׁלוּחִים
מֵרָאשֵׁי הַכֹּהֲנִים וּמִזִּקְנֵי הָעָם׃ וּמִי
שֶׁמָּסַר אוֹתוֹ נָתַן לָהֶם אוֹת לֵאמֹר
מִי אֲשֶׁר אֶשַּׁק הוּא הוּא תִּתְפְּשׂוּ
אוֹתוֹ׃ וַיִּגַּשׁ מַהֵר אֶל יֵשׁוּעַ וַיֹּאמֶר
שָׁלוֹם רַבִּי וַיִּשַּׁק לוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
יֵשׁוּעַ רֵעֶה עַל מַה בָּאתָ׃ אָז
קָרְבוּ וַיִּשְׁלְחוּ אֶת יְדֵיהֶם עַל יֵשׁוּעַ
וַיֶּאֶחֱזוּ בוֹ׃ וְהִנֵּה אֶחָד מֵאֵלֶּה
אֲשֶׁר הָיוּ אֶת יֵשׁוּעַ שָׁלַח יָד וַיָּרֶק
אֶת חַרְבּוֹ וַיַּךְ אֶת עֶבֶד הָרֹאשׁ
הַכֹּהֲנִים וַיִּכְרֹת אֶת אָזְנוֹ׃ אָז
אָמַר לוֹ יֵשׁוּעַ הָשֵׁב אֶת הַחֶרֶב
אֶל מְקוֹמָהּ׃ כִּי כָל אֲשֶׁר יִקְחוּ
אֶת חֶרֶב יֹאבְדוּ עַל חֶרֶב׃ הֲלֹא
תַחְשֹׁב כִּי אוּכַל לִשְׁאֹל מֵאָבִי
וְיִשְׁלַח עַתָּה בַעֲבוּרִי יוֹתֵר
מִשְּׁנֵים

שֶׁמָּכַר קִי חסר לו

בראשית ט

משנים־עשר לגיוני מלאכים׃
ואיך יתקימו מכתבים כי צריכה צורך קי
היא להעשות־כן׃ בשעה ההיא ישעיה נג
אמר־ישוע לכתות כמו אל־
ליסטים יצאתם בחרבות וברמחים פרוץ קי
לתפוש אותי׃ בכל־יום ישבתי
אצלכם ואלמד בהיכל ולא אחזתם
אותי׃ והכל הזאת היתה כדי
שיתקימו מכתבי הנביאים׃ אז
התלמידים כלם עזבו אותו וינוסו׃
והם אחזו את־ישוע ויוליכו אל־
קאיפה הראש הכהנים אשר־שם
ספרים וזקנים נאספו׃ וכיפא
בא אחריו מרחוק עד־חצר הראש
הכהנים ויבא אל־בית וישב את־
משרתים לראות הקץ׃ וראשי
הכהנים וכל כנסת בקשו עד־שקת
על

עַל יֵשׁוּעַ לִמְסֹר אוֹתוֹ לַמָּוֶת׃ וְלֹא
מָצְאוּ כְּשֶׁקָּרְבוּ רַבִּים עֵדֵי שָׁקֶר׃ חסר גַּם־
וּבְאַחֲרִית בָּאוּ שְׁנַיִם עֵדֵי שֶׁקֶר׃
וַיֹּאמְרוּ הַזֶּה אָמַר כִּי אוּכַל לַהֲרֹס או יתיר כִּי
הֵיכַל הָאֵל וּבִשְׁלֹשֶׁת יָמִים עוֹד
לִבְנוֹת אוֹתוֹ׃ וַיָּקָם רֹאשׁ הַכֹּהֲנִים וַיָּקָם קי
וַיֹּאמֶר לוֹ אֵין תְּדַבֵּר עַל־הָאוֹתָם
אֲשֶׁר אֵלֶּה עָלֶיךָ יְעִידוּ׃ וְיֵשׁוּעַ
הֶחֱרִישׁ׃ וְרֹאשׁ הַכֹּהֲנִים אָמַר וְיֵשׁוּעַ לֹא
אֵלָיו אַשְׁבִּיעֲךָ בֵּאלֹהִים חַיִּים כִּי פָּתַח־פִּיו׃
שֶׁתֹּאמַר לָנוּ אִם־אַתָּה מָשִׁיחַ בֶּן־ ישעיה נ״ג קי
הָאֱלֹהִים׃ וַיֹּאמֶר לוֹ יֵשׁוּעַ אַתָּה
אָמַרְתָּ׃ וְאָכֵן אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם
מֵעַתָּה תִּרְאוּ אֶת־בֶּן־אָדָם הַיּוֹשֵׁב
מִימִין הַכֹּחַ הָאֱלֹהִים וְהַבָּא בְּעָבֵי
הַשָּׁמַיִם׃ אָז רֹאשׁ הַכֹּהֲנִים קָרַע
אֶת־בְּגָדָיו לֵאמֹר גִּדֵּף׃ עַל־מָה
נצטרך

בְּצַסְּרְךָ עוֹר לְעֵדִים׃ הִנֵּה שְׁמַעְתֶּם
עַתָּה גִדּוּף׃ מָה נִרְאֶה לָכֶם׃
וְהֵם עָנוּ לֵאמֹר חַיָּב הוּא מִיתָה׃
אָז הֵקִיאוּ עַל־פָּנָיו וַיַּכּוּהוּ בְּאֶגְרֹף
וַאֲחֵרִים שָׁלְחוּ אֶת־יְדֵיהֶם אֶל־פָּנָיו
לֵאמֹר׃ הִנָּבֵא לָנוּ הַמָּשִׁיחַ מִי־
הוּא אֲשֶׁר הִכָּה אוֹתְךָ׃ וְכֵיפָא יָשַׁב
בַּחוּץ בֶּחָצֵר וַתִּגַּשׁ אֵלָיו שִׁפְחָה אַחַת
לֵאמֹר׃ וְאַתָּה הָיִיתָ עִם־יֵשׁוּעַ
הַגְּלִילִי׃ וְהוּא כִּחֵשׁ לְעֵינֵי הַכֹּל
לֵאמֹר אֵין יָדַעְתִּי מָה אַתְּ־אוֹמֶרֶת׃
וּכְשֶׁהוּא יָצָא לַדֶּלֶת רָאֲתָה אוֹתוֹ
שִׁפְחָה אַחֶרֶת וַתֹּאמֶר לְאוֹתָם אֲשֶׁר
הָיוּ־שָׁם גַּם־זֶה הָיָה אֶת־יֵשׁוּעַ
הַנָּצְרִי׃ וְהוּא עוֹד־כִּחֵשׁ בִּשְׁבוּעָה
כִּי אֵין־יָדַעְתִּי הָאָדָם׃ וּלְאַחַר־
מְעַט קָרְבוּ מִי־שֶׁעָמְדוּ שָׁם וַיֹּאמְרוּ
לְכֵיפָא

צוֹרְקָהוּא
קי׳ ...
או גְרוּפָח קי
אִישׁ־מָוֶת
הוּא קי
או יָרְקוּ קי
ישעיה נ׳
אֱלוֹהִים קי׳

לכיפא באמת גם־אתה הוא מהם
כי לשונך יגלך: אז התחיל — או התחל קי
לאלות ולהשבע שלא ידע האדם:
ומיד שר התרנגול: ויזכר כיפא
את־דבר ישוע אשר אמר בטרם
ישיר התרנגול שלש פעמים תכחשני:
ויצא לחוץ ויבכה במרירות:

Cap. 27.

ויהי בבקר ונוסדו כז
יחד כל־ראשי הכהנים וזקני העם
על־ישוע כדי שימסרוהו למות:
ויאסרוהו ויוליכוהו וימסרוהו
לפונטיוס פלטוס הפקיד: אז — או אשר היה
ראה יהודה אשר מסר אותו כי — פסוקי
נתחייב הוא וינחם וישיב את־ — כי ירשיעו
שלשים כספים לראשי הכהנים — אותו קי
ולזקנים לאמר: חטאתי במסרי — וישב קי
את־דם צדיק: והם אמרו מה
עלינו

עליך אתה תראה : והוא השליך
את הכספים אל ההיכל וילך ויתחנק
בפח : וראשי הכהנים לקחו את
הכספים ויאמרו אין היתר לשלוח
אותם אל קרבנא כי מחיר הדם
הוא : ויועצו עצה ויקנו מאלה את
את חלקת היוצר לקבורת הנכרים
ועל כן נקראה החלקה ההיא חקל
דמא עד היום הזה : אז נתמלא
מה שנאמר על ידי ירמיה הנביא
האומר ויקחו שלשים הכסף אדר
היקר היקור אשר הוקירו מאת
בני ישראל ויתנו אותם לחלקת
היוצר כאשר צוה בי יהוה :
וישוע עמד לפני הפקיד וישאל
אותו הפקיד לאמר : אתה מלך
היהודים : ויאמר לו ישוע אתה
אומר:

אתה תשים לבך על דרכיך אחר שים לבך על דרכיך קי

טוב קי

זכריה יא

יתיר היקור: או יקרו מעל בני ישראל קי או וישליכו קי

אומר : וכשילסטינו אותו ראשי
החכמים והזקנים אינו מאומה ענה:
או אמר לו פילטוש אין תשמע
כמה עדות אלה יענו עליך : והוא
אין ענה לו על דבר אחד ויתמה
הפקיד מאד : וביום החג היה
דרך שהפקיד הוציא לעם את
אסיר אחד אשר הם רצו : ואז
היה אצלו אסיר אחד פריץ ושמו
נקרא בר רבה : וכשנאספו המה
אמר אליהם פילטוש : את מי
תרצו ואשלח לכם אם בר רבה
או ישוע שנאמר משיח : כי הוא
ידע שהם בשנאה מסרו אותו :
וכשבתו על בימה שלחה אליו
אשתו לאמר אין יהיה לך עסק
את הצדיק ההוא כי סבלתי את

רבות

רבות היום בחלומות בעבורו:
וראשי הכהנים והזקנים פתו את־
העם לשאל בר־רבה ולאבד
ישוע: ויען הפקיד ויאמר אליהם
את־מי תרצו להשלח לכם משנים:
והם אמרו את־בר־רבה:
ויאמר אליהם פילטוש ומה אעשה
לישוע שנאמר המשיח: ויאמרו
כלם יצלב: ויאמר אליהם או יתלה קי
הפקיד ומה רעה עשה: והם עוד־
קראו לאמר יצלב: וירא פילטוש
כי־אין הצליח הוא כי־אם מהומה
תקום ועל־כן לקח את־מים ויכבס
כפים לפני העם לאמר: נקי אני
מדם הצדיק הזה אתם תראו: תשימו על
ויען כל־העם ויאמר דמו עלינו לבבכם קי
ועל־בנינו: אז שלח להם בר־

רבה ואת ישוע מסר להם ליסרו
בשוטים ולהצליבו ואז סטרטיוטין
של הפקיד לקחו ישוע בבית הדין
ויקהילו אליו את כל כותרת
ויפשיטו אותו ויסובבהו מעיל השני
ויסבכו סירים לעטרת וישימו
על ראשו ויתנו את קנה בימינו
ותכרעו ברכים לפניו ויליצו לו
לאמר שלום מלך היהודים:
וירקו בו ויקחו את הקנה ויכו
את ראשו: ואחרי שהלעיגו לו
הפשיטוהו את מעיל וילבישו
בגדיו והוליכו אותו להצלב:
והם יוצאים מצאו את אדם קירני
ושמו סימון ואותו נגשו לשאת
את צליבו: ויבאו אל מקום
שנאמר גלגלתא ויתנו לו לשתות
יין

או לנגען קי
נונשי או
עברי או
אנשי
מלחמה קי
או קהל קי
או ועטרו
לו בעטרת
הסירים קי
או ויליצוהו
קי
וילבישוהו
קי
ויפצרו בו
קי
צצו קי

אֵין מָחוּל בָּרֹאשׁ וּכְשֶׁטָּעֲמוּ וַיְמָאֵן לִשְׁתּוֹת׃ וְאַחֲרֵי שֶׁצָּלְבוּ
אוֹתוֹ חִלְּקוּ בְּגָדָיו וַיַּפִּילוּ גוֹרָל בָּהּ
שֶׁנִּתְמַלֵּא מַה שֶּׁנֶּאֱמַר מִפִּי הַנָּבִיא
הָאוֹמֵר׃ יְחַלְּקוּ בְגָדַי לָהֶם
וְעַל לְבוּשִׁי יַפִּילוּ גוֹרָל׃ וַיֵּשְׁבוּ
וַיִּשְׁמְרֻהוּ וַיָּשִׂימוּ עַל רֹאשׁוֹ אֶת
דִּינוֹ הַנִּכְתָּב הַזֶּה יֵשׁוּעַ מֶלֶךְ
הַיְּהוּדִים׃ אָז נִצְלְבוּ אִתּוֹ שְׁנַיִם
לִסְטִים אֶחָד מִיָּמִין וְאֶחָד מִשְּׂמֹאל׃
וְהָעוֹבְרִים הָיוּ מְגַדְּפִים אוֹתוֹ
וּמְנִיעִים רָאשֵׁיהֶם לֵאמֹר הָאָח שֶׁתְּשַׁבֵּר
אֶת־הֵיכַל הָאֱלֹהִים וּבִשְׁלֹשֶׁת יָמִים
תִּבְנֵהוּ׃ הוֹשִׁיעָה אִם בֶּן־הָאֱלֹהִים
אַתָּה רֵד מִן־הַצְּלִיב׃ וְגַם־כֵּן
רָאשֵׁי הַכֹּהֲנִים יַלְעִיגוּ עִם סוֹפְרִים
וְעִם־זְקֵנִים לֵאמֹר׃ אֶת־אֲחֵרִים

תלים כב

פריצים ק׳
תלים כב
או ויניעו קי
שתחוס ק׳

הוֹשִׁיעַ וְאֶת־עַצְמוֹ לֹא־יוּכַל
לְהוֹשִׁיעַ׃ אִם הוּא־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
יֵרֵד עַתָּה מִן־הַצְּלִיב וְנַאֲמִין־בּוֹ׃
בָּטַח עַל־אֱלֹהִים יַצִּילֵהוּ עַתָּה אִם
חָפֵץ׃ כִּי אָמַר כִּי־בֶן הָאֱלֹהִים — חסר בּוֹ׃
אָנִי׃ וְגַם־כֵּן חֵרְפוּהוּ לִסְטִין — תלים כב
אֲשֶׁר־נִצְלְבוּ אִתּוֹ׃ וּמִשָּׁעָה
הַשִּׁשִּׁית הָיְתָה חֹשֶׁךְ עַל כָּל־הָאָרֶץ
עַד שָׁעָה תְּשִׁיעִית׃ וּבְשָׁעָה
תְּשִׁיעִית קָרָא יֵשׁוּעַ בְּקוֹל גָּדוֹל — תלים כב
לֵאמֹר אֵלִי אֵלִי לָמָה שְׁבַקְתָּנִי׃ — או עֲזַבְתָּנִי
וּקְצָת אֲנָשִׁים שֶׁשָּׁם עָמְדוּ כְּשֶׁשָּׁמְעוּ — עברית קו
אָמְרוּ לְאֵלִיָּה זֶה קוֹרֵא׃ וּפִתְאֹם — או וּמִחָם קו
רָץ אֶחָד מֵהֶם וַיִּקַּח אֶת־סְפוֹג
וַיְמַלֵּא אוֹתוֹ בְּחֹמֶץ וַיָּשֶׂם עַל קָנֶה
וַיִּתֵּן לוֹ לִשְׁתּוֹת׃ וַאֲחֵרִים אָמְרוּ — או וַיַּשְׁקֵהוּ
חֲרֵף וְנִרְאֶה אִם־יָבֹא אֵלִיָּה לְהַצִּיל — קו
אוֹתוֹ׃ — תלים סט

אתו: וישוע עוד קרא בקול
גדל וישכב את־רוח: והנה | או וימות
הפרכת ההיכל נקרעה לשני חלקים | דברי הימים ב׳ ג
ממעל עד־למטה והארץ רעשה
וסלעים נקרעו וקברים נפתחו
ורבות גופות הקדושים אשר שכבו
קמו: ויצאו מקברים אחר תקומתו
ובאו אל־עיר הקדש ונראו לרבים:
ושר המאה ואשר היו אתו
לשמר ישוע כשראו את־רעש
הארץ ואותם שנהיו יראו מאד | או שנעשו
ויאמרו: באמת בן־האלהים
היה הוא: והיו שם נשים רבות
מרחוק רואות אשר באו אחרי
ישוע מגליל המשרתות לו וביניהן | או וסרים
היתה מרים מגדלנית ומרים יעקב | שהיתה אם
ואם יוסף ואם בני זבדי: וכשהיה | יעקב ויוסף

ערב בא איש אחד עשיר מן
הרמתים ושמו יוסף וגם הוא
תלמיד ישוע: והוא נגש אל
פילטוש וישאל את גוף ישוע:
אז פילטוש צוה לתת את גופו:
ויקח יוסף את גוף ויעטף אותו
בסדין טהור וישימם אותו בקברו
חדש אשר חצב בסלע ויגלל את
אבן גדלה על פתח הקבר וילך:
והיו שם מרים מגדלנית ואחרת
מרים יושבות למול הקבר: וביום
אחר אשר הוא אחר בדיקת החמץ
נאספו ראשי הכהנים ופרושים
אל פילטוס לאמר: אדני
זכרנו כי מתעה הזה אמר בעוד
הוא חי אחר שלשת ימים אקום
ועל כן צוה להבצר הקבר עד
יום

או ובערב
בא וגו׳
חסר יחיד
או ויגש הוא
קי
וילט אותו
או ויצנפו
בסדין קי
או אשר
היה יום
חשבת קי
איש תרמית
או איש
שקר קי

יום השלישי פן יבואו תלמידיו
ויגנבהו ויאמרו לעם כי הוא קם
מהמתים ויהי התעתוע אחרון רע — שגגה
מראשון: ויאמר אליהם פילטוש — אחרונה
הנה יש לכם משמרת: לכו — רעה
ושמרו כאשר ידעתם: והם הלכו — מראשונה
ויבצרו את הקבר בשומרים ויחתמו — קי
האבן:

כח ובערב השבת שיאיר באחד
השבת באה מרים מגדלנית ואחרת
מרים לראות הקבר: והנה היה
רעש גדול כי מלאך יהוה ירד — חסר הארץ
משמים ויגש ויגלל את האבן מפתח — או ויגל קי
וישב עליה: ויהיה מראהו כמו
ברק ובגדיו כמו שלג: ומן יראתו
נבהלו שומרים והיו כמו מתים:
ויען מלאך ויאמר לנשים אל

תיראינה אתן : ידעתי כי את־
ישוע הנצלב תבקשנה : אינ־
הוא פה כי קם כאשר אמר : באנה
וראינה מקום אשר בו השכב
ארני : ופתאם לכנה ואמרנה
לתלמידיו כי קם ממתים והנה ילך
לפניכם בגליל ושם תראינה אותו
והנה אמרתי לכם : ובמהרה
יצאו מן הקבר ביראה ובשמחה
גדולה ורצו להגיד לתלמידיו :
וכשהלכו להגיד לתלמידיו הנה
ישוע בא לקראתן לאמר שלום
לכן : והנה נגשו ותפשו את־
רגליו ותשתחוינה לו : אז אמר
להן ישוע אל תיראינה : לכנה
והגדנה לאחי שילכו לגליל כי
שם יראוני : וכאשר הלכו הנה
קצת

קְצָת מִשּׁוֹמְרִים בָּאוּ לָעִיר וַיַּגִּידוּ — או יתור
לְרָאשֵׁי הַכֹּהֲנִים אֶת כָּל־שֶׁנִּהְיוּ׃ — קְצָת
וַיֵּאָסְפוּ אֶת־זְקֵנִים וַיִּוָּעֲצוּ וַיִּתְּנוּ אֶת־
רַב־כֶּסֶף לְסַטְרַטִיוֹטִין לֵאמֹר אִמְרוּ — לְאַנְשֵׁי
כִּי־תַלְמִידָיו בָּאוּ־בַּלַּיְלָה וַיִּגְנְבֻהוּ — מִלְחָמָה קי
בְּשָׁכְבֵנוּ׃ וְאִם הַזֹּאת תִּשָּׁמַע
מֵאֵת הַפָּקִיד אֲנַחְנוּ נְפַתֶּה אוֹתוֹ
וְנַבְטִיחַ אֶתְכֶם׃ וְהֵם לָקְחוּ אֶת־
כֶּסֶף וַיַּעֲשׂוּ כַּאֲשֶׁר הֵם לֻמְּדוּ׃
וְהַדָּבָר פֻּרְסַם בֵּין־יְהוּדִיִּים עַד הַיּוֹם — או וְהַדָּבָר
הַזֶּה׃ וְאַחַד עָשָׂר תַּלְמִידִים הָלְכוּ — הַזֶּה הוּא
אֶל־גָּלִיל עַל־הַר אֲשֶׁר־שָׂם הֵעִיד — בְּפִי הַיְהוּדִים
בָּהֶם יֵשׁוּעַ׃ וַיִּרְאוּ אוֹתוֹ וַיִּשְׁתַּחֲווּ — קי
וּקְצָת הִסְתַּפְּקוּ׃ וַיִּגַּשׁ יֵשׁוּעַ וַיְדַבֵּר — או וּמֵהֶם פָּנוּ
אֲלֵיהֶם לֵאמֹר נִתְּנָה לִי כָּל־ — קי
מֶמְשֶׁלֶת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ׃ וְעַל־
כֵּן אַתֶּם לְכוּ וְלַמְּדוּ כָל־גּוֹיִם וּטְבְלוּ

אותם בשם האב והבן והרוח הקדש ולמדו אותם לשמר כל אשר צויתי אתכם: והנני עמכם כל־הימים עד־תכלית העולם:

תמה ונשלמה בשורה טובה ותורת המשיח הנכתבה על ידי פתי המבשר:

יתן לנו י״י לעשות הישר לעיניו כל ימי חיינו אמן:

תקוה ועמל:

SPES ET LABOR.

Quinquarb. in Notis, pag. 12.

תִּלִים ו

לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹת עַל־הַשְּׁמִינִית
מִזְמוֹר לְדָוִד׃ יְהוָה אַל־בְּאַפְּךָ
תוֹכִיחֵנִי וְאַל־בַּחֲמָתְךָ תְיַסְּרֵנִי׃
חָנֵּנִי יְהוָה כִּי אֻמְלַל אָנִי רְפָאֵנִי
יְהוָה כִּי נִבְהֲלוּ עֲצָמָי׃ וְנַפְשִׁי
נִבְהֲלָה מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתָי׃
שׁוּבָה יְהוָה חַלְּצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי
לְמַעַן חַסְדֶּךָ׃ כִּי אֵין בַּמָּוֶת זִכְרֶךָ
בִּשְׁאוֹל מִי יוֹדֶה־לָּךְ׃ יָגַעְתִּי
בְאַנְחָתִי אַשְׂחֶה בְכָל־לַיְלָה מִטָּתִי
בְּדִמְעָתִי עַרְשִׂי אַמְסֶה׃ עָשְׁשָׁה

מִכַּעַס עֵינִי עָתְקָה בְּכָל־צוֹרְרָי׃
סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן כִּי־שָׁמַע
יְהוָה קוֹל בִּכְיִי׃ שָׁמַע יְהוָה
תְּחִנָּתִי יְהוָה תְּפִלָּתִי יִקָּח׃ יֵבֹשׁוּ
וְיִבָּהֲלוּ מְאֹד כָּל־אֹיְבָי יָשֻׁבוּ יֵבֹשׁוּ
רָגַע׃ לב

לְדָוִד מַשְׂכִּיל אַשְׁרֵי נְשׂוּי־
פֶּשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה׃ אַשְׁרֵי־אָדָם לֹא
יַחְשֹׁב יְהוָה לוֹ עָוֹן וְאֵין בְּרוּחוֹ
רְמִיָּה׃ כִּי־הֶחֱרַשְׁתִּי בָּלוּ עֲצָמָי
בְּשַׁאֲגָתִי כָּל־הַיּוֹם׃ כִּי יוֹמָם
וָלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדֶךָ נֶהְפַּךְ לְשַׁדִּי
בְּחַרְבֹנֵי קַיִץ סֶלָה׃ חַטָּאתִי אוֹדִיעֲךָ
וַעֲוֺנִי לֹא־כִסִּיתִי אָמַרְתִּי אוֹדֶה עֲלֵי
פְשָׁעַי לַיהוָה וְאַתָּה נָשָׂאתָ עֲוֺן
חַטָּאתִי סֶלָה׃ עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל
כָּל־חָסִיד אֵלֶיךָ לְעֵת מְצֹא רַק

לְשֵׁטֶף מַיִם רַבִּים אֵלָיו לֹא יַגִּיעוּ׃
אַתָּה סֵתֶר לִי מִצַּר תִּצְּרֵנִי רָנֵּי
פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה׃ אַשְׂכִּילְךָ
וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ־זוּ תֵלֵךְ אִיעֲצָה עָלֶיךָ
עֵינִי׃ אַל־תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפֶרֶד אֵין
הָבִין בְּמֶתֶג וָרֶסֶן עֶדְיוֹ לִבְלוֹם בַּל
קְרֹב אֵלֶיךָ׃ רַבִּים מַכְאוֹבִים
לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה חֶסֶד יס
יְסוֹבְבֶנּוּ׃ שִׂמְחוּ בַיהוָה וְגִילוּ
צַדִּיקִים וְהַרְנִינוּ כָּל־יִשְׁרֵי־לֵב׃

מִזְמוֹר לְדָוִד לח

לְהַזְכִּיר׃ יְהוָה אַל־בְּקֶצְפְּךָ
תוֹכִיחֵנִי וּבַחֲמָתְךָ תְיַסְּרֵנִי׃
כִּי־חִצֶּיךָ נִחֲתוּ־בִי וַתִּנְחַת עָלַי יָדֶךָ׃
אֵין־מְתֹם בִּבְשָׂרִי מִפְּנֵי זַעְמֶךָ
אֵין־שָׁלוֹם בַּעֲצָמַי מִפְּנֵי חַטָּאתִי׃
כִּי עֲוֺנֹתַי עָבְרוּ רֹאשִׁי כְּמַשָּׂא כָבֵד

יִכְבְּדוּ מִמֶּנִּי׃ הִבְאִישׁוּ נָמַקּוּ
חַבּוּרֹתָי מִפְּנֵי אִוַּלְתִּי׃ נַעֲוֵיתִי
שַׁחוֹתִי עַד־מְאֹד כָּל־הַיּוֹם קֹדֵר
הִלָּכְתִּי׃ כִּי־כְסָלַי מָלְאוּ נִקְלֶה
וְאֵין מְתֹם בִּבְשָׂרִי׃ נְפוּגוֹתִי וְנִדְכֵּיתִי
עַד־מְאֹד שָׁאַגְתִּי מִנַּהֲמַת לִבִּי׃
אֲדֹנָי נֶגְדְּךָ כָל־תַּאֲוָתִי וְאַנְחָתִי
מִמְּךָ לֹא־נִסְתָּרָה׃ לִבִּי סְחַרְחַר
עֲזָבַנִי כֹחִי וְאוֹר־עֵינַי גַּם־הֵם אֵין
אִתִּי׃ אֹהֲבַי וְרֵעַי מִנֶּגֶד נִגְעִי יַעֲמֹדוּ
וּקְרוֹבַי מֵרָחֹק עָמָדוּ׃ וַיְנַקְשׁוּ
מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי וְדֹרְשֵׁי רָעָתִי דִּבְּרוּ
הַוּוֹת וּמִרְמוֹת כָּל־הַיּוֹם יֶהְגּוּ׃ וַאֲנִי
כְחֵרֵשׁ לֹא אֶשְׁמָע וּכְאִלֵּם לֹא
יִפְתַּח־פִּיו׃ וָאֱהִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר
לֹא־שֹׁמֵעַ וְאֵין בְּפִיו תּוֹכָחוֹת׃ כִּי־
לְךָ יְהוָה הוֹחָלְתִּי אַתָּה תַעֲנֶה
ארני

אֲדֹנָי אֱלֹהָי׃ כִּי אָמַרְתִּי פֶּן־
יִשְׂמְחוּ־לִי בְּמוֹט רַגְלִי עָלַי הִגְדִּילוּ׃
כִּי־אֲנִי לְצֶלַע נָכוֹן וּמַכְאוֹבִי נֶגְדִּי
תָמִיד׃ כִּי־עֲוֹנִי אַגִּיד אֶדְאַג
מֵחַטָּאתִי׃ וְאֹיְבַי חַיִּים עָצֵמוּ וְרַבּוּ
שֹׂנְאַי שָׁקֶר׃ וּמְשַׁלְּמֵי רָעָה תַּחַת
טוֹבָה יִשְׂטְנוּנִי תַּחַת רָדְופִי־טוֹב׃
אַל־תַּעַזְבֵנִי יְהוָה אֱלֹהַי אַל־תִּרְחַק
מִמֶּנִּי׃ חוּשָׁה לְעֶזְרָתִי אֲדֹנָי
תְּשׁוּעָתִי׃ נא
לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד׃ בְּבוֹא־
אֵלָיו נָתָן הַנָּבִיא כַּאֲשֶׁר־בָּא אֶל־
בַּת־שָׁבַע׃ חָנֵּנִי אֱלֹהִים כְּחַסְדֶּךָ
כְּרֹב רַחֲמֶיךָ מְחֵה פְשָׁעָי׃ הֶרֶבה
כַּבְּסֵנִי מֵעֲוֹנִי וּמֵחַטָּאתִי טַהֲרֵנִי׃
כִּי פְשָׁעַי אֲנִי אֵדָע וְחַטָּאתִי נֶגְדִּי
תָמִיד׃ לְךָ לְבַדְּךָ חָטָאתִי וְהָרַע

בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי לְמַעַן תִּצְדַּק
בְּדָבְרֶךָ תִּזְכֶּה בְשָׁפְטֶךָ: הֵן־בְּעָוֹן
חוֹלָלְתִּי וּבְחֵטְא יֶחֱמַתְנִי אִמִּי:
הֵן־אֱמֶת חָפַצְתָּ בַטֻּחוֹת וּבְסָתֻם
חָכְמָה תוֹדִיעֵנִי: תְּחַטְּאֵנִי בְאֵזוֹב
וְאֶטְהָר תְּכַבְּסֵנִי וּמִשֶּׁלֶג אַלְבִּין:
תַּשְׁמִיעֵנִי שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה תָּגֵלְנָה
עֲצָמוֹת דִּכִּיתָ: הַסְתֵּר פָּנֶיךָ מֵחֲטָאָי
וְכָל־עֲוֹנֹתַי מְחֵה: לֵב טָהוֹר בְּרָא־
לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ נָכוֹן חַדֵּשׁ בְּקִרְבִּי:
אַל־תַּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קָדְשְׁךָ
אַל־תִּקַּח מִמֶּנִּי: הָשִׁיבָה לִּי שְׂשׂוֹן
יִשְׁעֶךָ וְרוּחַ נְדִיבָה תִסְמְכֵנִי:
אֲלַמְּדָה פֹשְׁעִים דְּרָכֶיךָ וְחַטָּאִים
אֵלֶיךָ יָשׁוּבוּ: הַצִּילֵנִי מִדָּמִים
אֱלֹהִים אֱלֹהֵי תְּשׁוּעָתִי תְּרַנֵּן לְשׁוֹנִי
צִדְקָתֶךָ: אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי

יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ׃ כִּי לֹא־תַחְפֹּץ זֶבַח
וְאֶתֵּנָה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה׃ זִבְחֵי
אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה לֵב־נִשְׁבָּר
וְנִדְכֶּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה׃ הֵיטִיבָה
בִרְצוֹנְךָ אֶת־צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת
יְרוּשָׁלָםִ׃ אָז תַּחְפֹּץ זִבְחֵי־צֶדֶק
עוֹלָה וְכָלִיל אָז יַעֲלוּ עַל־מִזְבַּחֲךָ
פָרִים׃

קב

תְּפִלָּה לְעָנִי כִי־יַעֲטֹף וְלִפְנֵי
יְהוָה יִשְׁפֹּךְ שִׂיחוֹ׃ יְהוָה שִׁמְעָה
תְפִלָּתִי וְשַׁוְעָתִי אֵלֶיךָ תָבוֹא׃
אַל־תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי בְּיוֹם צַר
לִי הַטֵּה־אֵלַי אָזְנֶךָ בְּיוֹם אֶקְרָא
מַהֵר עֲנֵנִי׃ כִּי־כָלוּ בְעָשָׁן יָמָי
וְעַצְמוֹתַי כְּמוֹקֵד נִחָרוּ׃ הוּכָּה
כָעֵשֶׂב וַיִּבַשׁ לִבִּי כִּי שָׁכַחְתִּי מֵאֲכֹל
לַחְמִי׃ מִקּוֹל אַנְחָתִי דָּבְקָה עַצְמִי

לבשרי

לִבְשָׂרִי׃ דָּמִיתִי לִקְאַת מִדְבָּר
הָיִיתִי כְּכוֹס חֳרָבוֹת׃ שָׁקַדְתִּי
וָאֶהְיֶה כְּצִפּוֹר בּוֹדֵד עַל־גָּג׃
כָּל־הַיּוֹם חֵרְפוּנִי אֹיְבָי מְהוֹלָלַי
בִּי נִשְׁבָּעוּ׃ כִּי־אֵפֶר כַּלֶּחֶם
אָכָלְתִּי וְשִׁקֻּוַי בִּבְכִי מָסָכְתִּי׃
מִפְּנֵי־זַעַמְךָ וְקִצְפֶּךָ כִּי נְשָׂאתַנִי
וַתַּשְׁלִיכֵנִי׃ יָמַי כְּצֵל נָטוּי וַאֲנִי
כָּעֵשֶׂב אִיבָשׁ׃ וְאַתָּה יְהוָה לְעוֹלָם
תֵּשֵׁב וְזִכְרְךָ לְדֹר וָדוֹר׃ אַתָּה תָקוּם
תְּרַחֵם צִיּוֹן כִּי־עֵת לְחֶנְנָהּ כִּי־בָא
מוֹעֵד׃ כִּי־רָצוּ עֲבָדֶיךָ אֶת־אֲבָנֶיהָ
וְאֶת־עֲפָרָהּ יְחֹנֵנוּ׃ וְיִירְאוּ גוֹיִם
אֶת־שֵׁם יְהוָה וְכָל־מַלְכֵי הָאָרֶץ
אֶת־כְּבוֹדֶךָ׃ כִּי־בָנָה יְהוָה צִיּוֹן
נִרְאָה בִּכְבוֹדוֹ׃ פָּנָה אֶל־תְּפִלַּת
הָעַרְעָר וְלֹא בָזָה אֶת־תְּפִלָּתָם׃

תִּכָּתֶב זֹאת לְדוֹר אַחֲרוֹן וְעַם נִבְרָא
יְהַלֶּל־יָהּ: כִּי הִשְׁקִיף מִמְּרוֹם
קָדְשׁוֹ יְהוָה מִשָּׁמַיִם אֶל־אֶרֶץ
הִבִּיט: לִשְׁמֹעַ אֶנְקַת אָסִיר לְפַתֵּחַ
בְּנֵי תְמוּתָה: לְסַפֵּר בְּצִיּוֹן שֵׁם
יְהוָה וּתְהִלָּתוֹ בִּירוּשָׁלָםִ: בְּהִקָּבֵץ
עַמִּים יַחְדָּו וּמַמְלָכוֹת לַעֲבֹד אֶת־
יְהוָה: עִנָּה בַדֶּרֶךְ כֹּחוֹ קִצַּר יָמָי:
אֹמַר אֵלִי אַל־תַּעֲלֵנִי בַּחֲצִי יָמָי
בְּדוֹר דּוֹרִים שְׁנוֹתֶיךָ: לְפָנִים
הָאָרֶץ יָסַדְתָּ וּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ שָׁמָיִם:
הֵמָּה יֹאבֵדוּ וְאַתָּה תַעֲמֹד וְכֻלָּם
כַּבֶּגֶד יִבְלוּ כַּלְּבוּשׁ תַּחֲלִיפֵם
וְיַחֲלֹפוּ: וְאַתָּה הוּא וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא
יִתָּמּוּ: בְּנֵי־עֲבָדֶיךָ יִשְׁכּוֹנוּ וְזַרְעָם
לְפָנֶיךָ יִכּוֹן: קל

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעֲמַקִּים
קְרָאתִיךָ

קְרָאתִיךָ יְהוָה׃ אֲדֹנָי שִׁמְעָה
בְקוֹלִי תִּהְיֶינָה אָזְנֶיךָ קַשֻּׁבוֹת לְקוֹל
תַּחֲנוּנָי׃ אִם־עֲוֺנוֹת תִּשְׁמָר־יָהּ
אֲדֹנָי מִי יַעֲמֹד׃ כִּי־עִמְּךָ הַסְּלִיחָה
לְמַעַן תִּוָּרֵא׃ קִוִּיתִי יְהוָה קִוְּתָה
נַפְשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחָלְתִּי׃ נַפְשִׁי
לַאדֹנָי מִשֹּׁמְרִים לַבֹּקֶר שֹׁמְרִים
לַבֹּקֶר׃ יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה
כִּי־עִם־יְהוָה הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ
פְדוּת׃ וְהוּא יִפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל
מִכֹּל עֲוֺנֹתָיו׃ קסג
מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה שְׁמַע
תְּפִלָּתִי הַאֲזִינָה אֶל־תַּחֲנוּנַי
בֶּאֱמֻנָתְךָ עֲנֵנִי בְּצִדְקָתֶךָ׃ וְאַל־
תָּבוֹא בְמִשְׁפָּט אֶת־עַבְדֶּךָ כִּי לֹא־
יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָל־חָי׃ כִּי־רָדַף
אוֹיֵב נַפְשִׁי דִּכָּא לָאָרֶץ חַיָּתִי
הוֹשִׁיבַנִי

הוֹשִׁיבַנִי בְמַחֲשַׁכִּים כְּמֵתֵי עוֹלָם׃
וַתִּתְעַטֵּף עָלַי רוּחִי בְּתוֹכִי יִשְׁתּוֹמֵם
לִבִּי׃ זָכַרְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם הָגִיתִי
בְכָל־פָּעֳלֶךָ בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ אֲשׂוֹחֵחַ׃
פֵּרַשְׂתִּי יָדַי אֵלֶיךָ נַפְשִׁי כְּאֶרֶץ־
עֲיֵפָה לְךָ סֶלָה׃ מַהֵר עֲנֵנִי
יְהוָה כָּלְתָה רוּחִי אַל־תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ
מִמֶּנִּי וְנִמְשַׁלְתִּי עִם־יֹרְדֵי בוֹר׃
הַשְׁמִיעֵנִי בַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ כִּי־בְךָ
בָטָחְתִּי הוֹדִיעֵנִי דֶּרֶךְ זוּ אֵלֵךְ כִּי
אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי נַפְשִׁי׃ הַצִּילֵנִי
מֵאֹיְבַי יְהוָה אֵלֶיךָ כִסִּתִי׃ לַמְּדֵנִי
לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ כִּי־אַתָּה אֱלוֹהָי
רוּחֲךָ טוֹבָה תַּנְחֵנִי בְּאֶרֶץ מִישׁוֹר׃
לְמַעַן שִׁמְךָ יְהוָה תְּחַיֵּנִי בְּצִדְקָתְךָ
תוֹצִיא מִצָּרָה נַפְשִׁי׃ וּבְחַסְדְּךָ
תַּצְמִית אֹיְבָי וְהַאֲבַדְתָּ כָּל־צֹרְרֵי
נַפְשִׁי כִּי־אֲנִי עַבְדֶּךָ׃

אַשְׁרֵי תְמִימֵי־דָרֶךְ הַהֹלְכִים
בְּתוֹרַת יְהוָה׃ אַשְׁרֵי נֹצְרֵי עֵדֹתָיו
בְּכָל־לֵב יִדְרְשׁוּהוּ׃ אַף לֹא־פָעֲלוּ
עַוְלָה בִּדְרָכָיו הָלָכוּ׃ אַתָּה צִוִּיתָה
פִקֻּדֶיךָ לִשְׁמֹר מְאֹד׃ אַחֲלַי יִכֹּנוּ
דְרָכָי לִשְׁמֹר חֻקֶּיךָ׃ אָז לֹא־אֵבוֹשׁ
בְּהַבִּיטִי אֶל־כָּל־מִצְוֺתֶיךָ׃ אוֹדְךָ
בְּיֹשֶׁר לֵבָב בְּלָמְדִי מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ׃
אֶת־חֻקֶּיךָ אֶשְׁמֹר אַל־תַּעַזְבֵנִי עַד־
מְאֹד׃

בַּמֶּה יְזַכֶּה־נַּעַר אֶת־אָרְחוֹ
לִשְׁמֹר כִּדְבָרֶךָ׃ בְּכָל־לִבִּי
דְרַשְׁתִּיךָ אַל־תַּשְׁגֵּנִי מִמִּצְוֺתֶיךָ׃
בְּלִבִּי צָפַנְתִּי אִמְרָתֶךָ לְמַעַן לֹא
אֶחֱטָא־לָךְ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
לַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ׃ בִּשְׂפָתַי סִפַּרְתִּי כֹּל

מִשְׁפְּטֵי־פִֽיךָ׃ בְּדֶרֶךְ עֵדְוֺתֶיךָ
שַׂשְׂתִּי כְּעַל כָּל־הֽוֹן׃ בְּפִקֻּדֶיךָ
אָשִׂיחָה וְאַבִּיטָה אֹרְחֹתֶֽיךָ׃
בְּחֻקֹּתֶיךָ אֶשְׁתַּעֲשָׁע לֹא אֶשְׁכַּח
דְּבָרֶֽךָ׃

גְּמֹל עַל־עַבְדְּךָ אֶחְיֶה וְאֶשְׁמְרָה
דְבָרֶֽךָ׃ גַּל־עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלָאוֹת
מִתּוֹרָתֶֽךָ׃ גֵּר אָנֹכִי בָאָרֶץ אַל־
תַּסְתֵּר מִמֶּנִּי מִצְוֺתֶֽיךָ׃ גָּֽרְסָה
נַפְשִׁי לְתַאֲבָה אֶל־מִשְׁפָּטֶיךָ בְכָל־
עֵֽת׃ גָּעַרְתָּ זֵדִים אֲרוּרִים הַשֹּׁגִים
מִמִּצְוֺתֶֽיךָ׃ גַּל מֵעָלַי חֶרְפָּה וָבוּז כִּי
עֵדֹתֶיךָ נָצָֽרְתִּי׃ גַּם יָשְׁבוּ שָׂרִים
בִּי נִדְבָּרוּ עַבְדְּךָ יָשִׂיחַ בְּחֻקֶּֽיךָ׃
גַּם־עֵֽדֹתֶיךָ שַׁעֲשֻׁעָי אַנְשֵׁי עֲצָתִֽי׃

דָּבְקָה לֶעָפָר נַפְשִׁי חַיֵּנִי
כִּדְבָרֶֽךָ׃ דְּרָכַי סִפַּרְתִּי וַֽתַּעֲנֵנִי
למדני

לַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ: דֶּרֶךְ־פִּקּוּדֶיךָ
הֲבִינֵנִי וְאָשִׂיחָה בְּנִפְלְאוֹתֶיךָ:
דָּלְפָה נַפְשִׁי מִתּוּגָה קַיְּמֵנִי כִּדְבָרֶךָ:
דֶּרֶךְ שֶׁקֶר הָסֵר מִמֶּנִּי וְתוֹרָתְךָ חָנֵּנִי:
דֶּרֶךְ אֱמוּנָה בָחָרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ שִׁוִּיתִי:
דָּבַקְתִּי בְעֵדְוֹתֶיךָ יְהוָה אַל־
תְּבִישֵׁנִי: דֶּרֶךְ־מִצְוֹתֶיךָ אָרוּץ
כִּי תַרְחִיב לִבִּי:

הוֹרֵנִי יְהוָה דֶּרֶךְ חֻקֶּיךָ וְאֶצְּרֶנָּה
עֵקֶב: הֲבִינֵנִי וְאֶצְּרָה תוֹרָתֶךָ
וְאֶשְׁמְרֶנָּה בְכָל־לֵב: הַדְרִיכֵנִי
בִּנְתִיב מִצְוֹתֶיךָ כִּי־בוֹ חָפָצְתִּי:
הַט־לִבִּי אֶל־עֵדְוֹתֶיךָ וְאַל אֶל־
בָּצַע: הַעֲבֵר עֵינַי מֵרְאוֹת שָׁוְא
בִּדְרָכֶךָ חַיֵּנִי: הָקֵם לְעַבְדְּךָ אִמְרָתֶךָ
אֲשֶׁר לְיִרְאָתֶךָ: הַעֲבֵר חֶרְפָּתִי
אֲשֶׁר יָגֹרְתִּי כִּי מִשְׁפָּטֶיךָ טוֹבִים:

הִנֵּה תָּאַבְתִּי לְפִקֻּדֶיךָ בְּצִדְקָתְךָ
חַיֵּנִי:
וִיבֹאֻנִי חֲסָדֶךָ יְהוָה תְּשׁוּעָתְךָ
כְּאִמְרָתֶךָ: וְאֶעֱנֶה חֹרְפִי דָבָר כִּי
בָטַחְתִּי בִּדְבָרֶךָ: וְאַל־תַּצֵּל מִפִּי
דְבַר־אֱמֶת עַד־מְאֹד כִּי לְמִשְׁפָּטֶךָ
יִחָלְתִּי: וְאֶשְׁמְרָה תוֹרָתְךָ תָמִיד
לְעוֹלָם וָעֶד: וְאֶתְהַלְּכָה בָרְחָבָה
כִּי פִקֻּדֶיךָ דָרָשְׁתִּי: וַאֲדַבְּרָה
בְעֵדֹתֶיךָ נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא אֵבוֹשׁ:
וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע בְּמִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אָהָבְתִּי:
וְאֶשָּׂא כַפַּי אֶל־מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר
אָהָבְתִּי וְאָשִׂיחָה בְחֻקֶּיךָ:
זְכָר־דָּבָר לְעַבְדֶּךָ עַל אֲשֶׁר
יִחַלְתָּנִי: זֹאת נֶחָמָתִי בְעָנְיִי כִּי
אִמְרָתְךָ חִיָּתְנִי: זֵדִים הֱלִיצֻנִי עַד־
מְאֹד מִתּוֹרָתְךָ לֹא נָטִיתִי: זָכַרְתִּי

משפטיך

מִשְׁפָּטֶיךָ מֵעוֹלָם יְהוָה וָאֶתְנֶחָם׃
זַלְעָפָה אֲחָזַתְנִי מֵרְשָׁעִים עֹזְבֵי
תּוֹרָתֶךָ׃ זְמִרוֹת הָיוּ־לִי חֻקֶּיךָ
בְּבֵית מְגוּרָי׃ זָכַרְתִּי בַלַּיְלָה שִׁמְךָ
יְהוָה וָאֶשְׁמְרָה תּוֹרָתֶךָ׃ זֹאת
הָיְתָה־לִּי כִּי פִקֻּדֶיךָ נָצָרְתִּי׃
חֶלְקִי יְהוָה אָמַרְתִּי לִשְׁמֹר
דְּבָרֶיךָ׃ חִלִּיתִי פָנֶיךָ בְכָל־לֵב
חָנֵּנִי כְּאִמְרָתֶךָ׃ חִשַּׁבְתִּי דְרָכָי
וָאָשִׁיבָה רַגְלַי אֶל־עֵדֹתֶיךָ׃ חַשְׁתִּי
וְלֹא הִתְמַהְמָהְתִּי לִשְׁמֹר מִצְוֺתֶיךָ׃
חֶבְלֵי רְשָׁעִים עִוְּדֻנִי תּוֹרָתְךָ לֹא
שָׁכָחְתִּי׃ חֲצוֹת־לַיְלָה אָקוּם
לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ׃
חָבֵר אָנִי לְכָל־אֲשֶׁר יְרֵאוּךָ וּלְשֹׁמְרֵי
פִּקּוּדֶיךָ׃ חַסְדְּךָ יְהוָה מָלְאָה הָאָרֶץ
חֻקֶּיךָ לַמְּדֵנִי׃

טוֹב עָשִׂיתָ עִם־עַבְדְּךָ יְהוָה
כִּדְבָרֶךָ׃ טוּב טַעַם וָדַעַת לַמְּדֵנִי
כִּי בְמִצְוֺתֶיךָ הֶאֱמָנְתִּי׃ טֶרֶם
אֶעֱנֶה אֲנִי שֹׁגֵג וְעַתָּה אִמְרָתְךָ
שָׁמָרְתִּי׃ טוֹב־אַתָּה וּמֵטִיב לַמְּדֵנִי
חֻקֶּיךָ׃ טָפְלוּ עָלַי שֶׁקֶר זֵדִים אֲנִי
בְּכָל־לֵב אֶצֹּר פִּקּוּדֶיךָ׃ טָפַשׁ
כַּחֵלֶב לִבָּם אֲנִי תּוֹרָתְךָ שִׁעֲשָׁעְתִּי׃
טוֹב־לִי כִי־עֻנֵּיתִי לְמַעַן אֶלְמַד
חֻקֶּיךָ׃ טוֹב־לִי תוֹרַת־פִּיךָ מֵאַלְפֵי
זָהָב וָכָסֶף׃

יָדֶיךָ עָשׂוּנִי וַיְכוֹנְנוּנִי הֲבִינֵנִי
וְאֶלְמְדָה מִצְוֺתֶיךָ׃ יְרֵאֶיךָ יִרְאוּנִי
וְיִשְׂמָחוּ כִּי לִדְבָרְךָ יִחָלְתִּי׃ יָדַעְתִּי
יְהוָה כִּי־צֶדֶק מִשְׁפָּטֶיךָ וֶאֱמוּנָה
עִנִּיתָנִי׃ יְהִי־נָא חַסְדְּךָ לְנַחֲמֵנִי
כְּאִמְרָתְךָ לְעַבְדֶּךָ׃ יְבֹאוּנִי רַחֲמֶיךָ

וְאֶחְיֶה כִּי תוֹרָתְךָ שַׁעֲשֻׁעָי׃ יֵבֹשׁוּ
זֵדִים כִּי־שֶׁקֶר עִוְּתוּנִי אֲנִי אָשִׂיחַ
בְּפִקּוּדֶיךָ׃ יָשׁוּבוּ לִי יְרֵאֶיךָ וְיֹדְעֵי
עֵדֹתֶיךָ׃ יְהִי לִבִּי תָמִים בְּחֻקֶּיךָ
לְמַעַן לֹא אֵבוֹשׁ׃

כָּלְתָה לִתְשׁוּעָתְךָ נַפְשִׁי לִדְבָרְךָ
יִחָלְתִּי׃ כָּלוּ עֵינַי לְאִמְרָתֶךָ לֵאמֹר
מָתַי תְּנַחֲמֵנִי׃ כִּי־הָיִיתִי כְּנֹאד
בְּקִיטוֹר חֻקֶּיךָ לֹא שָׁכָחְתִּי׃ כַּמָּה
יְמֵי־עַבְדֶּךָ מָתַי תַּעֲשֶׂה בְרֹדְפַי
מִשְׁפָּט׃ כָּרוּ־לִי זֵדִים שִׁיחוֹת אֲשֶׁר
לֹא כְתוֹרָתֶךָ׃ כָּל־מִצְוֺתֶיךָ אֱמוּנָה
שֶׁקֶר רְדָפוּנִי עָזְרֵנִי׃ כִּמְעַט כִּלּוּנִי
בָאָרֶץ וַאֲנִי לֹא־עָזַבְתִּי פִקֻּדֶיךָ׃
כְּחַסְדְּךָ חַיֵּנִי וְאֶשְׁמְרָה עֵדוּת פִּיךָ׃

לְעוֹלָם יְהוָה דְּבָרְךָ נִצָּב בַּשָּׁמָיִם׃
לְדֹר־וָדֹר אֱמוּנָתֶךָ כּוֹנַנְתָּ אֶרֶץ
ותעמד

וַתַּעֲמֹד׃ לְמִשְׁפָּטֶיךָ עָמְדוּ הַיּוֹם כִּי
הַכֹּל עֲבָדֶיךָ׃ לוּלֵי תוֹרָתְךָ שַׁעֲשֻׁעָי
אָז אָבַדְתִּי בְעָנְיִי׃ לְעוֹלָם לֹא־אֶשְׁכַּח
פִּקּוּדֶיךָ כִּי־בָם חִיִּיתָנִי׃ לְךָ־אֲנִי
הוֹשִׁיעֵנִי כִּי פִקּוּדֶיךָ דָרָשְׁתִּי׃ לִי
קִוּוּ רְשָׁעִים לְאַבְּדֵנִי עֵדֹתֶיךָ אֶתְבּוֹנָן׃
לְכָל־תִּכְלָה רָאִיתִי קֵץ רְחָבָה
מִצְוָתְךָ מְאֹד׃

מָה־אָהַבְתִּי תוֹרָתֶךָ כָּל־הַיּוֹם
הִיא שִׂיחָתִי׃ מֵאֹיְבַי תְּחַכְּמֵנִי
מִצְוֹתֶךָ כִּי לְעוֹלָם הִיא־לִי׃ מִכָּל־
מְלַמְּדַי הִשְׂכַּלְתִּי כִּי עֵדְוֹתֶיךָ שִׂיחָה
לִּי׃ מִזְּקֵנִים אֶתְבּוֹנָן כִּי פִקּוּדֶיךָ
נָצָרְתִּי׃ מִכָּל־אֹרַח רָע כָּלִאתִי
רַגְלָי לְמַעַן אֶשְׁמֹר דְּבָרֶךָ׃
מִמִּשְׁפָּטֶיךָ לֹא־סָרְתִּי כִּי־אַתָּה
הוֹרֵתָנִי׃ מַה־נִּמְלְצוּ לְחִכִּי

אִמְרָתֶךָ מִדְּבַשׁ לְפִי׃ מִפִּקּוּדֶיךָ
אֶתְבּוֹנָן עַל־כֵּן שָׂנֵאתִי כָּל־אֹרַח
שָׁקֶר׃

נֵר־לְרַגְלִי דְבָרֶךָ וְאוֹר לִנְתִיבָתִי׃
נִשְׁבַּעְתִּי וָאֲקַיֵּמָה לִשְׁמֹר מִשְׁפְּטֵי
צִדְקֶךָ׃ נַעֲנֵיתִי עַד־מְאֹד יְהוָה
חַיֵּנִי כִדְבָרֶךָ׃ נִדְבוֹת פִּי רְצֵה־נָא
יְהוָה וּמִשְׁפָּטֶיךָ לַמְּדֵנִי׃ נַפְשִׁי
בְכַפִּי תָמִיד וְתוֹרָתְךָ לֹא שָׁכָחְתִּי׃
נָתְנוּ רְשָׁעִים פַּח לִי וּמִפִּקּוּדֶיךָ לֹא
תָעִיתִי׃ נָחַלְתִּי עֵדְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם
כִּי־שְׂשׂוֹן לִבִּי הֵמָּה׃ נָטִיתִי לִבִּי
לַעֲשׂוֹת חֻקֶּיךָ לְעוֹלָם עֵקֶב׃

סֵעֲפִים שָׂנֵאתִי וְתוֹרָתְךָ אָהָבְתִּי׃
סִתְרִי וּמָגִנִּי אָתָּה לִדְבָרְךָ יִחָלְתִּי׃
סוּרוּ מִמֶּנִּי מְרֵעִים וְאֶצְּרָה מִצְוֹת
אֱלֹהָי׃ סָמְכֵנִי כְאִמְרָתְךָ וְאֶחְיֶה

וְאַל־תְּבִישֵׁנִי מִשִּׂבְרִי׃ סְעָדֵנִי
וְאִוָּשֵׁעָה וְאֶשְׁעָה בְחֻקֶּיךָ תָמִיד׃
סָלִיתָ כָּל־שׁוֹגִים מֵחֻקֶּיךָ כִּי־שֶׁקֶר
תַּרְמִיתָם׃ סִגִים הִשְׁבַּתָּ כָל־
רִשְׁעֵי־אָרֶץ לָכֵן אָהַבְתִּי עֵדֹתֶיךָ׃
סָמַר מִפַּחְדְּךָ בְשָׂרִי וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ
יָרֵאתִי׃
עָשִׂיתִי מִשְׁפָּט וָצֶדֶק בַּל־תַּנִּיחֵנִי
לְעֹשְׁקָי׃ עֲרֹב עַבְדְּךָ לְטוֹב אַל־
יַעַשְׁקֻנִי זֵדִים׃ עֵינַי כָּלוּ לִישׁוּעָתֶךָ
וּלְאִמְרַת צִדְקֶךָ׃ עֲשֵׂה עִם־עַבְדְּךָ
כְחַסְדֶּךָ וְחֻקֶּיךָ לַמְּדֵנִי׃ עַבְדְּךָ־
אָנִי הֲבִינֵנִי וְאֵדְעָה עֵדֹתֶיךָ׃ עֵת
לַעֲשׂוֹת לַיהוָה הֵפֵרוּ תּוֹרָתֶךָ׃
עַל־כֵּן אָהַבְתִּי מִצְוֺתֶיךָ מִזָּהָב וּמִפָּז׃
עַל־כֵּן כָּל־פִּקּוּדֵי כֹל יִשָּׁרְתִּי כָּל־
אֹרַח שֶׁקֶר שָׂנֵאתִי׃

פְּלָאוֹת עֵדְוֹתֶיךָ עַל־כֵּן נְצָרָתַם
נַפְשִׁי׃ פֵּתַח דְּבָרֶיךָ יָאִיר מֵבִין
פְּתָיִים׃ פִּי פָעַרְתִּי וָאֶשְׁאָפָה כִּי
לְמִצְוֹתֶיךָ יָאָבְתִּי׃ פְּנֵה אֵלַי וְחָנֵּנִי
כְּמִשְׁפָּט לְאֹהֲבֵי שְׁמֶךָ׃ פְּעָמַי הָכֵן
בְּאִמְרָתֶךָ וְאַל־תַּשְׁלֶט־בִּי כָל־אָוֶן׃
פְּדֵנִי מֵעֹשֶׁק אָדָם וְאֶשְׁמְרָה פִּקּוּדֶיךָ׃
פָּנֶיךָ הָאֵר בְּעַבְדֶּךָ וְלַמְּדֵנִי אֶת־
חֻקֶּיךָ׃ פַּלְגֵי־מַיִם יָרְדוּ עֵינָי עַל
לֹא־שָׁמְרוּ תוֹרָתֶךָ׃

צַדִּיק אַתָּה יְהוָה וְיָשָׁר מִשְׁפָּטֶיךָ׃
צִוִּיתָ צֶדֶק עֵדֹתֶיךָ וֶאֱמוּנָה מְאֹד׃
צִמְּתַתְנִי קִנְאָתִי כִּי־שָׁכְחוּ דְבָרֶיךָ
צָרָי׃ צְרוּפָה אִמְרָתְךָ מְאֹד וְעַבְדְּךָ
אֲהֵבָהּ׃ צָעִיר אָנֹכִי וְנִבְזֶה פִּקֻּדֶיךָ
לֹא שָׁכָחְתִּי׃ צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם
וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת׃ צַר־וּמָצוֹק מְצָאוּנִי
מצותיך

מִצְוֹתֶיךָ שַׁעֲשֻׁעָי׃ צֶדֶק עֵדְוֹתֶיךָ
לְעוֹלָם הֲבִינֵנִי וְאֶחְיֶה׃
קְרָאתִי בְכָל־לֵב עֲנֵנִי יְהוָה
חֻקֶּיךָ אֶצֹּרָה׃ קְרָאתִיךָ הוֹשִׁיעֵנִי
וְאֶשְׁמְרָה עֵדֹתֶיךָ׃ קִדַּמְתִּי בַנֶּשֶׁף
וָאֲשַׁוֵּעָה לִדְבָרְיךָ יִחָלְתִּי׃ קִדְּמוּ
עֵינַי אַשְׁמֻרוֹת לָשִׂיחַ בְּאִמְרָתֶךָ׃
קוֹלִי שִׁמְעָה כְחַסְדֶּךָ יְהוָה
כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חַיֵּנִי׃ קָרְבוּ רֹדְפֵי זִמָּה
מִתּוֹרָתְךָ רָחָקוּ׃ קָרוֹב אַתָּה יְהוָה
וְכָל־מִצְוֹתֶיךָ אֱמֶת׃ קֶדֶם יָדַעְתִּי
מֵעֵדֹתֶיךָ כִּי לְעוֹלָם יְסַדְתָּם׃
רְאֵה עָנְיִי וְחַלְּצֵנִי כִּי תוֹרָתְךָ לֹא
שָׁכָחְתִּי׃ רִיבָה רִיבִי וּגְאָלֵנִי
לְאִמְרָתְךָ חַיֵּנִי׃ רָחוֹק מֵרְשָׁעִים
יְשׁוּעָה כִּי חֻקֶּיךָ לֹא דָרָשׁוּ׃ רַחֲמֶיךָ
רַבִּים יְהוָה כְּמִשְׁפָּטֶךָ חַיֵּנִי׃ רַבִּים

רדפי וצרי מעדותיך לא נטיתי׃
ראיתי בגדים ואתקוטטה אשר
אמרתך לא שמרו׃ ראה כי
פקודיך אהבתי יהוה כחסדך חיני׃
ראש דברך אמת ולעולם כל
משפט צדקך׃

שרים רדפוני חנם ומדבריך
פחד לבי׃ שש אנכי על אמרתך
כמוצא שלל רב׃ שקר שנאתי
ואתעבה תורתך אהבתי׃ שבע
ביום הללתיך על משפטי צדקך׃
שלום רב לאהבי תורתך ואין
למו מכשול׃ שברתי לישועתך
יהוה ומצותיך עשיתי׃ שמרה
נפשי עדתיך ואהבם מאד׃
שמרתי פקודיך ועדתיך כי כל
דרכי נגדך׃

תִּקְרַב רִנָּתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה כִּדְבָרְךָ
הֲבִינֵנִי׃ תָּבוֹא תְּחִנָּתִי לְפָנֶיךָ
כְּאִמְרָתְךָ הַצִּילֵנִי׃ תַּבַּעְנָה שְׂפָתַי
תְּהִלָּה כִּי תְלַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ׃ תַּעַן
לְשׁוֹנִי אִמְרָתֶךָ כִּי כָל־מִצְוֹתֶיךָ צֶּדֶק׃
תְּהִי־יָדְךָ לְעָזְרֵנִי כִּי פִקּוּדֶיךָ
בָחָרְתִּי׃ תָּאַבְתִּי לִישׁוּעָתְךָ יְהוָה
וְתוֹרָתְךָ שַׁעֲשֻׁעָי׃ תְּחִי־נַפְשִׁי
וּתְהַלְלֶךָּ וּמִשְׁפָּטֶךָ יַעֲזְרֻנִי׃ תָּעִיתִי
כְּשֶׂה אֹבֵד בַּקֵּשׁ עַבְדֶּךָ כִּי מִצְוֹתֶיךָ
לֹא שָׁכָחְתִּי׃

תפלת דניאל

דניאל ט

אנא אדני האל הגדול והנורא
שמר הברית והחסד לאהביו
ולשמרי מצותיו: חטאנו ועוינו
והרשענו ומרדנו וסור ממצותיך חרשענו: ק
וממשפטיך: ולא שמענו אל
עבדיך הנביאים אשר דברו
בשמך אל מלכינו שרינו ואבתינו
ואל כל עם הארץ: לך אדני
הצדקה ולנו בשת הפנים כיום
הזה לאיש יהודה ולישבי ירושלם
ולכל ישראל הקרבים ו
והרחקים בכל הארצות אשר
הדחתם שם במעלם אשר מעלו
בך: אדני לנו בשת הפנים
למלכינו לשרינו ולאבתינו אשר
חטאנו לך: לאדני אלהינו
הרחמים

הרחמים והסליחות כי מרדנו בו:
ולא שמענו בקול יהוה אלהינו
ללכת בתורתיו אשר נתן לפנינו
ביד עבדיו הנביאים: וכל
ישראל עברו את תורתך וסור
לבלתי שמוע בקלך ותתך עלינו
האלה והשבעה אשר כתובה ויקרא כו
בתורת משה עבד האלהים כי דברים כו
חטאנו לו: ויקם את דבריו אשר דברו
דבר עלינו ועל שפטינו אשר ק׳
שפטונו להביא עלינו רעה גדלה
אשר לא נעשתה תחת כל
השמים כאשר נעשתה בירושלם:
כאשר כתוב בתורת משה את
כל הרעה הזאת באה עלינו ולא
חלינו את פני יהוה אלהינו
לשוב מעוננו ולהשכיל באמתך:

תְּפִלַּת דָּנִיֵּאל

וַיִּשְׁקֹד יְהוָה עַל־הָרָעָה וַיְבִיאֶהָ
עָלֵינוּ כִּי־צַדִּיק יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו אֲשֶׁר עָשָׂה וְלֹא
שָׁמַעְנוּ בְּקֹלוֹ׃ וְעַתָּה ׀ אֲדֹנָי
אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ אֶת־עַמְּךָ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וַתַּעַשׂ־
לְךָ שֵׁם כַּיּוֹם הַזֶּה חָטָאנוּ רָשָׁעְנוּ׃
אֲדֹנָי כְּכָל־צִדְקֹתֶךָ יָשָׁב־נָא אַפְּךָ
וַחֲמָתְךָ מֵעִירְךָ יְרוּשָׁלִַם הַר־
קָדְשֶׁךָ כִּי בַחֲטָאֵינוּ וּבַעֲוֹנוֹת אֲבֹתֵינוּ
יְרוּשָׁלִַם וְעַמְּךָ לְחֶרְפָּה לְכָל־
סְבִיבֹתֵינוּ׃ וְעַתָּה ׀ שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ
אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל־תַּחֲנוּנָיו
וְהָאֵר פָּנֶיךָ עַל־מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמֵם
לְמַעַן אֲדֹנָי׃ הַטֵּה אֱלֹהַי ׀ אָזְנְךָ
וּשְׁמָע פְּקַחָה עֵינֶיךָ וּרְאֵה שֹׁמְמֹתֵינוּ פקח
וְהָעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שִׁמְךָ עָלֶיהָ כִּי ק'
לא

לֹא עַל־צִדְקֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ
הָרַבִּים׃ אֲדֹנָי שְׁמָעָה אֲדֹנָי
סְלָחָה אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל־
תְּאַחַר לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי כִּי־שִׁמְךָ
נִקְרָא עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמֶּךָ׃

עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים׃

שמות כ

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֵת כָּל־הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה לֵאמֹר׃
אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃
לֹא־יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים
עַל־פָּנָי׃
לֹא־תַעֲשֶׂה־לְךָ פֶסֶל וְכָל־תְּמוּנָה
אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וַאֲשֶׁר בָּאָרֶץ
מתחת

מִתַּחַת וַאֲשֶׁר בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ׃
לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תָעָבְדֵם
כִּי אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא פֹּקֵד
עֲוֹן אָבֹת עַל־בָּנִים עַל־שִׁלֵּשִׁים
וְעַל־רִבֵּעִים לְשֹׂנְאָי׃ וְעֹשֶׂה חֶסֶד
לַאֲלָפִים לְאֹהֲבַי וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָי׃
לֹא תִשָּׂא אֶת־שֵׁם־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לַשָּׁוְא כִּי לֹא יְנַקֶּה יְהוָה אֵת אֲשֶׁר־
יִשָּׂא אֶת־שְׁמוֹ לַשָּׁוְא׃
זָכוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ׃
שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל־
מְלַאכְתֶּךָ׃ וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת
לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־תַעֲשֶׂה כָל־
מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ־וּבִתֶּךָ עַבְדְּךָ
וַאֲמָתְךָ וּבְהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר־ ב
בִּשְׁעָרֶיךָ׃ כִּי שֵׁשֶׁת־יָמִים עָשָׂה
יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֶת־
הים

הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם וַיָּנַח בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי עַל־כֵּן בֵּרַךְ יְהוָה אֶת־יוֹם
הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ׃

כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ לְמַעַן
יַאֲרִיכוּן יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃

לֹא תִרְצַח׃

לֹא תִנְאָף׃

לֹא תִגְנֹב׃

לֹא־תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁקֶר׃

לֹא תַחְמֹד בֵּית רֵעֶךָ לֹא־תַחְמֹד
אֵשֶׁת רֵעֶךָ וְעַבְדּוֹ וַאֲמָתוֹ וְשׁוֹרוֹ
וַחֲמֹרוֹ וְכֹל אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ׃

